

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่
ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญญสมวิทยา
จังหวัดจันทบุรี

นางสาวอัจฉิมา รัชัษีรัญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Development of a Computer Assisted Instruction Program in English
Language Course Entitled "Tourist Attractions in Chanthaburi Province"
for Improving Communication Skills of Prathom Suksa V Students at
Bunsom Witthaya School in Chanthaburi Province**

Miss Ajjima Rukhiran

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ
เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะ
การสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี

ชื่อและนามสกุล นางสาวอัจฉิมา รัศมีศรีรัญ

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิตา เยี่ยมขันติถาวร

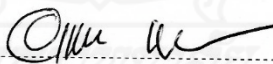
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

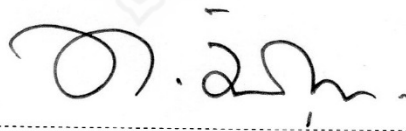
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิตา เยี่ยมขันติถาวร)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ้ง)

..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี

ผู้ศึกษา นางสาวอัจฉิมา รักษ์หิรัญ รหัสนักศึกษา 2562101382

ปริญญา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิตา เขี่ยมขันติถาวร ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และ (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 6 หน่วย แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.67/82.17 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และ (2) นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

คำสำคัญ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสาร ประถมศึกษา

Independent Study title: The Development of a Computer Assisted Instruction Program in English Language Course Entitled "Tourist Attractions in Chanthaburi Province" for Improving Communication Skills of Prathom Suksa V Students at Bunsom Witthaya School in Chanthaburi Province

Author: Miss Ajjima Rukhiran; **ID:** 2562101382;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Sita Yiemkuntitavorn, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop a computer assisted instruction program in English Language Course entitled "Tourist Attractions in Chanthaburi Province" for improving communication skills of Prathom Suksa V students based on the set efficiency criterion; and (2) to study learning achievement on communication skills of students who learned from the computer assisted instruction program in English Language Course entitled "Tourist Attractions in Chanthaburi Province".

The research sample consisted of 30 students at Bunsom Witthaya School in Chanthaburi province, obtained by cluster random sampling. Research tools were six units of a computer assisted instruction program in English Language Course, and a learning achievement test for pre-testing and post-testing. Statistics used were the E_1/E_2 efficiency index, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The results of the research showed that (1) the developed computer assisted instruction program in English Language Course entitled "Tourist Attractions in Chanthaburi Province" for improving communication skills of Prathom Suksa V students was efficient at 81.67/82.17, thus meeting the set efficiency criterion of 80/80; and (2) learning achievement on communication skills of students who learned from the computer assisted instruction program in English Language Course entitled "Tourist Attractions in Chanthaburi Province" was significantly increased at the .01 level of statistical significance.

Keywords: Computer Assisted Instruction Program, English Language Course, Communication Skills, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ศิตา เขี่ยมขันติถาวร ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรักษ์ มีแจ่ม และผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ 3 ท่าน อาจารย์ชรรินเพ็ญ เขาวนถิติติกุล อาจารย์ฉัตรวารินทร์ ต้นเถาว์ และอาจารย์เสาวณี แสนภักดี ที่ได้กรุณาตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณครูผู้สอนและนักเรียน โรงเรียนบุญสมวิทยา ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ และขอขอบคุณครอบครัวของผู้ศึกษาที่ช่วยเป็นกำลังใจในการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งช่วยตรวจคำผิด และการใช้ภาษาให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ขอขอบคุณบุคลากรมหาวิทยาลัยสุโขทัย เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่กรุณาให้การช่วยเหลือ สนับสนุน และประสานงานในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้

อัจฉิมา รักษ์หิรัญ

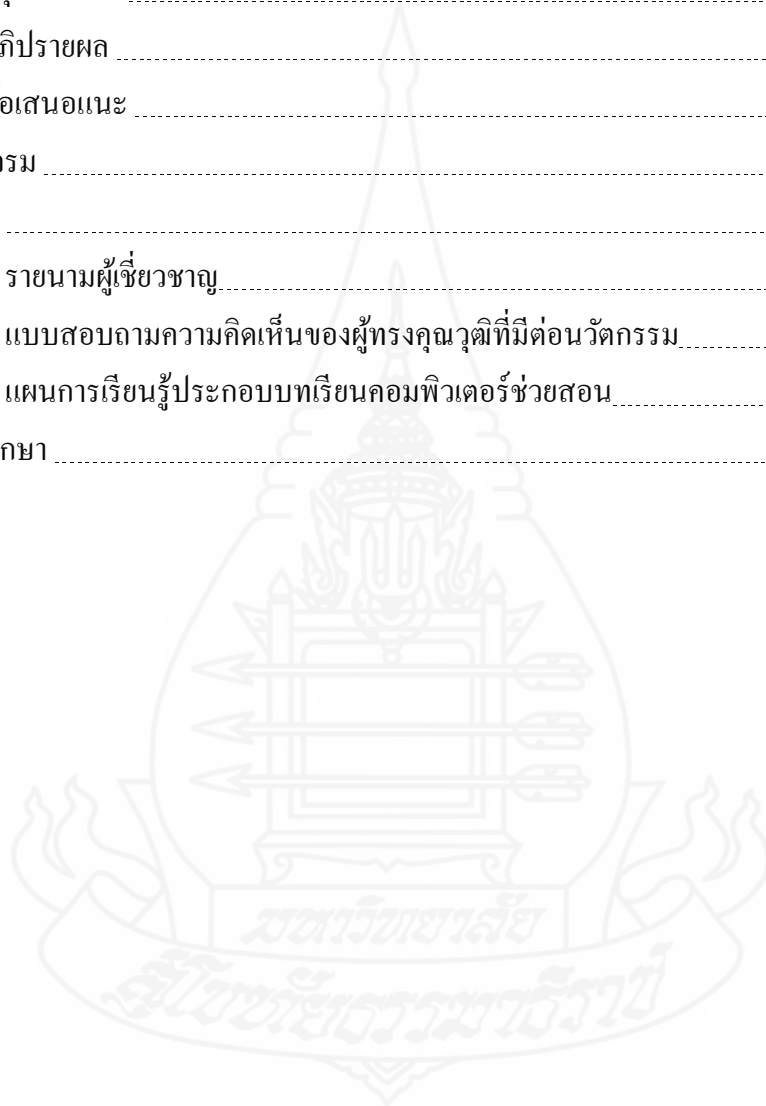
มีนาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหาวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ขอบเขตการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ...	10
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	19
ทักษะการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสาร	48
สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี	74
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	82
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	85
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	85
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
การเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การวิเคราะห์ข้อมูล	90
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	93
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ	96

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปการวิจัย	98
อภิปรายผล	99
ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	113
ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญ.....	114
ข แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนวัตกรรม.....	124
ค แผนการเรียนรู้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	127
ประวัติผู้ศึกษา	169

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการสอบถามกับกลุ่มทดลองเดี่ยว (One to One Tryout)	93
ตารางที่ 4.2 แสดงผลคะแนนการทดลองใช้กับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout)	95
ตารางที่ 4.3 แสดงผลคะแนนระหว่างการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 6 บท	95
ตารางที่ 4.4 แสดงผลคะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	96

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหาวิจัย

จากการที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ทำให้ภาษาอังกฤษถูกกำหนดให้เป็นภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิก ผู้ที่มีทักษะภาษาอังกฤษที่ดีย่อมมีโอกาสในการเลือกประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวาง และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ทันสมัยทำให้เกิดการติดต่อระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกได้อย่างสะดวกรวดเร็วมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยการกระตุ้นให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกอาชีพสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังมีแนวคิดในการปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับการพูดภาษาอังกฤษโดยเปลี่ยนความเชื่อแบบเก่า ๆ ของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควบคู่กับวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและความพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการได้มีการนำจุดมุ่งหมายหลักของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้เป็นตัวกำหนดสาระในการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4 มีการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้มีการกำหนดเนื้อหา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดให้สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนี้ 1) มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล 2) มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพและ 3) มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ลักษณะของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่มีการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะการฟัง - พูดนั้น จะส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์และการเรียนรู้ที่ดีตามไปด้วย ครูผู้สอนจึงควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ

ฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องและยั่งยืน สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับอนุสิทธิบัตร พันธ์กล้า (2552) กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน เป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร โดยการสื่อสารที่ดี ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร โดยเฉพาะทักษะการฟัง-พูด ซึ่งเป็นทักษะที่ใช้ในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกเพื่อให้ผู้อื่นทราบจุดมุ่งหมายของผู้พูด ดังนั้นทักษะการฟัง-พูดจึงเป็นทักษะพื้นฐานของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีความสำคัญมาก และมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความชำนาญ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตามทักษะการฟัง-พูด เป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพราะไม่ใช่การจดจำเท่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของเสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2554) กล่าวว่า การเรียนภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ต้องเรียนรู้จากสถานการณ์ควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรม โดยที่สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อผู้พูดและผู้ฟังในการสื่อความหมายของคนในสังคม

สื่อการสอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ด้วยสื่อการสอนจะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยในการพัฒนากระบวนการทางความคิด การแก้ปัญหา เป็นรากฐานให้ผู้เรียนสนใจในเรื่องที่ตนเองเรียน พัฒนาการด้านการเรียนรู้ การจดจำ และสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับอบดิสา เบญจรัตนานนท์และสุชาดา แก้วประดม (2552) ได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ พบว่า สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา สื่อที่สนูปกรณ์จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความน่าสนใจช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น และช่วยกำหนดความหมายของเนื้อหาให้ชัดเจน ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้เอง แม้ว่าครูผู้สอนยังไม่ได้อธิบาย ดังนั้นเพื่อให้สื่อการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อที่ใช้ควรมีความหลากหลายน่าสนใจ สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว โดยครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการเลือกใช้และปรับปรุงสื่อต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่จะเรียน สื่อที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ได้แก่ เพลง ภาพยนตร์และข่าวทางโทรทัศน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำเร็จรูป และบทเรียนออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

นอกจากนี้มีข้อวิจัยทางการศึกษาระบุว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียนจากภาพ เสียง การเคลื่อนไหว และสีสันของบทเรียนคอมพิวเตอร์ เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความสนใจได้ง่ายกว่าสื่อประเภทอื่นๆ

อีกทั้งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถทบทวนโดยไม่ต้องรอครูผู้สอนและผู้เรียนคนอื่น สามารถประเมินผลการเรียนได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ได้ในทันที โดยจากการที่สำนักงานคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (2544) ที่กำหนดนโยบายในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในภาคการศึกษาของประเทศไทย โดยกำหนดเป้าหมายให้ในปี พ.ศ.2549 ต้องมีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประกอบการเรียนการสอนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของทุกระดับชั้น โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการศึกษาและการสร้างความรู้ ส่งเสริมสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนาเร่งรัด จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่และเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ทุกประเภท สอดคล้องกับการศึกษาของพัชรี สหจิตตา (2549) พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันมีผลต่อระบบการศึกษาโดยตรงเพราะสามารถนำเสนอและแสดงผลด้วยระบบสื่อต่าง ๆ ทั้งทางด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ อีกทั้งสร้างระบบการปฏิสัมพันธ์ได้ตอบ ทำให้การเรียนรู้ในปัจจุบันประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับทักษิณา วิไลลักษณ์ (2551) กล่าวถึงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI: Computer Assisted Instruction) ว่าเป็นสื่อเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ของกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลาง ครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบบทเรียน จัดเตรียมเนื้อหาตามลำดับความยากง่าย และให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการโต้ตอบกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ครูผู้สอนออกแบบขึ้น โดยใช้ภาพหรือภาพเคลื่อนไหว แสง สี และเสียงในการเสริมแรง กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการเรียนรู้อย่างเป็นอิสระ ซึ่งรูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะเป็นแบบเสนอเนื้อหาใหม่ แบบฝึกฝนและฝึกหัด แบบทบทวนความรู้ และแบบสถานการณ์จำลอง ซึ่งจากผลงานวิจัยของสุชาพร ฉายะรติ (2551), อนุสิษฐ์ พันธุ์กล้า (2552) และวิศพร วิรัชนิกรพันธ์ (2557) พบว่า การเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ จะทำให้นักศึกษามีความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษได้ดียิ่งขึ้น ตอบสนองกับความต้องการของนักศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ในชีวิตประจำวัน กระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียสามารถที่จะศึกษาเองเป็นการสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอนตามความสามารถของตน โดยได้รับข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ในทันที ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นและไม่เบื่อหน่ายเนื้อหาวิชาที่จะเรียน

ความไม่น่าสนใจของเนื้อเรื่องและการไม่เห็นความสำคัญของบทเรียน ส่งผลกระทบบกับผู้เรียนคือ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ ไม่สามารถจดจำคำศัพท์ หรือไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาและประยุกต์ใช้บทสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ได้ รวมทั้งเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมีหัวข้อที่ผู้เรียนต้องเรียนเกี่ยวกับ My Town หรือ My City หรือ My Hometown โดยเนื้อเรื่องในบทเรียนมักจะเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย แต่มักจะไม่เกี่ยวข้องกับจังหวัดที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความห่างไกลจากสิ่งผู้เรียนสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน จากผลการศึกษาของขจิต ฝอยทอง (2548) ได้สรุปว่าการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและวิชาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่ถูกต้องจากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่เหมาะสมและสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองได้ รวมทั้งการเรียนรู้เนื้อหาที่เกี่ยวกับสถานที่ในท้องถิ่นของตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งคำศัพท์และสามารถประยุกต์บทสนทนาภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างยั่งยืน ประกอบกับทักษะการสื่อสารเดิมของตัวผู้เรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้นำสิ่งที่ตนเองเรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันและขาดการฝึกฝนที่เหมาะสม ผู้เรียนเพียงแต่ต้องการเรียนเพื่อให้ตนเองสอบผ่านในวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารไม่ประสบผลสำเร็จ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารด้านการฟัง-พูดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องที่ใกล้ตัว มีประโยชน์ต่อตนเองอย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของท้องถิ่นตน เกิดความรักความภาคภูมิใจ อีกทั้งช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ผู้เรียนสามารถมองเห็นความเชื่อมโยง และนำสิ่งที่ตนเองเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมอนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยออกสู่สังคมโลกต่อไป ประกอบกับความพร้อมของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ผลิตไม้ และพลอย ในแต่ละปีพบว่ามีจำนวนชาวต่างประเทศเข้ามาทำธุรกิจและท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีมาก จากสถิติของกรมการท่องเที่ยว (2559) ได้มีการสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจและรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดตราด ในปี พ.ศ.2559 พบว่า จังหวัดจันทบุรีทำรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้น 19.44 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.50 โดยเป็นรองจังหวัดชลบุรีเท่านั้น แต่ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีกลับต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดที่กล่าวข้างต้น โดยมีสาเหตุจากการขาดข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว การแนะนำเส้นทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ และการขาดแคลนมัคคุเทศก์หรือผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ ทั้งที่

จังหวัดจันทบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้แก่ ถ้ำเนินง สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชนริมน้ำจันทบูร ศูนย์อัญมณีและเครื่องประดับ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพานิชย์น้ำวิ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ โอเอซิสซีเว็ลด์ ซึ่งจะพบว่าสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวมีแนวโน้มของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารด้านการฟัง-พูดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นประโยชน์ในการช่วยเพิ่มทักษะความรู้ด้านการสื่อสารให้กับผู้เรียน ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจบริบทของจังหวัดจันทบุรีผ่านคนท้องถิ่นที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ และสร้างคุณค่าให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพื่อการอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่ยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี (Tourist Attractions in Chanthaburi Province) มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์สูงกว่าก่อนเรียน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ หมายถึง การพัฒนาทักษะด้านการฟัง (Listening) และทักษะด้านการพูด (Speaking) ภาษาอังกฤษด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดจันทบุรี

4.1.1 ทักษะด้านการฟัง หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการฟังคำศัพท์และบทสนทนาภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนสามารถเติมคำหรือวลีลงในช่องว่าง รู้ความหมายของคำศัพท์จากสิ่งที่ได้ยิน และเข้าใจความหมายของประโยคที่ได้ยิน

4.1.2 ทักษะด้านการพูด หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการเลือกประโยคเพื่อเติมในบทสนทนาได้ถูกต้อง เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และเรื่องใกล้ตัว

4.2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง สื่อการเรียนคอมพิวเตอร์วิชาภาษาอังกฤษแบบออนไลน์ ด้วยโปรแกรม Html5 ที่ผู้วิจัยออกแบบเพื่อเพิ่มทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์จำนวน 6 บท ได้แก่

4.2.1 People Around Us

4.2.2 The Place

4.2.3 The Museum

4.2.4 Shopping

4.2.5 The Direction

4.2.6 Our Environment

โดยผ่านการคัดเลือกเนื้อหาและคำศัพท์ที่เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน 2) การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ 3) การทดลองใช้ 4) การประเมินและปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4.3 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยใช้เกณฑ์การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเกณฑ์ 80/80

E_1 คือคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

E₂ คือคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4.4 สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี หมายถึงแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ชุมชนริมน้ำจันทบูร อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพานิชยนาวิ และค่ายเนินวง ศูนย์อัญมณีและเครื่องประดับจันทบุรี ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโอเอซิสซีวิลด์

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี (2 ห้องเรียน) จำนวน 60 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี (1 ห้องเรียน) จำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

5.3.1 ตัวแปรต้น การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.3.2 ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี (Tourist Attractions in ChanthaBuri Province)

5.4 เนื้อหา

เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี หน่วยการเรียนรู้ Travel ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ที่สำคัญในจังหวัดจันทบุรี ประโยค คำ กลุ่มคำที่ใช้ในการสื่อสาร และไวยากรณ์ มีการแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 บทเรียน ดังนี้

5.4.1 People Around Us – ชุมชนริมน้ำจันทบูร

5.4.2 The Place – อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว

5.4.3 The Museum – พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พานิชยนาวิและค่ายเนินวง

5.4.4 Shopping – ศูนย์อัญมณีและเครื่องประดับ จันทบุรี

5.4.5 The Direction – ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5.4.6 Our Environment – โอเอซิสซีวิลด์

5.5 ระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการใช้หลักสูตร และทดลองการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้เวลาในการดำเนินงาน 12 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 สัปดาห์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จะส่งผลให้การเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.2 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารให้มีความน่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ปลูกฝัง การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 2.1 ความหมายและแนวคิดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 2.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 2.3 ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 2.4 การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 2.5 ข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - 2.6 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. ทักษะการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสาร
 - 3.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบสื่อสาร (Communicative Language Teaching = CLT)
 - 3.2 ปัญหาของผู้เรียนที่มีต่อทักษะด้านการฟัง-พูด
 - 3.3 องค์ประกอบของการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร
 - 3.4 วิธีการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร
 - 3.5 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร
 - 3.6 การประเมินผลทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร
4. สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี
 - 4.1 จังหวัดจันทบุรี
 - 4.2 ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความทันสมัย ชัดเจน และครอบคลุมความต้องการของครูผู้สอนได้มากขึ้น โดยได้ให้สาเหตุของการเรียนภาษาต่างประเทศ สาระของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และคุณลักษณะของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาในช่วงชั้นต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 สาเหตุของการเรียนภาษาต่างประเทศ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้นและมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่นๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1) สาระของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(1) ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูลความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

(2) ภาษาและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

(3) ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

(4) ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลกการใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

1.1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษาชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

1.1.3 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1) ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่านเลือก/ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่ายๆ และเรื่องเล่า

2) พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคลใช้คำสั่งคำขอร้อง และให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

3) พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่างๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว

4) ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพเหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5) บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศ และภาษาไทยเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

6) ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน

7) ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

8) ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆ

9) มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการสุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

10) ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหวังในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ได้ตอบ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว สิ่งแวดล้อมใกล้ๆ ตัว มีกริยามารยาทเป็นไปตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ใช้ภาษาในการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งสืบค้นข้อมูล และสื่อความหมายของคำศัพท์ ประโยค หรือบริบทต่างๆ ได้

1.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มภาษาต่างประเทศระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการแบ่งสาระของการเรียนรู้ออกเป็น 8 มาตรฐาน 20 ตัวชี้วัด ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำง่ายๆ ที่ฟังและอ่าน	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน ภาษาท่าทาง และคำแนะนำในการเล่นเกม การวาดภาพ หรือการทำอาหารและเครื่องดื่ม - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again./ Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there.etc. - คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please./ Can/Could you help me, please? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./ Think before you speak./ - คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกม Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./ - คำบอกลำดับขั้นตอน First,... /Second, /Next,... /Then,... /Finally,... etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. อ่านออกเสียงประโยค ข้อความ และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน	<p>ประโยค ข้อความ และบทกลอน การใช้พจนานุกรมหลักการอ่านออกเสียง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค - การออกเสียงเชื่อมโยง (Linking Sound) ในข้อความ - การออกเสียงบทกลอนตามจังหวะ
	3. ระบุ/วาดภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ ที่ฟัง หรืออ่าน	<p>กลุ่มคำ ประโยคผสม ข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และความหมายเกี่ยวกับตนเอง</p> <p>ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ และเป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 750-950 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)</p>
	4. บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่าย ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ	<p>ประโยค บทสนทนา นิทาน หรือเรื่องสั้น ๆ</p> <p>คำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yes/No Question เช่น Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't Do/Does/Can/Is/Are...? Yes/No... etc. - Wh-Question เช่น Who is/are...? He/She is.../They are... What...?/ Where...? It is .../They are... What...doing? ...is/am/are... etc. - Or-Question เช่น Is this/it a/an... or a/an...? It is a/an... etc.

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทายกล่าวลา ขอบคุณขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด และสำนวนการตอบรับ เช่น Hi/ Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am sorry./ How are you?/ I'm fine. Thank you. And you?/ Hello. I am.../Hello,... I am... This is my sister. Her name is... /Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you too./ Goodbye./ Bye./ See you soon/later./ Good/Very good./ Thanks./ Thank you./ Thank you very much./ You're welcome./ It's O.K. etc.
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาต และให้คำแนะนำง่าย ๆ	คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำที่มี 1-2 ขั้นตอน
	3. พูด/เขียนแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการขอความช่วยเหลือตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น Please.../ May...?/ I need... /Help me!/ Can/Could...?/ Yes,.../No,... etc.
	4. พูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น What do you do? I'm a/an... What is she/he? ...is a/an (อาชีพ) How old/tall...? I am... Is/Are/Can...or...? ...is/are/can... Is/Are...going to...or...? ...is/are going to.. etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียง และกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิวรสนชาติ เช่น I'm.. /He/She/It is... /You/We/They are... I/You/We/They like.../ He/She likes...because I/You/We/They love... /He/She loves...because I/You/We/They don't like/love/feel... because He/She doesn't like/love/feel...because I/You/We/They feel...because etc.

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ข้อมูล เกี่ยวกับบุคคล สัตว์ สถานที่ และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียง จำนวน 1-500 คำ ลำดับที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา สภาพดินฟ้า อากาศ อารมณ์ ความรู้สึก สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่าง ๆ เครื่องหมายวรรคตอน
	2. เขียนภาพ แผนผังและแผนภูมิแสดงข้อมูลต่างๆ ตามที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำ ประโยคที่แสดงข้อมูลและความหมายของเรื่องต่าง ๆ ภาพ แผนผังแผนภูมิตาราง
	3. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้เคียง	ประโยคที่ใช้ในการพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียง

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทาง ประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับหรือปฏิเสธ
	2. ตอบคำถาม/บอกความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง และชีวิตความเป็นอยู่ง่าย ๆ ของเจ้าของภาษา	ข้อมูลและความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่อง แต่งกาย ฤดูกาล อาหาร เครื่องดื่ม
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ (order) ตามโครงสร้างประโยค ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียง ประโยคชนิดต่าง ๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
	2. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาลและงานฉลองของเจ้าของภาษากับของไทย	ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล และงานฉลองของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำเสนอด้วยการพูด/ การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวม และการนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ฟัง พูด และอ่าน/เขียนใน สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาในการฟัง พูด และอ่าน/เขียนใน สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.

กล่าวโดยสรุป ในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สอดคล้องกับสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่อง ต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.1 ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือ บทเรียนซีเอไอ (Computer Assisted/Aided Instruction: CAI) ดังนี้

ไรท์ และฟอร์เซีย (Wright and Forcier, 1985) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนให้มีการเรียนรู้โดยใช้การปฏิสัมพันธ์ของการเรียนการสอนระหว่างคอมพิวเตอร์กับตัวผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนจะมีการจัดสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนมีการฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติ หรือการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่คุณเรียนต้องการ

ฮันนาฟิน และเพค (Hannafin & Peck, 1988) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: Computer Aided Instruction: CAI) ว่าเป็นการจัดเตรียมโปรแกรมที่มีเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน โดยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า เป็นสื่อเทคโนโลยีที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่แทนครูผู้สอน หรือเป็นการสอนเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ได้กล่าวถึง สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ว่าควรมีลักษณะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นสำคัญในการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้เรียนทุกคนต้อง

มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งหมายถึงคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีคุณสมบัติในการนำเสนอแบบหลายสื่อ (Multimedia) โดยการใช้คอมพิวเตอร์ และการคัดเลือกเนื้อหาที่นำมาใช้ประกอบการจัดการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

กล่าวโดยสรุป คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นรูปแบบของการจัดสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ และการอาศัยเนื้อหาที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำระหว่างผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนแต่ละคนจะสามารถพัฒนาศักยภาพได้ตามธรรมชาติอย่างเต็มความสามารถของตน โดยการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน บทเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

2.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักวิชาการหลายท่าน ได้นำเสนอทฤษฎีและแนวคิดในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนี้

มาโลน (Malone, 1981) ตามทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจของมาโลน ได้เสนอปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ 4 ประการ ดังนี้

1) ความท้าทาย (Challenge) หมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ควรมีการออกแบบกิจกรรมที่ท้าทายต่อความสามารถของผู้เรียน กิจกรรมที่ท้าทายจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความเหมาะสมกับผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกระดับความยากง่ายของกิจกรรมตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน

2) จินตนาการ (Fantasy) หมายถึง การสร้างจินตนาการให้กับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการวาดภาพตนเองในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง หรือการวาดภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ครูผู้สอนอาจใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทเกมหรือประเภทอื่นๆ เพื่อเป็นการสร้างจินตนาการและสามารถให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ได้

3) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) ความอยากรู้อยากเห็นทางความรู้สึก (Sensory Curiosity) เป็นการกระตุ้นความรู้สึกผ่านทางโสตหรือการได้ยิน และทางทัศน์หรือการมองเห็น โดยสิ่งเร้าที่มีความแปลกใหม่จะช่วยดึงดูดความสนใจ สื่อรูปแบบต่าง ๆ ในการนำเสนอที่มีความแปลกใหม่จะช่วยดึงดูดความสนใจตลอดเวลาบนหน้าจอ จะเป็นการช่วยความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน

(2) ความอยากรู้อยากเห็นทางปัญญา (Cognitive Curiosity) เป็นความอยากรู้อยากเห็นในลักษณะของความต้องการที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่มีความแปลกใหม่ ที่ไม่คาดหวังไม่แน่นอน ซึ่งเป็นข้อยกเว้นไปจากกฎเกณฑ์หรือความไม่สมบูรณ์ เหตุการณ์ที่ไม่คาดหวัง ความไม่แน่นอนจะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้กับสิ่งใหม่

4) ความรู้สึกที่ได้ควบคุม (Control) หมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดีจะต้องมีการออกแบบให้มีความชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการให้ผู้เรียนสามารถเห็นผลลัพธ์ที่มีความแตกต่างกัน จากการเรียนเนื้อหาเดียวกัน โดยวิธีการเรียนที่ไม่เหมือนกัน และผลลัพธ์ที่มีความแตกต่างกันนั้น เป็นผลมาจากความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่ดีจะต้องมีการออกแบบให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเลือกลำดับการเรียนของตน ตามระดับความยากง่ายของเนื้อหา ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

เลปเปอร์ (Lepper, 1985) ตามทฤษฎีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก (Intrinsic and Motivation) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า แรงจูงใจที่ใช้ในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรจะเป็นแรงจูงใจภายใน หรือแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนมากกว่าแรงจูงใจภายนอก ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แต่เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องการ ตัวอย่างเช่น การเล่นเกมหลังจากเรียนหรือการได้รับคำจ้างตอบแทน เป็นต้น การสร้างแรงจูงใจภายนอกอาจทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนน้อยลง เนื่องจากเป้าหมายทางการเรียน ไม่ว่าจะเป็นการได้รับรางวัลที่มีมากกว่าการเรียนรู้ แต่ในการกลับกันแรงจูงใจที่มีความเกี่ยวข้องกับบทเรียนจะเป็นแรงจูงใจที่ดี จะเป็นตัวกระตุ้นที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น การสอนที่ทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน เป็นการสอนที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน เทคนิคในการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจภายใน มีดังนี้

- 1) การใช้เทคนิคของเกมในบทเรียน
- 2) การใช้เทคนิคพิเศษในการนำเสนอภาพ (Visual Techniques)
- 3) การจัดบรรยากาศของการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียน หรือสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
- 4) การให้โอกาสต่อผู้เรียนในการควบคุมการเรียนของตนเอง
- 5) การสร้างกิจกรรมที่มีความท้าทายต่อผู้เรียน
- 6) การทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น
- 7) การให้กำลังใจในการเรียน แม้ว่าผู้เรียนจะทำผิด

กาเย่ (Gagne', 1985) ได้เสนอแนวคิดในการออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ควรเกิดจากการออกแบบในลักษณะของการเรียนการสอนจริง โดยยึดหลักของการนำเสนอเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ไว้ 9 ประการ ดังนี้

1) เร่งเร้าความสนใจ (Gain Attention) การเร่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในขั้นตอนแรกของการเรียนคือ การนำเสนอบทบาทของบทเรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์ควรเริ่มต้นด้วยการใช้ภาพ แสง สี เสียง หรือการใช้สื่อประกอบกันหลายอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรคำนึงถึงเพื่อใช้เป็นสิ่งกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มีดังนี้

(1) การใช้ภาพกราฟฟิกที่มีขนาดใหญ่ชัดเจน ง่ายต่อความเข้าใจและไม่ซับซ้อน

(2) การใช้เทคนิคของการนำเสนอภาพที่เร็ว เพื่อผู้เรียนจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย

(3) การใช้ภาพที่เคลื่อนไหวควรให้ภาพปรากฏบนจอภาพเพียงระยะหนึ่ง เมื่อผู้เรียนเริ่มลงมือทำกิจกรรมหรือพิมพ์เป็นพิมพ์ แล้วค่อยเปลี่ยนไปยังเฟรมภาพอื่น

(4) การเลือกใช้ภาพกราฟฟิกที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหา ต่อระดับความรู้ของผู้เรียนและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

(5) การใช้ภาพเคลื่อนไหวหรือการใช้เทคนิคในการนำเสนอภาพผลพิเศษเข้าช่วย เพื่อให้การแสดงผลภาพเคลื่อนไหว ควรใช้เวลาสั้นๆ และง่าย

(6) การเลือกใช้สีที่ตัดกับฉากหลังอย่างชัดเจน โดยเฉพาะพื้นหลังที่มีสีเข้ม

(7) การเลือกใช้เสียงที่มีความสอดคล้องกับภาพกราฟิกและมีความเหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน

(8) การบอกชื่อเรื่องของบทเรียนไว้ในส่วนของบทนำของเรื่อง

2) บอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective) ถือได้ว่ามีส่วนสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนทราบถึงความคาดหวังของบทเรียนที่ผู้เรียนต้องเรียน และพฤติกรรมขั้นสุดท้ายของการเรียนของตนเองด้วย ซึ่งจากการวิจัยทำให้ทราบว่า ผู้เรียนจะทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนก่อนเรียนบทเรียน ที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนจำและเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น วัตถุประสงค์ของบทเรียนสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะหรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยเฉพาะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นับว่ามีวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่เป็นส่วนสำคัญที่สุด ที่สามารถวัดผลและสังเกตได้ ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องพิจารณาในการแจ้งวัตถุประสงค์ต่อผู้เรียน มีดังนี้

(1) การบอกวัตถุประสงค์โดยการใส่ประโยคสั้น ๆ แต่ได้ใจความ สามารถอ่านแล้วเข้าใจ และไม่ต้องแปลความหมายอีกครั้ง

(2) การหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง และควรเป็นคำที่สามารถเข้าใจของผู้เรียนโดยทั่วไป

(3) ไม่ควรกำหนดวัตถุประสงค์หลายข้อเกินไปในเนื้อหาแต่ละส่วน ๆ ซึ่งจะให้ผู้เรียนเกิดความสับสน เพราะเนื้อหาที่มีมากเกินไป และหากเป็นไปได้ควรมีการแบ่งแยกย่อยเนื้อหา

(4) การบอกถึงลักษณะของการนำไปใช้งานให้ผู้เรียนทราบว่า หลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ทำอะไรได้บ้าง

(5) การอธิบายถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หากบทเรียนนั้นมีบทเรียนย่อยหลายหัวเรื่อง ควรเริ่มด้วยการบอกถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปของบทเรียน ต่อด้วยการบอกรายละเอียดของหัวข้อย่อย แล้วจึงเข้าสู่วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนย่อยนั้นๆ

(6) การนำเสนอวัตถุประสงค์อาจให้ขึ้นบนจอภาพที่ละข้อ และควรคำนึงถึงเวลาในการนำเสนอ หรือการให้ผู้เรียนเลือกกดเป็นพิมพ์ด้วยตนเอง

(7) เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของวัตถุประสงค์ ควรมีการใช้กราฟิกประกอบ ตัวอย่างเช่น การติดกรอบ หรือการใช้ลูกศร และการใช้รูปทรงเรขาคณิต และควรหลีกเลี่ยง การเคลื่อนไหวของตัวหนังสือ

3) ทบทวนความรู้เดิม (Activate Prior Knowledge) การทบทวนความรู้เดิมก่อนการนำเสนอความรู้ใหม่ให้แก่ผู้เรียน การประเมินความรู้ที่จำเป็นสำหรับบทเรียนใหม่ เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดปัญหาในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น การทดสอบก่อนบทเรียน (Pre-Test) หรือการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เป็นชุดบทเรียนที่มีความต่อเนื่องกันเป็นลำดับ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะประเมินความรู้เดิมของตน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดย้อนหลัง และมีความพร้อมในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ๆ สิ่งที่คุณผู้สอนควรจะต้องพิจารณาในการทบทวนความรู้เดิม ดังนี้

(1) การทดสอบความรู้พื้นฐานหรือการนำเสนอเนื้อหาเดิมที่มีความเกี่ยวข้องกับบทเรียนใหม่ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่เนื้อหาใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานที่เท่ากัน

(2) แบบทดสอบควรมีคุณภาพที่จะสามารถแปลผลได้ โดยการวัดความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ แต่ไม่ใช่เพื่อการวัดผลสัมฤทธิ์

(3) การใช้เวลาในการทำกิจกรรมที่สั้น กระชับและตรงกับวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนหรือการทดสอบ

(4) การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถออกจากการทดสอบหรือการออกจากเนื้อหาใหม่ได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถทบทวน

(5) หากบทเรียนที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นไม่มีการทดสอบความรู้พื้นฐานเดิม ครูผู้สอนควรมีการนำเสนอบทเรียนที่มีการกระตุ้นย้อนกลับให้ผู้เรียนได้คิดถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ โดยอาจใช้ภาพประกอบเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด และทำให้บทเรียนเกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4) นำเสนอเนื้อหาใหม่ (Present New Information) การนำเสนอเนื้อหาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น ควรมีการนำเสนอภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่มีคำอธิบายประกอบสั้นๆ ซึ่งการใช้ภาพประกอบจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และมีความคงทนในการจดจำได้ดีกว่าการใช้คำอธิบายเพียงอย่างเดียว ภาพที่ใช้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ภาพนิ่ง ตัวอย่างเช่น ภาพลายเส้น ภาพสองมิติ ภาพสามมิติ ภาพถ่ายของจริง แผนภาพ แผนภูมิ และกราฟ เป็นต้น ส่วนที่ 2 ภาพเคลื่อนไหว ตัวอย่างเช่น ภาพวิดิทัศน์ ภาพจากเครื่องเล่น ภาพโฟโต้ซีดี ภาพจากเครื่องเล่นเลเซอร์ดีวีดี ภาพจากกล้องถ่ายภาพวิดิทัศน์ และภาพจากโปรแกรมสร้างภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น สิ่งที่ครูผู้สอนควรคำนึงถึงในการเลือกภาพที่จะใช้ในการนำเสนอประกอบเนื้อหาใหม่ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีดังนี้

(1) การเลือกใช้ภาพประกอบนำเสนอเนื้อหาให้มากที่สุด โดยเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อหาสำคัญของเนื้อเรื่อง

(2) การเลือกใช้ภาพเคลื่อนไหว โดยเฉพาะกับเนื้อหาที่มีความยากและซับซ้อนที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องหรือเป็นลำดับขั้นตอน

(3) การใช้แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ สัญลักษณ์ หรือการใช้ภาพเปรียบเทียบเพื่อนำเสนอเนื้อหาใหม่แทนการใช้คำอธิบาย

(4) การนำเสนอเนื้อหาที่ยากและมีความซับซ้อน ควรเน้นส่วนที่เป็นข้อความสำคัญ อาจใช้การขีดเส้นใต้ การติกรอบ การเปลี่ยนสีพื้นหลัง การโยงลูกศร การใช้สี หรือการใช้คำชี้แนะประกอบคำพูด

(5) ครูผู้สอนไม่ควรใช้กราฟฟิกที่เข้าใจยาก และไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา

(6) การจัดรูปแบบของคำอธิบายควรมีการจัดให้น่าอ่าน ไม่ยาวจนเกินไป และควรมีการแบ่งกลุ่มคำอธิบายให้จบเป็นตอนๆ

(7) การใช้คำอธิบายที่ใช้ในตัวอย่าง ควรมีความกระชับและเข้าใจง่าย

- (8) การเลือกใช้กราฟฟิกควรเลือกใช้เพียงจำเป็นเท่านั้น
- (9) ครูผู้สอนไม่ควรใช้พื้นที่ที่สลับไปสลับมาในแต่ละเฟรมของเนื้อหาไม่ควรเปลี่ยนสีไปมา โดยเฉพาะสีหลักของตัวหนังสือที่ใช้
- (10) ครูผู้สอนควรเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยและสามารถเข้าใจความหมายได้ตรงกัน
- (11) ควรมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน โดยวิธีการพิมพ์หรือตอบคำถาม แทนการพิมพ์หรือการคลิกเมา์ท์เพียงอย่างเดียว
- 5) ชี้นำแนวทางการเรียนรู้ (Guide Learning) จากหลักการและเงื่อนไขของการเรียนรู้ (Condition of Learning) การจัดระบบของเนื้อหาที่ดีให้มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น ที่เกิดจากการวิเคราะห์และตีความในเนื้อหาใหม่ลงบนพื้นฐานของความรู้และจากประสบการณ์เดิม ร่วมกับองค์ความรู้ใหม่ ผู้ออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต้องมีการค้นหาเทคนิคที่จะใช้ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ในการศึกษาหาความรู้ใหม่ ตัวอย่างเช่น เทคนิคการใช้ตัวอย่าง (Example) และเทคนิคตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่าง (Non-Example) เป็นต้น สิ่งที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงในการชี้นำแนวทางการเรียนรู้ มีดังนี้
- (1) ส่วนของบทเรียนควรมีการแสดงให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเนื้อหาความรู้ และสามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งย่อยกับสิ่งใหญ่
 - (2) การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งใหม่กับสิ่งที่ผู้เรียนมีประสบการณ์มาแล้ว
 - (3) การนำเสนอตัวอย่างที่มีความแตกต่าง เพื่อช่วยอธิบายความคิดรวบยอดใหม่ให้ชัดเจนขึ้น
 - (4) การนำเสนอตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ถูกต้อง เพื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างที่ถูกต้อง
 - (5) การนำเสนอเนื้อหาที่ยาก ควรใช้ตัวอย่างที่มีความเป็นรูปธรรมมากกว่าเป็นนามธรรม

6) กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน (Elicit Response) การเรียนรู้ของผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้นจะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับระดับชั้นของผู้เรียนและขั้นตอนของการประมวลผลข้อมูล หากผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมคิด หรือร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมในส่วนของเนื้อหา และร่วมตอบคำถาม จะส่งผลให้ผู้เรียนมีความจำดีกว่าผู้เรียนที่ใช้การอ่านหรือการคัดลอกข้อความเพียงอย่างเดียว ซึ่งข้อได้เปรียบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ ผู้เรียนสามารถมีกิจกรรมร่วมในบทเรียนได้หลายลักษณะ ตัวอย่างเช่น การตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น การ

(3) หากข้อมูลย้อนกลับที่ครูผู้สอนต้องการใช้เป็นภาพ ควรเลือกภาพที่สามารถเข้าใจได้ง่ายหรือมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหา หรือไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาก็ได้ หากไม่สามารถหาภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาได้จริง

(4) การหลีกเลี่ยงการใช้ผลทางภาพ หรือการให้ข้อมูลย้อนกลับที่กระตุ้นความสนใจมากเกินไปหากผู้เรียนตอบผิด

(5) ครูผู้สอนไม่ควรเลือกใช้เสียงที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเหยียดหยาม หรือดูแคลนเมื่อผู้เรียนตอบผิด

(6) ครูผู้สอนไม่ควรปล่อยเวลาให้นานเกินไป หากผู้เรียนตอบผิด 2-3 ครั้ง ครูผู้สอนควรเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

(7) ครูผู้สอนอาจใช้การให้คะแนน หรือบอกความใกล้เคียง-ไกลจากเป้าหมาย หรือการใช้ภาพ

(8) ครูผู้สอนอาจใช้การสุ่มการให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของบทเรียนให้มากขึ้น

8) ทดสอบความรู้ใหม่ (Assess Performance) หรือการทดสอบหลังบทเรียน (Post-Test) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดสอบความรู้ของตน และเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ เพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาในบทเรียนต่อไป หรือต้องกลับไปศึกษาเนื้อหาใหม่อีกครั้ง สิ่งที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึงเมื่อออกแบบทดสอบหลังเรียน มีดังนี้

(1) การชี้แจงวิธีการตอบคำถามให้ผู้เรียนทราบก่อนอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะป็นคะแนนรวม คะแนนรายข้อ เกณฑ์ในการตัดสินผลคะแนน เวลาที่ใช้ในการตอบโดยประมาณ

(2) การออกแบบทดสอบต้องสามารถวัดพฤติกรรมตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียน และควรมีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

(3) การจัดรูปแบบของข้อคำถามคำตอบ และการตรวจปรับคำถาม ควรมี การจัดให้อยู่ในเฟรมเดียวกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและรวดเร็ว

(4) การหลีกเลี่ยงการออกแบบทดสอบแบบอัตโนมัติให้ผู้เรียนต้องพิมพ์คำตอบยาว โดยมีข้อยกเว้นสำหรับแบบทดสอบเกี่ยวกับทักษะด้านการพิมพ์

(5) ในคำถามแต่ละข้อ ควรมีคำถามเดียว เพื่อให้ผู้เรียนตอบเพียงข้อเดียว ยกเว้นหากคำถามนั้นมีข้อย่อยอยู่ และควรมีการแยกคำถามออกเป็นหลายๆ คำถาม

(6) การออกแบบทดสอบควรมีข้อสอบที่มีคุณภาพ มีค่าอำนาจจำแนกที่ดี ความยากง่ายเหมาะสม และค่าความเชื่อมั่นเหมาะสม

(7) หากผู้เรียนตอบคำถามไม่ชัดเจน ครูผู้สอนไม่ควรตัดสินว่าผู้เรียนตอบผิด

(8) การออกแบบทดสอบชุดหนึ่งควรมีความหลากหลาย ไม่ควรใช้เพียงข้อความ ควรใช้ภาพประกอบ เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศของการสอบ

9) สรุปและนำไปใช้ (Review and Transfer) เป็นส่วนสุดท้ายของบทเรียนที่จะทำหน้าที่ในการสรุปสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในส่วนนั้นที่สำคัญของเนื้อหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะทบทวนความรู้ของตนหลังจากการเรียนรู้ รวมทั้งบทเรียนที่ดีควรจะต้องชี้แนะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องหรือข้อมูลอ้างอิงเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้ใช้ในการศึกษาในบทเรียนต่อไป ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรจะต้องคำนึงถึงเมื่อออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีดังนี้

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรที่จะสรุปองค์ความรู้เฉพาะประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งให้คำชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นถึงความสัมพันธ์กับความรู้ที่ผู้เรียนได้เคยเรียนมา หรือประสบการณ์เดิมที่ผู้เรียนได้เรียนผ่านมาแล้ว

(2) การทบทวนแนวคิดที่สำคัญของเนื้อหา เพื่อใช้ในการสรุป

(3) การเสนอแนะเนื้อหาความรู้ใหม่ เพื่อที่ผู้เรียนจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

(4) การชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาเนื้อหาต่อไป

กล่าวโดยสรุป ตามทฤษฎีและแนวคิดของการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะมีส่วนสำคัญในการเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงผู้เรียนกับการเรียนรู้ ควบคู่กันให้ผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง สร้างแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ควบคู่ไปกับการสร้างแรงจูงใจ ความสนใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน โดยผู้เรียนสามารถที่จะทบทวน หรือเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามระดับความยากง่ายและตามความสนใจของตน เพื่อลดภาวะความเบื่อหน่ายที่เกิดระหว่างเรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของคุณได้อย่างเต็มความสามารถ

2.3 ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) เป็นรูปแบบของนวัตกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นสื่อการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่อยู่ในรูปแบบ CD-Rom Based System มีโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างชุดแบบเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมทางภาษา หรือโปรแกรมสำเร็จรูป ไม่ว่าจะเป็น Authorware, Director, ToolBook หรือ Adobe Flash ตัวอย่างเช่น Adobe Flash เป็น

โปรแกรมที่มีความสามารถในการสร้างภาพเคลื่อนไหว สามารถผลิตสื่อการสอนเชิงโต้ตอบ (Interactive), สื่อพีเพิชั่นเทซัน (Presentation), เกม, ภาพเคลื่อนไหว, การ์ตูนแอนิเมชัน (Animation) แบบทดสอบ, อีบุ๊ก (E-book), ฐานข้อมูล เป็นต้น ลักษณะของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีการแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้แบบสั้น ๆ เนื้อหากระชับ และครอบคลุมจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนที่ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถเลือกประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ตามความสนใจ ดังนี้

ไพโรจน์ ตีรณนากุลและไพบูลย์ เกียรติโกมล (2541) ได้กล่าวถึง ประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการแบ่งหมวดหมู่ตามวิธีการนำเสนอเนื้อหาและกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) แบบการสอน (Instruction) เพื่อใช้สอนความรู้ใหม่แทนครูผู้สอน ซึ่งเป็นรูปแบบของการพัฒนาแบบการศึกษาด้วยตนเอง (Self Study Package) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทนี้จะต้องมีความระมัดระวัง และใช้ทักษะของการพัฒนาที่สูงมาก เพราะรูปแบบของการพัฒนาจะมีความยากกว่าการพัฒนาบทเรียนแบบโมดูลหรือจากโปรแกรมที่เป็นตำรา ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนอินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น IMMCAI: Interaction Multi Media CAI เป็นต้น

2) แบบสอนซ่อมเสริมหรือทบทวน (Tutorial) เพื่อใช้ทบทวนการเรียนการสอนจากในห้องเรียนหรือจากครูผู้สอน โดยการศึกษาในระบบทางไกลหรือทางไกล เป็นการเรียนที่ผู้เรียนจะไม่ได้รับความรู้ใหม่ แต่จะเป็นการทบทวนความรู้เดิมที่ผู้เรียนเคยเรียนมาในรูปแบบอื่นที่มีความแตกต่างจากการเรียนที่ผ่านมา เพื่อตอกย้ำความรู้ความเข้าใจให้สมบูรณ์และถูกต้อง รูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทนี้ มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

3) แบบฝึกหัดและฝึกปฏิบัติ (Drill and Practice) เพื่อใช้ในการเรียนการสอนเสริมการปฏิบัติหรือการเสริมทักษะของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และเกิดทักษะที่ครูผู้สอนต้องการ เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตัวอย่างเช่น การใช้แบบฝึกหัดด้านทักษะ ด้านการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ และทางช่างอุตสาหกรรม เป็นต้น

4) แบบสร้างสถานการณ์จำลอง (Stimulation) เพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้หรือการทดลองโดยอาศัยการสร้างสถานการณ์จำลอง แทนสถานการณ์จริง เนื่องจากอยู่ห่างไกลไม่สามารถนำมาอยู่ในชั้นเรียนได้ หรือมีความเสี่ยงอันตรายหากอยู่ในสถานการณ์จริง รวมทั้งการสิ้นเปลือง

ค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงสถานที่จริง การใช้การสาธิตสถานการณ์จำลองประเภทนี้ สามารถใช้ประกอบการสอน การสอนเสริมในห้องเรียน หรือการซ่อมเสริมนอกห้องเรียน

5) แบบสร้างเป็นเกม (Game) เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เกมมาเป็นตัวกลางในการส่งถ่ายความรู้ให้กับผู้เรียน โดยการใช้เกมอาจเป็นการเสริมการเรียนรู้ได้ดีกว่าการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในประเภทอื่นๆ ครูผู้สอนสามารถนำเกมมาใช้ประกอบการเรียนรู้สำหรับความรู้ใหม่ หรือเป็นกิจกรรมเสริมประกอบการเรียน หรือสอนทดแทนครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลิน และมีระยะเวลากระชับเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสนใจในระยะเพียงสั้น ๆ ตัวอย่างเช่น ช่วงชั้นของเด็ก และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

6) แบบการแก้ปัญหา (Problem Solving) เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการฝึกฝนทางความคิด การตัดสินใจ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประเภทนี้ เหมาะกับวิชาที่เน้นการใช้ความคิด การแก้ปัญหา สามารถสอนเสริมในห้องเรียนหรือฝึกฝนทั่วไป สอนนอกห้องเรียน หรือด้านการบริหาร

7) แบบทดสอบ (Test) เพื่อให้ผู้เรียนใช้สำหรับตรวจสอบ วัดความสามารถของตัวผู้เรียน และครูผู้สอนใช้ประกอบการสอนในห้องเรียน หรือตามความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งการใช้นอกห้องเรียน เพื่อใช้วัดความรู้ความสามารถของตนเองด้วย

8) แบบสร้างสถานการณ์เพื่อการค้นพบ (Discovery) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตน โดยอาศัยการลองผิดลองถูก การจัดระบบการเรียนการสอนที่มีการใช้ระบบนำร่องเพื่อชี้นำสู่การเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถใช้เพื่อสร้างความรู้ใหม่หรือเป็นการทบทวนความรู้เดิม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

กิดานันท์ มลิทอง (2540) ได้กล่าวถึงประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

1) การสอน (Tutorial Instruction) เป็นการสร้างบทเรียนที่ใช้ในการสอนที่เป็นโปรแกรมในการนำเสนอเนื้อหาความรู้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นบทเรียนขั้นพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เหมาะกับเนื้อหาของข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงเพื่อใช้ในการเรียนรู้ด้านกฎเกณฑ์ มีการแบ่งเป็นเนื้อหาย่อย ๆ ให้แก่ผู้เรียนในรูปแบบของข้อความ ภาพ เสียง หรือการใช้ทุกรูปแบบรวมกัน จากนั้นให้ผู้เรียนตอบคำถาม โดยที่ผู้เรียนจะได้ผลวิเคราะห์ของข้อมูลป้อนกลับทันที

2) การฝึกหัด (Drills and Practice) เป็นการสร้างบทเรียนที่ใช้ในการฝึกหัดที่เป็นโปรแกรมที่ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาความรู้ให้แก่ผู้เรียนก่อน แต่จะทำการตั้งคำถามหรือปัญหาที่ได้รับคัดเลือกจากการสุ่มหรือการออกแบบมาโดยเฉพาะ ลักษณะของการนำเสนอคำถามนั้นจะ

เป็นการนำเสนอแบบซ้ำ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ซึ่งก่อนเรียนผู้เรียนจะมีความคิดรวบยอดและมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและกฎเกณฑ์ของเรื่องที่ตนเองเรียนมาอย่างดี

3) การจำลอง (Simulation) เป็นการสร้างบทเรียนที่เป็นโปรแกรมบทเรียนจำลองการเรียนการสอนเหมือนการเรียนการสอนจริง โดยคัดเลือกเฉพาะรายละเอียด หรือกิจกรรมที่มีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบเห็นภาพจำลองของสถานการณ์ ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะและการเรียนรู้

4) เกมเพื่อการสอน (Instructional Games) เป็นการสร้างเกมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อยากที่จะเรียนรู้ และเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ ซึ่งนับได้ว่าการใช้เกมเป็นที่นิยมเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนเป็นจำนวนมากมีการใช้เกมในการสอนหรือใช้เป็นสื่อประกอบการสอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ แบบแผน กระบวนการ ทักษะคิด หรือทักษะต่างๆ ซึ่งการใช้เกมในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะมีความคล้ายคลึงกับการใช้แบบจำลอง แต่จะต่างกับลักษณะของการใช้เกมที่จะเพิ่มเติมในส่วนของการแข่งขัน เพื่อให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนมากยิ่งขึ้น

5) การแก้ปัญหา (Problem-Solving) เป็นการสร้างบทเรียนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การตัดสินใจ โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ให้ผู้เรียนเป็นผู้พิจารณาในการแก้ไขปัญหาตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

6) การทดสอบ (Test) เป็นการสร้างโปรแกรมเพื่อใช้ในการทดสอบ เพื่อใช้ในการวัดความรู้ของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ลึกเป็นอิสระจากข้อมูลของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบทดสอบที่เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยหรืออัตนัยหรือจากคำถามจากบทเรียน มาเป็นแบบทดสอบที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับคอมพิวเตอร์โดยตรง

7) การค้นพบ (Discovery) เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเอง โดยการนำเสนอปัญหาให้แก่ผู้เรียนได้เป็นผู้แก้ไขด้วยตนเอง ด้วยกระบวนการลองผิดลองถูกจนกระทั่งได้ข้อสรุปที่ได้จากการค้นพบของตนเอง

บุญเลิศ อรุณพิบูลย์ (2551) ได้อธิบายถึง ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า สามารถจัดหมวดหมู่ได้ 9 ประเภท ดังนี้

1) บทเรียน (Tutorial) หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นในลักษณะของบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาความรู้แบบส่วนย่อย เพื่อใช้เป็นส่วนในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยครูผู้สอนจะให้บทนำ คำอธิบาย ที่ประกอบด้วยทฤษฎี กฎเกณฑ์ คำอธิบาย รวมทั้งแนวคิดที่จะใช้ในการสอนตามรูปแบบของข้อความ ภาพ และเสียง หรือการใช้ทั้งสาม องค์ประกอบ

รวมกัน หลังจากผู้เรียนได้ศึกษาแล้ว ผู้เรียนจะเรียนรู้ที่จะตั้งคำถามเพื่อใช้ในการตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง โดยมีการแสดงผลย้อนกลับ และการเสริมแรงตามความสามารถของผู้เรียนให้ย้อนกลับไปเรียนบทเรียนเดิม หรือการข้ามบทเรียนที่ผู้เรียนรู้แล้ว รวมทั้งการบันทึกผลที่ผู้เรียนทำได้อย่างไร เพียงไร เพื่อให้ครูผู้สอนมีข้อมูลในการเสริมความรู้ให้กับผู้เรียนบางคนที่ยังไม่รู้

2) การฝึกทักษะและการปฏิบัติ (Drill and Practice) หมายถึง การเสริมการเรียนการสอนหลังจากครูผู้สอนได้สอนบางส่วนของบทเรียนไปแล้ว และให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ เพื่อวัดความเข้าใจ ทบทวนและช่วยเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญให้กับผู้เรียน ลักษณะแบบฝึกหัดที่เป็นที่นิยม มักเป็นการจับคู่ ถูก-ผิด และเลือกข้อถูกจาก 3-5 ตัวเลือก การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ซึ่งนับได้ว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมาก โดยหากโปรแกรมที่ใช้เป็นโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพแล้ว โปรแกรมในด้านการฝึกทักษะและปฏิบัติเป็นโปรแกรมที่มีการฝึกด้านความจำควบคู่ไปกับการฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิด ด้วยตัวบทเรียนคอมพิวเตอร์จะเป็นฝ่ายป้อนคำถามให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายตอบคำถามอยู่เสมอ

3) การจำลองแบบ (Simulation) หมายถึง บทเรียนที่มีการเน้นความสำคัญและความจำเป็นของการทดลองจากห้องปฏิบัติการประกอบการเรียนการสอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่จากการเรียนการสอนวิชาต่างๆ มักไม่มีการใช้ห้องทดลอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเห็นสภาพความเป็นจริงได้ ตัวอย่างเช่น การเคลื่อนที่ของลูกปืนใหญ่ การเดินทางของแสง การหักเหของแสง เป็นต้น ซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสามารถจำลองแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้มากขึ้น หรือการสอนเรื่องโปรเจกต์ไคล์ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า สามารถสร้างการจำลองเป็นรูปภาพด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความจริงและความเข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือการจำลองเรื่องการลดค่าใช้จ่ายในเรื่องของวัสดุอุปกรณ์ทางห้องปฏิบัติการได้มาก ซึ่งเป็นการประหยัดเวลาและลดอันตราย

4) เกมทางการศึกษา (Educational Game) หมายถึง การค้นคว้าเพื่อพัฒนาเกมทางการศึกษา เพื่อช่วยพัฒนาทางด้านความคิดอ่านของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น เกมเติมคำ เกมความคิดแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากการเล่นเกม ซึ่งผู้เรียนจะได้รับความรู้ความคู่ไปกับความเพลิดเพลิน โดยเป้าหมายหลักของเกมอยู่ที่การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

5) การสาธิต (Demonstration) หมายถึง วิธีการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนนำมาใช้เพื่อแสดงให้ผู้เรียนได้ดูตัวอย่าง โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

6) การทดสอบ (Testing) หมายถึง การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อใช้ทดสอบหรือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนไปพร้อมกัน โดยครูผู้สอนต้องยึดหลักของการสร้างข้อสอบการ

จัดการสอบ การตรวจให้คะแนน การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ การสร้างคลังข้อสอบ หรือการจัดให้ผู้เรียนสามารถเลือกกลุ่มข้อสอบได้เอง

7) การไต่ถาม (Inquiry) หมายถึง ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หรือข่าวสารที่อันจะเป็นประโยชน์จากแหล่งข้อมูลข่าวสารคอมพิวเตอร์ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงผลให้ผู้เรียนสามารถเห็นได้ทันที ด้วยระบบที่เข้าใจและใช้ได้ง่าย เพียงการใส่หมายเลข หรือการใส่รหัส หรือตัวย่อของแหล่งข้อมูล เพื่อให้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นแหล่งของข้อมูล และตอบคำถามที่ผู้เรียนต้องการ

8) การแก้ปัญหา (Problem Solving) หมายถึง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ความคิด การตัดสินใจ โดยอาศัยหลักกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาตามเกณฑ์ในการให้คะแนนในแต่ละข้อ

9) แบบรวมวิธีการต่าง ๆ (Combination) หมายถึง การประยุกต์ประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลาย ๆ แบบเข้าด้วยกัน ตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนต้องการ

กล่าวโดยสรุป คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นประเภทการสอนที่เป็นการนำเสนอความรู้ใหม่ผ่านข้อความ ภาพ เสียง เพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถาม และได้ผลย้อนกลับทันที ประเภทสถานการณ์จำลอง ที่เป็นการจำลองสถานการณ์จริงที่อาจอยู่ห่างไกลจากผู้เรียน หรือสถานการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนและเรียนรู้ หรือประเภทเกม ที่เป็นการนำเสนอความรู้ควบคู่ไปกับความเพลิดเพลิน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียน โดยครูผู้สอนควรมีวิธีการในการเลือกประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อให้การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน

2.4 การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ว่าเป็นมีรายละเอียดในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นขั้นตอน ดังนี้

ไพโรจน์ ศิริธรรมากุล และไพบุลย์ เกียรติโกมล (2541) ได้กล่าวถึง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ 16 ขั้นตอน โดยได้อธิบายรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนเป็น 5 ช่วงดังนี้

1) ช่วงการวิเคราะห์เนื้อหา (Analysis) เป็นส่วนที่นักพัฒนาควรจะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่จะนำมาใช้ในบทเรียน ว่าส่วนไหนมีส่วนสำคัญที่จะบรรจุไว้ในบทเรียน ซึ่งจะเป็นการกำหนดเป้าหมายของผู้เรียนว่าจะเรียนรู้อะไร ควรเรียนอะไรก่อนหลัง เพื่อไม่ให้เกิด

ความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละข้อ โดยอาศัยการวิเคราะห์เนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการผลิตบทเรียน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 1-3) คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแผนภูมิระดมสมอง (Brain Storm Creation) เป็นการสร้างแผนภูมิเพื่อระดมสมอง โดยการนำเอาเทคนิคของการระดมสมองมาใช้ประยุกต์ในการรวบรวมหัวข้อเรื่องที่ควรที่จะบรรจุไว้ในบทเรียน ซึ่งจะเป็นการระดมความคิดกลุ่ม จำนวน 4-5 คน มาช่วยกันหาคำตอบ แก่ปัญหา มีการจดบันทึกสิ่งที่แต่ละคนคิด โดยไม่มีการโต้แย้งหรือคัดค้าน ตัวอย่างเช่น การรวบรวมความคิดของนักพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์แต่ละท่านมาใช้ในการเลือกรื่องที่ควรจะนำมาใช้ในบทเรียน หัวเรื่องที่จะใช้ในการสอนในวิชานั้นๆ จะถูกเชื่อมโยงออกจากหัวเรื่อง แล้วขยายออกไปเป็นชั้นๆ โดยอาศัยเส้นความเชื่อมโยง เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของหัวเรื่องหลักกับหัวเรื่องย่อย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 แนวคิดของแผนภูมิของหัวเรื่องสัมพันธ์ (Concept Chart) เป็นการจัดกลุ่มของหัวเรื่องที่มีการระดมสมองในหมวดหมู่หรือกลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน โดยอาศัยแผนภูมิระดมสมองมาประกอบในการศึกษาถึงความถูกต้อง สอดคล้องของทฤษฎี หลักการ เหตุผล ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของหัวเรื่องอย่างละเอียด โดยอาจมีการตัดหัวเรื่องที่ไม่จำเป็นหรือเพิ่มเติมในบางหัวเรื่องที่ยังขาดหายไป ตามเหตุผลและความเหมาะสม สามารถอธิบายและตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหา (Content Network Chart Creation) เป็นการนำหัวเรื่องที่ได้จากแผนภูมิหัวเรื่องสัมพันธ์ มาจัดเรียงลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาในแต่ละส่วน ลำดับเนื้อหาก่อนหลัง หรือคู่ขนานตามความจำเป็นที่ต้องอาศัยการอ้างอิงตามเทคนิคโครงข่าย ตัวอย่างเช่น การเรียนเรื่องการบวก (Addition) การลบ (Subtraction) ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของการเรียนเรื่องการคูณ (Multiply) การหาร (Division) โดยครูผู้สอนต้องสอนให้ผู้เรียนเรียนเรื่องการบวกก่อนการลบ เป็นต้น

2) ช่วงการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ (Design) เป็นการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 4-5) คือ

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดกลวิธีในการนำเสนอ และการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมทางด้านเนื้อหา ในขั้นตอนนี้คือขั้นตอนของการจัดเนื้อหาที่มีให้เป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับช่วงชั้นของการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วยวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ขั้นตอน ได้แก่

(1) การแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น การจัดเนื้อหาของการเรียนการสอน ในระดับประถมศึกษาจำนวน 1 คาบ ใช้เวลาในการเรียน 20 นาทีต่อหน่วยการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งในการแบ่งหน่วยการเรียนรู้ของเนื้อหา จะมีหน่วยการเรียนรู้ประมาณ 13-15 หน่วย โดยเริ่มจากการนำแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหามาพิจารณาของกลุ่มของหัวเรื่องที่นักพัฒนาจะสามารถนำมาจัดไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน จากนั้นพิจารณากรอบเวลาตามเงื่อนไขของเวลาในแต่ละกรอบตามเนื้อหาที่ต้องการ

(2) การสร้างแผนภูมิหน่วยการเรียนรู้วิชา เป็นการกำหนดตัวเลขอันดับของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยนำเสนอเนื้อหาตามลำดับและความสัมพันธ์ตามแผนภูมิโครงข่ายเนื้อหา เพื่อสร้างเป็นแผนภูมิหน่วยการเรียนรู้วิชา (Course Flow Chart) ในการกำหนดและสร้างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่มีความเหมาะสมและมีระเบียบที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 5 การออกแบบแผนภูมิ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ เป็นขั้นตอนของการพิจารณากระบวนการนำเสนอทั้งหมด ก่อนการนำเข้าสู่บทเรียน การนำเสนอเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การทบทวนเสริมความเข้าใจ และการสรุปบทเรียน รวมทั้งการใช้เทคนิควิธีการสอน การใช้สื่อที่เหมาะสม และการออกแบบบทเรียนที่มีความปฏิสัมพันธ์ระหว่างบทเรียนกับผู้เรียน ซึ่งการเรียนการสอนทั่วไปไม่สามารถทำได้ โดยขั้นตอนของการออกแบบแผนภูมิการนำเสนอของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จะมีขั้นตอนของการเริ่มจากการพิจารณาเนื้อหาในแต่ละช่วง ประกอบกับการพิจารณาวิธีการสอน สื่อที่จะใช้และการสร้างปฏิสัมพันธ์ของหัวข้อแต่ละหัวข้อตามลำดับขั้นตอน

3) ช่วงการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ (Development) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะนำสิ่งที่ได้ศึกษา มาพัฒนาเนื้อหาประจำหน่วยการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ก่อนการนำไปใช้ในการเขียนโปรแกรมต่อไป ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 6-9) ได้แก่

ขั้นตอนที่ 6 การเขียนรายละเอียดของเนื้อหาลงบนกรอบการเรียนการสอน หรือส่วนของการเขียนสคริปต์ โดยเปรียบเสมือนการผลิตรายการโทรทัศน์ที่จะต้องมีการเขียนบทรายการก่อนการถ่ายทำจริง เท่ากับเป็นการเขียนรายละเอียดของเนื้อหาโดยการเขียนลงในกรอบที่ออกแบบไว้ หรือที่เรียกว่า กรอบการสอน ซึ่งจะต้องอาศัยการเขียนลงทีละกรอบ ตามลำดับเนื้อหาและวิธีการสอนที่ได้ออกแบบไว้ จนกระทั่งครบทุกเนื้อหาที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 7 การจัดลำดับการเรียนการสอน เป็นขั้นตอนของการนำกรอบการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ มาตรวจสอบความถูกต้องของลำดับในการนำเสนอเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความต่อเนื่องของเนื้อหา โดยขั้นตอนของการตรวจสอบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

(1) การตรวจสอบความต่อเนื่องของเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้การสอน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความต่อเนื่อง และการตอบสนองของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมว่ามีความครบถ้วน

(2) การตรวจสอบความเชื่อมโยงของเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของแต่ละเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ว่าตรงตามที่ได้ทำการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 8 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา เป็นขั้นตอนของการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยภายหลังจากการตรวจสอบทั้งสองด้านแล้ว นักพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก็จะทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้มาใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงต่อไป ซึ่งการตรวจสอบเนื้อหาประกอบด้วย 2 ด้านเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง คือ

(1) การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา เพื่อรับรองคุณภาพของเนื้อหา ก่อนนำไปพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งแบบประเมินอาจประเมินตามกรอบการเรียนการสอน หรือประเมินควบคุมแบบประเมินปลายเปิด

(2) การนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยการคัดเลือกผู้เรียนจำนวน 9-12 คน มาทดลองเรียนเนื้อหาที่พัฒนาขึ้น เพื่อทดสอบความเข้าใจของการเรียนรู้ด้านเนื้อหา และการสื่อความหมายของการใช้ประโยชน์หรือสำนวน รวมทั้งรูปแบบที่ใช้กับผู้เรียนว่าเป็นไปตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 9 การเขียนและการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ เป็นขั้นตอนของการสร้างแบบทดสอบตามหลักของการพัฒนาข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยอาศัยการอ้างอิงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่เคยเรียนเนื้อหาโดยเพิ่มจำนวนของกลุ่มทดลองเป็น 30-100 คน เพื่อให้ข้อสอบเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน โดยการหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น และค่าความเที่ยง ซึ่งภายหลังจากการนำแบบทดสอบไปใช้ หากพบข้อทดสอบที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ นักพัฒนาระบบควรนำข้อผิดพลาดที่ได้ไปใช้ในการแก้ไขปรับปรุง ได้แก่ กรอบการสอน และแบบทดสอบ ซึ่งก็คือ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประกอบด้วยการวัด และการประเมินผลที่มีความพร้อมที่จะนำไปสู่การสร้างโปรแกรมต่อไป

4) ช่วงของการพัฒนาเนื้อหาลงบนคอมพิวเตอร์ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากเนื้อหาไปสู่โปรแกรม ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 10-12) ได้แก่

ขั้นตอนที่ 10 การเลือกโปรแกรมที่จะใช้นำเสนอบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักพัฒนาควรมีความรู้ในการเลือกโปรแกรมที่จะนำมาใช้ในการสร้างงาน เนื่องจากโปรแกรมแต่ละโปรแกรมมีความแตกต่างกันในแต่ละงาน ควรพิจารณาเลือกโปรแกรมที่มีความเหมาะสมและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างครบถ้วน โดยโปรแกรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ

1) โปรแกรมสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ลักษณะของโปรแกรมจะถูกออกแบบมาเพื่อช่วยสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยเฉพาะ โดยมีข้อดีคือ นักพัฒนาระบบสามารถใช้งานง่าย และสามารถรองรับสื่อมัลติมีเดียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อเสียคือข้อจำกัดของตัวโปรแกรมที่ไม่รองรับงานที่มีความสลับซับซ้อน

2) โปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างเช่น ภาษาซี (C Programming Language) ภาษาแอสเซมบลี (Assembly Language) ภาษาปาสกาล (Pascal) เป็นต้น โดยมีข้อดีคือ นักพัฒนาระบบสามารถสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีความซับซ้อนได้ ส่วนข้อเสียคือไม่เหมาะกับนักพัฒนาระบบที่ไม่มีความรู้ในการใช้ภาษาในการเขียนโปรแกรม เพราะข้อจำกัดของภาษาที่ใช้งานยาก ทำให้นักพัฒนาระบบต้องมีความชำนาญในด้านการเขียนโปรแกรมเป็นอย่างยิ่ง

ขั้นตอนที่ 11 การพัฒนาและการจัดเตรียมสื่อที่จะใช้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักพัฒนาระบบควรทำการเลือก บันทึก และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้งาน สื่อที่มีความจำเป็นต่อการใช้ในการพัฒนาบทเรียน ได้แก่ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ไฟล์เสียง ภาพกราฟิกต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 12 การนำเนื้อหาไปลงในโปรแกรม เป็นการนำข้อมูลเนื้อหาที่ผ่านการพิจารณาจากขั้นตอนข้างต้นมาลงในโปรแกรม นักพัฒนาระบบควรมีการตรวจสอบสื่อที่นำมาใช้ และลำดับของการนำเสนอเนื้อหาที่ถูกต้องตรงตามกรอบการสอนที่ได้ออกแบบไว้ รวมทั้งการลำดับความเชื่อมโยงของการนำเสนอเนื้อหา

5) ช่วงการประเมินผลบทเรียน เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ถือว่ามีความสำคัญและเป็นขั้นตอนที่ไม่สามารถข้ามผ่านไปได้ โดยเฉพาะกระบวนการวิจัยเชิงพัฒนา เนื่องจากเป็นการตรวจสอบผลการวิเคราะห์และการออกแบบบทเรียนว่าตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 13-16) ได้แก่

ขั้นตอนที่ 13 การตรวจสอบคุณภาพมัลติมีเดียของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการตรวจสอบบทเรียนภายหลังจากที่ได้พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านมัลติมีเดียเป็นผู้ตรวจสอบ ตัวอย่างเช่น สีของตัวอักษร สีของพื้นหลัง การออกแบบหน้าจอ รวมทั้ง

ความเชื่อมโยงของกรอบการสอนในแต่ละกรอบ หลังจากนั้นก็นำมาปรับปรุงเพิ่มเติม และนำไปหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 14 การทดลองกระบวนการเพื่อหาค่าประสิทธิภาพ เป็นการทดลองกระบวนการในการหาประสิทธิภาพก่อนการหาประสิทธิภาพจริง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ตัวอย่างเช่น การสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 15 การทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียนและผลการเรียน เป็นขั้นตอนของการทดลองหาประสิทธิภาพของบทเรียน และประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 30 คน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ดีควรมีค่าประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนใกล้เคียงกับประสิทธิภาพหลังการเรียน (E_1/E_2) และการหาค่าประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Epost-Epre) ที่ควรมีค่าสูงกว่า 60

ขั้นตอนที่ 16 การจัดทำคู่มือการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้บทเรียนได้อย่างสะดวกและถูกต้อง ครูผู้สอนสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือเมื่อพบปัญหา ครูผู้สอนที่นำบทเรียนไปใช้ก็สามารถเปิดใช้ได้ คู่มือการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบด้วย

- 1) บทนำ
- 2) วัตถุประสงค์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 3) อุปกรณ์ที่ใช้
- 4) การติดตั้งโปรแกรม
- 5) การกำหนดหน้าจอคอมพิวเตอร์
- 6) การเริ่มเข้าบทเรียน
- 7) ข้อมูลเสริมเพิ่มเติมที่ผู้ใช้ควรรู้
- 8) ข้อควรระวังในการใช้งาน
- 9) ข้อมูลของผู้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
- 10) วันที่เผยแพร่

นิวาตี นิวาตโสภณ (2555) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสำรวจหาเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการทดสอบและออกแบบรูปแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ เพื่อสร้างโครงสร้างให้ครอบคลุม และสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

2) สร้างแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) และวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยค่าดัชนีความสอดคล้องควรมีตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ทำการสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อ้างอิงมีความสมบูรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามที่พิจารณาสอดคล้องกับเนื้อหา
- 0 ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามที่พิจารณาสอดคล้องกับเนื้อหา
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามแต่ละข้อ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การเขียนแผนการเรียนรู้

1) ศึกษาหลักการ วิธีการ ทฤษฎี เทคนิคการเขียนแผนการเรียนรู้ จากตำราและเอกสารงานวิจัยต่างๆ รวมทั้งหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน ขอบข่ายเนื้อหา และข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญมาเป็นแนวทางในการเขียนแผนการเรียนรู้

2) เขียนแผนการเรียนรู้ กำหนดโครงสร้างแผนการเรียนรู้ โดยมีองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ ดังนี้

- (1) สาระสำคัญ
- (2) จุดประสงค์การเรียนรู้
- (3) เนื้อหา
- (4) กิจกรรมประกอบการเรียนรู้
- (5) สื่อ/อุปกรณ์แหล่งการเรียนรู้
- (6) การวัดและประเมินผล
- (7) กิจกรรมเสนอแนะ
- (8) บันทึกหลังการสอน

3) ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการเรียนรู้ หาค่าดัชนี (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1) ศึกษาหลักสูตร วิธีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2) กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และสรุปเนื้อหาที่สำคัญเพื่อจัดเรียงลำดับก่อนหลัง

3) สร้างสตอรี่บอร์ด (Story board)

4) สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้โปรแกรมสำหรับสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนั้นนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านสื่อบทเรียน และด้านเนื้อหา

5) นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ทดลองกับกลุ่มทดลอง แบบกลุ่มเดี่ยว (One-to-one Tryout) แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) และนำไปใช้จริง เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีขั้นตอนในการออกแบบที่สำคัญ เพื่อให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการในการวิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์ โดยวิธีการสัมภาษณ์ หรือการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหารายวิชา
2. ขั้นตอนการออกแบบบทเรียนและคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. ขั้นตอนการเขียนแผนผังการดำเนินงาน เพื่อให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นไปตามระบบ
4. ขั้นตอนการสร้างสตอรี่บอร์ดเพื่อลงรายละเอียดของเนื้อหา โดยการร้อยเรียงเรื่องราวให้สอดคล้องกัน ตัดส่วนที่ซ้ำซ้อน และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม
5. ขั้นตอนการเขียนด้วยโปรแกรมพร้อมตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อมโยงของเนื้อหา
6. ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบ เพื่อนำไปใช้ในการหาประสิทธิภาพรวมทั้งคู่มือประกอบการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
7. ขั้นตอนการประเมินและแก้ไขบทเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่พัฒนาขึ้น ก่อนการนำไปใช้จริงในห้องเรียน

2.5 ข้อดีและข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักวิชาการทางการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดของการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดที่ครูผู้สอนควรพิจารณา ดังนี้

2.5.1 ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เป็นส่วนสำคัญให้ครูผู้สอนเกิดความสนใจในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

ฮอล (Hall, 1977) ได้กล่าวถึง ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

- 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประโยชน์ต่อครูผู้สอนในด้านการลดระยะเวลาในการสอน ระยะเวลาที่ใช้ในการติดต่อกับผู้เรียน ทำให้มีเวลาในการศึกษาตำรา และทำวิจัยเพื่อช่วยพัฒนาทางด้านวิชาการและตัวผู้เรียน
- 2) เป็นการเรียนการสอนที่มีแบบแผน สามารถตรวจสอบได้ และเป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงต่อตัวผู้เรียน
- 3) สามารถใช้ในการพัฒนาความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของผู้เรียน และข้อมูลที่ได้จากผู้เรียนนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป
- 4) เป็นการลดเวลาในการเรียนการสอน
- 5) บทเรียนที่เกิดจากการพัฒนาของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถนำมาสร้างเป็นหลักสูตรที่นำมาใช้ในการส่งเสริมด้านการเรียนการสอนได้

กิดานันท์ มลิทอง (2540) ได้กล่าวถึง ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

- 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความแปลกใหม่และทันสมัย
- 2) การใช้สี สัน หรือภาพลายเส้นเคลื่อนไหว รวมทั้งเสียงดนตรี จะเพิ่มความเสมือนจริงและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นในการที่จะเรียนรู้ ทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมต่างๆ
- 3) การเก็บบันทึกคะแนนและพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน โดยใช้ความสามารถของหน่วยความจำของเครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นปัจจัยหนึ่งในการวางแผนบทเรียนในการเรียนในขั้นต่อไป

4) การเก็บบันทึกข้อมูลของเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถนำมาใช้ในการศึกษาลักษณะทางการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคน โดยที่จะสามารถนำมาใช้ในการกำหนดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้ผู้เรียนแต่ละคนตามความสามารถและแสดงผลของความก้าวหน้าได้ทันที

5) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นโปรแกรมที่มีการให้ความเป็นส่วนตัวกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ช้า สามารถเรียนได้ตามความสามารถของตน ไม่ต้องรีบเร่ง หรืออายเพื่อนร่วมชั้นเรียนคนอื่น ๆ เมื่อตอบไม่ได้หรือตอบคำถามผิด

6) การเพิ่มความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถควบคุมผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะช่วยบรรลุข้อมูลได้ง่ายและมีความสะดวกในการนำไปใช้

ทักษิณา วิไลลักษณ์ (2551) ได้กล่าวถึง ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

1) การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยผู้เรียนสามารถโต้ตอบและได้ผลย้อนกลับทันที ภายหลังจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2) ผู้เรียนสามารถเรียนซ้ำบทเรียนที่ตนเองเรียนได้ซ้ำตามที่ตนเองต้องการ สนับสนุนการเรียนแลตราบุคคล

3) ครูผู้สอนสามารถใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ด้วยการนำเสนอบทเรียนที่ประกอบด้วย ภาพเคลื่อนไหว กราฟฟิก และเสียงเพื่อเพิ่มความน่าสนใจและความสวยงาม

4) ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้เร็วขึ้น และสามารถทราบผลย้อนกลับได้ทันที

5) ครูผู้สอนสามารถใช้สอนกับผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก เป็นการลดต้นทุนในการจัดการเรียนการสอน

6) ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน รวมทั้งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

7) มีความสะดวกในการประเมินผลการเรียน ด้วยระบบการเก็บคะแนน ที่สามารถนำมาวิเคราะห์ประเมินผลการเรียนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เป็นการลดเวลาการทำงานให้กับครูผู้สอน

8) เนื้อหาและการเรียงลำดับของบทเรียนมีความแน่นอน ทำให้การเรียนของผู้เรียนในแต่ละครั้งเหมือนกัน ด้วยการเรียงลำดับขั้นตอนในการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนที่ครูผู้สอนที่ได้ออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้

กล่าวโดยสรุป ข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยด้วย แสง สี เสียง ภาพนิ่ง/ภาพเคลื่อนไหวที่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยความน่าสนใจของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และความต้องการอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการของตน ตามศักยภาพ สามารถทบทวนหรือฝึกฝนซ้ำจนเกิดความชำนาญ ระยะเวลาเรียน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนของตน ได้ทันที และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการเรียนได้เป็นอย่างดี

2.5.2 ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องคำนึงถึง ก่อนการลงมือพัฒนาและก่อนการตัดสินใจนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ ดังนี้

ฮันนาฟิน และเพค (Hannafin and Peck, 1988) ได้กล่าวถึง ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต้องการระบบฮาร์ดแวร์ที่มีลักษณะพิเศษตามความเหมาะสมกับคอมพิวเตอร์ที่นักพัฒนาระบบต้องใช้ ซึ่งนับได้ว่ามีราคาแพง สำหรับการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือการนำเสนอประกอบ การเรียนการสอน ด้วยครูผู้สอน ผู้เรียน หรือสถานศึกษาอาจไม่สามารถที่จะจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้ในการประกอบการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ได้

2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อาจทำให้ผู้เรียนไม่สะดวกต่อการเรียน หากเมื่อต้องเปรียบเทียบกับ การเรียนด้วยหนังสือเรียน ประกอบกับการที่ผู้เรียนที่จะต้องจัดเตรียมคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้เมื่อต้องการทบทวนบทเรียน แต่หากรูปแบบของการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีการเรียงลำดับบทเรียนหรือหน่วยการเรียนไว้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถที่จะกลับไปทบทวนบทเรียนที่ผู้เรียนได้เรียนผ่านมาแล้ว

3) ผู้เรียนต้องใช้สายตาและทักษะในการอ่านบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องใช้ความอดทนในการอ่าน หากหน้าจอที่ใช้มีขนาดที่มีความแตกต่างกัน

4) การแสดงภาพของวัตถุที่ผู้เรียนเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อาจมีขนาดที่มีความแตกต่างจากวัตถุจริงจนทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน หากเป็น ผู้เรียนในชั้นอนุบาลหรือประถม

5) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น ต้องการความชำนาญของนักพัฒนา ทั้งทางด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ รวมทั้งคุณสมบัติและวิธีการสอนของบทเรียนที่พัฒนาขึ้น

6) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ ต้องใช้เวลาในการพัฒนา ซึ่งอาจก่อนให้เกิดความล้าสมัยและอาจไม่คุ้มต่อการลงทุนในการพัฒนา

7) เนื้อหาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีเนื้อหาที่จำกัดหากเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนสามารถที่จะเพิ่มเติมเนื้อหาอื่นๆ ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยที่บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีเนื้อหาเฉพาะบทเรียนที่ได้คัดเลือกมาเพียงเท่านั้น

8) ครูผู้สอนไม่สามารถตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะที่เรียนได้ เพราะการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นรูปแบบของการเรียนที่แน่นอนตามการป้อนข้อมูลนำเข้า (Input) ตามโปรแกรมที่ได้พัฒนาขึ้น

กิดานันท์ มลิทอง (2540) ได้กล่าวถึง ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

1) ข้อจำกัดของค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษา เนื่องด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ในวงการศึกษา ยังมีส่วนของเรื่องราคาของคอมพิวเตอร์และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องนำมาคำนวณถึงความคุ้มเมื่อเทียบกับการใช้สื่อการสอนประเภทอื่น

2) โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังมีอยู่น้อยด้วยปัญหาด้านการออกแบบ ทำให้โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังคงมีจำนวนและขอบเขตจำกัดอยู่ในการเรียนเฉพาะรายวิชาเท่านั้น

3) ขาดอุปกรณ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ซอฟต์แวร์โปรแกรมที่ผลิตมาเพื่อใช้กับระบบคอมพิวเตอร์ของ Intel processor ก็จะส่งผลให้ไม่สามารถใช้ได้กับระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ของ Macintosh เป็นต้น

4) ครูผู้สอนต้องอาศัยเวลา สติปัญญา และความสามารถในการออกแบบโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง

5) การใช้โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอาจไม่สามารถช่วยผู้เรียนในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ เนื่องจากตัวโปรแกรมที่ออกแบบนั้นเป็นโปรแกรมบทเรียนที่มีการออกแบบไว้ล่วงหน้า

6) การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน นั้นนับได้ว่าเป็นสิ่งที่ยาก เพราะผู้เรียนบางคนที่เป็นผู้ใหญ่มักจะ ไม่ชอบการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ซึ่งนับว่าเป็นอุปสรรคที่มีความสำคัญยิ่ง

วีระ ไทยพานิช (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึง ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไว้ 4 ด้านดังนี้

1) ด้านโปรแกรม (Software) ถือเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลทำให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเกิดข้อจำกัดในการนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่

(1) ความขาดแคลนทางด้านโปรแกรม (Software) ที่จะนำมาประกอบการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ และคุณภาพของโปรแกรมที่มีอยู่แล้วก็ไม่มีประสิทธิภาพที่จะนำมาใช้

(2) ความสามารถของบุคคลกรที่จะเป็นผู้พัฒนาระบบ ด้วยการขาดความรู้ทางด้านเนื้อหาทางวิชาการอย่างแท้จริง ประสบการณ์ในการใช้กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน

(3) การขาดความชำนาญของครูผู้สอนที่เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีอยู่ ทำให้เนื้อหาและวิธีการเรียนการสอนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่เหมาะสมกับความสามารถ และระดับชั้นของผู้เรียน ความไม่น่าสนใจของเนื้อหา หรือการใช้งานที่ยากจนเกินไป ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2) ด้านเศรษฐกิจ (Economic) ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้หรือผลต่อการพัฒนากับสถานศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เนื่องด้วยการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นนับได้ว่ามีราคาแพงทั้งตัวฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์

3) ด้านเทคนิค (Technical) ถือได้ว่าเป็นรายละเอียดปลีกย่อยสำหรับครูผู้สอนที่นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ ด้วยปัญหาทางด้านเทคนิคของเครื่องคอมพิวเตอร์ วิธีการในการบำรุงรักษา การแก้ไขเมื่อพบปัญหาขึ้น รวมทั้งหากปัญหาที่พบเกิดขึ้นกับตัวโปรแกรม ผู้ใช้ต้องติดต่อกับนักพัฒนาระบบเพียงเท่านั้น

4) ด้านเศรษฐกิจ (Social) ถือเป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อครูผู้สอนกับ ผู้เรียน หรือกับผู้เรียนและผู้เรียน ด้วยเป็นการลดความสัมพันธ์ต่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน

กล่าวโดยสรุป ครูผู้สอนควรมีการเปรียบเทียบข้อดีกับข้อจำกัดก่อนการพิจารณาพัฒนาหรือการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการเรียนการสอน ด้วยข้อจำกัดทางด้าน เวลาที่ใช้ในการพัฒนาและความคุ้มค่าต่อการลงทุนในการพัฒนา ความชำนาญของครูผู้สอนในการใช้โปรแกรมในการพัฒนาบทเรียน หรือความพร้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่มีราคาสูง และการดูแลรักษา รวมทั้งความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน เป็นต้น

2.6 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา การออกแบบ ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายและขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ ดังนี้

วุฒิชัย ประสารสอย (2543) ได้ให้ความหมายของการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า เป็นความสามารถของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามระดับที่ครูผู้สอนคาดหวังไว้ รวมทั้งครอบคลุมถึงความน่าเชื่อถือ (Reliability) ความพร้อมในการใช้งาน (Availability) ความมั่นคงปลอดภัย (Security) และความถูกต้องสมบูรณ์ (Integrity) โดยจะเน้นไปทางด้านของการประกันคุณภาพหรือความสามารถของสื่อที่จะใช้ในการเชื่อมโยงความรู้ คุณภาพของลักษณะภายในตัวของสื่อที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถตัดสินใจและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการแสวงหาความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาใช้ผสมผสานกับความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการถ่ายโอนมาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยอาศัยการกำหนดวัตถุประสงค์ในการนำเสนอความรู้ไว้ล่วงหน้า มีลำดับขั้นตอนและเกณฑ์ที่จะใช้ในการพิจารณาคุณค่าของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

เผชิญ กิจระการ (2544) ได้ให้ความหมายของการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า เป็นความสามารถของบทเรียนในการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่ครูผู้สอนกำหนดเกณฑ์หรือคาดหวังไว้ กระบวนการในการหาค่าประสิทธิภาพแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล หมายถึง การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อาศัยหลักของความรู้และเหตุผล โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ในการพิจารณาคุณค่าของบทเรียน

2) วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ หมายถึง การนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย โดยการกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพทั้งสองประเภทนั้น จะมีการวัดระดับของประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระดับที่ครูผู้สอนที่สร้างบทเรียนพึงพอใจ ซึ่งปกติจะมีการวัดประสิทธิภาพโดยพิจารณาจาก ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) กับค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนแบบทดสอบ (E_2) มีการแสดงสัญลักษณ์เป็นตัวเลข 2 ตัว ที่ใช้แทนค่า (E_1/E_2) ตัวอย่างเช่น 80/80, 85/85 หรือ 90/90 การกำหนดคะแนนในการหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะมีหน่วยเป็นเปอร์เซ็นต์ ดังนี้

95 – 100	เท่ากับ มีประสิทธิภาพดีมาก
91 – 94	เท่ากับ มีประสิทธิภาพดี
80 – 89	เท่ากับ มีประสิทธิภาพ
ต่ำกว่า 80	เท่ากับ ต้องปรับปรุงแก้ไข

องอาจ ชาญเชาว์ (2544) ได้นำเสนอขั้นตอนของการทดลองหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1) การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) เป็นการทดลองกับผู้เรียนจำนวน 3 คน เพื่อเป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของสื่อที่สร้างขึ้น ในด้านการออกแบบ ขนาดของตัวอักษร ภาพที่ใช้ประกอบ คำบรรยาย สีและเสียง การทดลองจะใช้ผู้เรียนในระดับเดียวกัน โดยให้มีความสามารถคละกันอย่างละ 1 คน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ครูผู้สอนทำหน้าที่ในการสอบถามผู้เรียนเกี่ยวกับการออกแบบตามที่ครูผู้สอนกำหนดหัวข้อไว้ข้างต้น

2) การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1:10) เป็นการทดลองกับผู้เรียนจำนวน 6–10 คน เพื่อตรวจสอบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมและหาข้อบกพร่องของการออกแบบด้านอื่นๆ โดยให้มีการคละผู้เรียนทั้งเก่งและอ่อนเข้าด้วยกัน ซึ่งการทดลองเหมือนการทดลองจริงโดยใช้เครื่องมือทุกชนิดในการทดลอง ไม่ว่าจะเป็น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบ และแบบทดสอบความพึงพอใจ

3) การทดลองแบบภาคสนาม (1:100) เป็นการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้นเรียน เพื่อตรวจสอบหาประสิทธิภาพของคุณภาพของสื่อ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม มีการทดสอบก่อนเรียน เก็บคะแนนระหว่างเรียน ทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ลักษณะของการทดลองจะเป็นการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นการทดสอบความคงทนในการเรียน หากพบว่ามี ความคงทนในการเรียนก็จะใช้แบบทดสอบเดิมอีกครั้ง หลังจากเรียนผ่านไป 2-3 สัปดาห์

กล่าวโดยสรุป การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่นักพัฒนาระบบไม่สามารถที่จะละเลยต่อการสร้างประสิทธิภาพให้กับบทเรียนที่พัฒนาขึ้น การหาประสิทธิภาพต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพที่ดีต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ทักษะการฟัง-พูดเพื่อการสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่าน ได้ทำการศึกษาทางด้านการเรียนภาษาอังกฤษในปัจจุบันว่า ไม่ใช่การเรียนเฉพาะไวยากรณ์เพียงเท่านั้น แต่เป็นการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อที่ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ที่มีไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

3.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

ฟินอคชิโอโร่ และ บรัมฟิท (Finocchiaro and Brumfit, 1983) ได้กล่าวถึง แนวคิดของจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารว่าสามารถแบ่งออกเป็นทั้งทักษะด้านการฟังและการพูดได้ ดังนี้

ด้านการฟัง การสอนทักษะด้านการฟังนี้ เป็นทักษะที่ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นประจำและอย่างต่อเนื่อง โดยครูผู้สอนต้องมีการเลือกเนื้อหาที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของวัย เพศ หรือความสนใจของผู้เรียน

1) การให้ผู้เรียนฟังคำสั่งที่ใช้ในการเรียนการสอนของครูผู้สอน ตัวอย่างเช่น การตั้งคำถาม และการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ครูผู้สอนต้องการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม หรือการฟังการบอกแนวทางในการปฏิบัติ การเล่าภาพหรือการเล่าเหตุการณ์ เป็นต้น

2) การให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติกิจกรรม ตัวอย่างเช่น การถามคำถามการสรุปใจความสำคัญของเรื่อง หรือการให้เล่าเรื่องต่าง ๆ จากที่ผู้เรียนได้ฟัง เป็นต้น

3) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฟังการแสดงบทบาทสมมุติ การแสดงละคร หรือการฟังบทสนทนาต่าง ๆ

4) การให้ผู้เรียนฟังคำบรรยายของบุคคลต่าง ๆ หรือการฟังบทเรียนจากเทปการฟังเพลงหรือการให้ดูภาพยนตร์ที่ครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนภาษาหรือจากโปรแกรมทางโทรทัศน์

5) การให้ผู้เรียนฝึกหัดฟังสถานการณ์จริง ตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียนออกไปสัมภาษณ์ชาวต่างประเทศ เป็นต้น

6) การให้ผู้เรียนเข้าฟังบรรยายนอกสถานที่ การประชุมสัมมนาหรือการประชุมปฏิบัติการ การเข้าอบรมภาษาหรือการประชุมต่าง ๆ ที่มีการใช้ภาษาอังกฤษ

7) การให้ผู้เรียนฝึกทักษะการฟังจากการเล่นเกม

ด้านการพูด จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จะมีจุดเน้นที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่จะสื่อความหมายได้เหมาะสมกับสถานการณ์ บุคคล และกาลเทศะได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

- 1) การให้ผู้เรียนสามารถพูดภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้อย่างเหมาะสม
- 2) การให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่าน การเขียน ภาษาต่างประเทศได้อย่างเข้าใจโดยไม่ต้องแปลสิ่งที่ได้ฟังกลับเป็นภาษาแม่ของตน
- 3) การให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจภาษาต่างประเทศที่พูดด้วยความเร็วตามปกติ และเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องรอบ ๆ ตัวผู้เรียน
- 4) การให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับภาษา ธรรมชาติของภาษา และการนำโครงสร้างของภาษาไปใช้ได้เหมาะสม
- 5) การให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำนิยาม และรูปแบบของพฤติกรรมต่าง ๆ ทางภาษา
- 6) การให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ลักษณะสำคัญของประเทศที่ใช้ภาษานั้น ตัวอย่างเช่น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง รวมทั้งความเข้าใจในวรรณคดี และมรดกทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- 7) การให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านวรรณคดี และมรดกทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

โบแวน (Bower, 1981) ได้กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นที่ทักษะฟังว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญกับตัวผู้เรียน เพราะเป็นทักษะที่ใช้ในการรับสาร (Receptive Skills) และเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กับทักษะการพูด โดยที่ทักษะด้านการฟังจะเป็นทักษะแรกที่มีการพัฒนาเป็นอันดับแรก ไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่หรือภาษาที่สอง ซึ่งทักษะนี้นับเป็นทักษะที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จทางการเรียนด้วยความเข้าใจในเนื้อหาที่ตนเองได้เรียนรู้

ไบเกต (Bygate, 1991) ได้กล่าวถึง แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางการพูดไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

- 1) ลักษณะของการสอนที่เน้นทางด้านทักษะที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การจำ การพูดออกเสียงที่ถูกต้องให้เหมือนกับเจ้าของภาษา การผันกริยาให้เหมาะสมกับกาลเวลา (Tense) การพูดประโยคที่มีความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาและไวยากรณ์ เพื่อใช้ในการสื่อสารข้อมูลตามความหมายที่ผู้พูดต้องการส่งสาร

2) ลักษณะของการเพิ่มทักษะเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ตัวอย่างเช่น การสอนโดยอาศัยการสร้างสถานการณ์เสมือนจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการพูดแสดงความรู้สึก เมื่อต้องพบเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนมีวิธีการในการพูดอะไร หรืออย่างไร เพื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ตัวผู้เรียนต้องการสื่อสาร รวมทั้งการสอนให้ผู้เรียนรู้จักการเชื่อมโยงคำ วลีที่เข้ากับ ความหมายที่จะใช้ในสถานการณ์เหล่านี้

รัชนีกร สุทธิจิตต์ (2535) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ฟัง-พูด) ดังนี้

1) การเรียนโครงสร้างของภาษาด้วยการเรียนรู้ผ่านแบบฝึกหัด (Pattern Practice) โดยอาศัยการฝึกฝนซ้ำ ๆ

2) การเรียนรู้จากการฝึกทักษะ (Performance) เพื่อผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจถึง หลักภาษา (Competence)

3) ไม่ควรเริ่มการเรียนภาษาต่างประเทศด้วยการสอนทางด้านทักษะการเขียน แต่ควรเน้นในการเรียนทางด้านทักษะการฟัง และการพูด

4) ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาของผู้เรียนได้บ้าง

5) ควรใช้การเลียนแบบและการท่องจำในการเรียนครั้งแรกๆ เพื่อสร้างรูปแบบทางด้านภาษาให้กับผู้เรียน

6) ควรสอนโครงสร้างทางภาษาอย่างต่อเนื่อง คือ การสอนหนึ่งครั้ง ควรมีการสอนทางด้านโครงสร้างต่อการเรียนการสอนหนึ่งครั้ง

7) หลังจากผู้เรียนได้ผ่านการฝึกฝนมาแล้ว ครูผู้สอนไม่ควรเน้นทางด้าน การอธิบายทางไวยากรณ์มาก หรืออาจไม่ต้องอธิบายเลย แต่ควรใช้การให้ผู้เรียนค่อยๆ เรียนรู้จากการฝึกฝนซ้ำ ๆ

8) บทเรียนใหม่ที่ผู้เรียนเรียนรู้ควรเป็นรูปแบบของการสนทนาที่ใช้ภาษาสนทนาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำคู่กับการแสดงสถานการณ์จำลอง

9) ครูผู้สอนควรมีการสอนคำศัพท์ที่นอกเหนือจากคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนจากใน เนื้อหาของบทเรียน เนื่องจากคำศัพท์ที่ผู้เรียนได้เรียนจะจำกัดอยู่เท่าที่พบในบทเรียนเท่านั้น

10) เนื้อหาที่ครูผู้สอนจะนำมาสอนนั้น ควรมีการเลือกพิจารณาเปรียบเทียบภาษา ของผู้เรียนกับภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนกำลังเรียน โดยกระบวนการที่เรียกว่า Contrastive Analysis หรือ การมุ่งประเด็นของความเหมือน ความคล้ายคลึงหรือความใกล้เคียงกัน และความแตกต่าง ระหว่างภาษาทั้งสอง โดยควรเน้นสอนเฉพาะจุดที่แตกต่างเป็นพิเศษ ในส่วนที่ใกล้เคียงหรือ เหมือนกัน ก็ให้สอนน้อยลงหรือไม่ต้องสอนเลย

11) การสอนทักษะด้านการฟัง-พูดจะมีการใช้อุปกรณ์ทางโสตทัศนูปกรณ์มากเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็น แถบบันทึกเสียง หูฟัง คอมพิวเตอร์ หรือห้องปฏิบัติการทางภาษา

12) การเรียนการสอนในทั้งสองทักษะนี้ จะเน้นทางด้านความถูกต้องของการออกเสียงทางภาษาเป็นจุดสำคัญ ทั้งด้านสำเนียง การเน้นเสียงหนักเบาในคำ และการเน้นเสียงหนักเบาในประโยค หรือจังหวะในการออกเสียง เป็นต้น

13) การสอดแทรกทางด้านวัฒนธรรมที่เป็นพื้นฐานของเจ้าของภาษาลงในส่วนของเนื้อหาที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่

14) การที่ผู้เรียนสามารถตอบถูก ครูผู้สอนควรมีการเสริมแรงในทันทีเพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน

15) การเรียนการสอนตามแนวทางการสอนทักษะด้านการฟัง-พูดนั้น ครูผู้สอนควรเน้นด้านความถูกต้องของภาษาเป็นสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เรียนทำผิดทางด้านภาษา หรือการนำภาษาไปใช้แบบคลาดเคลื่อน ตัวอย่างเช่น การแก้ไขข้อผิดพลาดเมื่อผู้เรียนออกเสียงผิด เป็นต้น.

กล่าวโดยสรุป การสอนภาษาแบบสื่อสาร เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญต่อครูผู้สอนในการเลือกพัฒนากิจกรรมที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูด โดยเป็นทั้งผู้ฟังที่ดี และเป็นผู้พูดที่มีคุณภาพ ความเข้าใจกระบวนการในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ รู้จักการทำงานเป็นทีม การแก้ไขปัญหา กระตุ้นการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3.2 ปัญหาของผู้เรียนที่มีต่อทักษะด้านการฟัง-พูด

นักวิจัยหลายท่าน ได้ทำการศึกษาถึงสาเหตุของการไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร (ฟัง-พูด) ดังนี้

พิมพา อัมเฟิลบี (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีกขาดทักษะการฟังและการพูด เนื่องจากครูผู้สอนจะเริ่มต้นการสอนโดยการเน้นทางด้านอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นการขัดต่อธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่ควรจะเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยการฟังและการพูด จึงส่งผลในระยะยาวต่อการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน คือ เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการฟังจะส่งผลกระทบต่อยังการพูด ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษตกต่ำ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไม่กล้าแสดงออก ไม่ชอบภาษาอังกฤษ รวมถึงการไม่ให้ความร่วมมือต่อการเรียนรู้ เมื่อผลของการฟังและการพูดที่ไม่ดี ทำให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษไม่ดีตามมา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ประกอบกับวิธีการสอนที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนไม่เหมาะสมไม่

เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสนใจ และขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนของผู้เรียน

เฟอร์ริส (Ferris, 1988) ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองว่า นักศึกษาขาดทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นที่ทักษะทางด้านการพูดและทักษะทางด้านการฟัง ที่ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาในการพูด การทำกิจกรรมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา โดยที่แม้ว่าผู้เรียนจะอยู่ในสภาพแวดล้อมของเจ้าของภาษาหรือมีการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

ริชาร์ด และรูดเจอร์ส (Richards and Rodgers, 1995) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบสื่อสารว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการสอนนี้ คือ บทบาทของครูผู้สอน (Teacher Roles) บทบาทของผู้เรียน (Learner Roles) และบทบาทของสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. บทบาทของผู้เรียนจะทำหน้าที่เป็นผู้ปรึกษา (Negotiator) เมื่อเกิดปัญหาในการทำกิจกรรม หรือกระบวนการในการเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะปรึกษากับกลุ่มของผู้เรียนที่ทำงานร่วมกัน ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดเตรียมกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการกลุ่ม (Group Processmanger) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นทีม ให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้อันจะช่วยเหลือกัน และรู้จักการให้เทียบเท่ากับการรับ

2. บทบาทของครูผู้สอนยังมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการ (Organizer หรือ Facilitator) ในการจัดเตรียมกิจกรรม แนะนำขั้นตอนและกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผู้วิจัย (Researcher) และผู้เรียน (Learner) ในเวลาเดียวกัน เพื่อเรียนรู้พฤติกรรมระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคน รวมทั้งเป็นผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) โดยการจัดการเรียนการสอนแบบสื่อสารจะไม่เน้นที่ครูผู้สอนเป็นศูนย์กลาง แต่ครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการสื่อสาร ในระหว่างเรียนครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นให้กำลังใจและช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาหรือข้อสงสัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไม่ว่าจะ เป็นทางความหมายและความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อันจะเป็นส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างความสามารถทางการสื่อสารของผู้เรียน (Communicative Competence) และความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammar Competence)

3. บทบาทของสื่อการเรียนการสอน (The Role of Instructional Materials) การเลือกใช้สื่อที่มีความหลากหลายเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนแบบสื่อสาร เนื่องด้วย

สื่อเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ หรือการเรียนแบบร่วมมือและการฝึกฝนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สื่อที่เหมาะสมสำหรับการเรียนแบบสื่อสารมี 3 ประเภท ดังนี้

(1) เนื้อหา (Text-based material) การออกแบบหนังสือเรียน กิจกรรม และเนื้อหาสำหรับการสอนแบบสื่อสาร จะมีความแตกต่างจากหนังสือเรียนที่แต่งขึ้นเพื่อใช้สอนไวยากรณ์ โดยที่หนังสือเรียนที่ใช้สอนแบบสื่อสารนั้น จะไม่มีแบบฝึกหัด หรือโครงสร้างประโยค แต่จะประกอบไปด้วยเนื้อหาของข้อมูลของรูปต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรม คู่ หรือการสร้างเรื่อง (Theme) ที่จะใช้ในการเรียนการสอนและมีกิจกรรมที่ใช้ประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ

(2) ใบบงาน/กิจกรรม (Task-based)

(3) สื่อที่เป็นของจริง (Realia) การสอนแบบสื่อสาร จะเน้นที่สื่อที่เป็นของจริง (Authentic Material) ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ รูปภาพ ป้ายประกาศ โฆษณา แผนที่ เป็นต้น

ไบเยิร์ม (Biyaem, 1997) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ผลการเรียนของผู้เรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ดังนี้

1) ความสับสนของภาษาแม่ คือ ภาษาไทย ส่งผลต่อการออกเสียง รูปประโยค และสำนวนต่างๆ ในภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนได้เรียนรู้

2) การขาดโอกาสในการนำภาษาอังกฤษที่ตนเองได้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ขาดการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง หลังจากที่ยบบทเรียนในห้องเรียน

3) การที่ผู้เรียนได้เรียนในบทเรียนที่ขาดความน่าสนใจ เป็นเรื่องที่ไกลตัว ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

4) ผู้เรียนเกิดความเหนื่อยในการใช้ภาษาอังกฤษกับเพื่อนในชั้นเรียน รวมทั้งการถูกจับผิดในการพูดมากเกินไป ทำให้ธรรมชาติของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารหมดไป

5) ความน่าเบื่อหน่ายของการเรียนภาษาอังกฤษที่เกิดจากบทเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน

โรเบิร์ตสัน (Robertson, 2000) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนนานาชาติที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียว่าภาษาเป็นปัจจัยหลักที่เป็นอุปสรรคของการเรียนการสอน ด้วยหากตัวผู้เรียนขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนจะไม่เข้าใจกับการบรรยายในชั้นเรียน และไม่กล้าแสดงออกในการใช้ทักษะภาษาทางการพูดหน้าชั้น หรือแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะเมื่อต้องอยู่หน้าผู้เรียนชาว

ออสเตรเลีย ที่มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำ ที่จะส่งผลต่อการใช้ภาษาในเชิงของการสนทนา การเขียน และการตีความ

กล่าวโดยสรุป ปัญหาที่ทำให้การจัดการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยสาเหตุมาจากทั้งผู้เรียน ครูผู้สอน ระบบและกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่อาจสามารถเกิดขึ้นได้ทุกระดับชั้น ตั้งแต่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยปัญหาที่นับได้ว่ามีความสำคัญที่เป็นอุปสรรคหลัก คือ บทเรียนที่ขาดความน่าสนใจ เป็นเรื่องที่ไกลตัว ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ การขาดโอกาสในการนำภาษาอังกฤษที่ตนเองได้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ขาดการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการใช้ภาษาอังกฤษกับเพื่อนในชั้นเรียน รูปแบบของการเรียนภาษาอังกฤษมักเริ่มต้นด้วยการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นขัดต่อธรรมชาติของการเรียนรู้ด้วยภาษา ที่ต้องเริ่มต้นจากการเรียนด้านการฟังและพูด โดยหากผู้เรียนสามารถฟังได้ ก็จะทำให้สามารถพูดได้ และส่งผลต่อการเรียนในด้านอื่นด้วย ไม่ว่าจะเป็น การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน การอยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เกิดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ และสามารถนำความรู้ที่ตนได้เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.3 องค์ประกอบของการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร ดังนี้

คเนล และเสวน (Canale and Swain, 1980) และ เซวิกนอน (Savignon, 1983) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษา โดยการอาศัยความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ทางภาษา (linguistic Knowledge) ทักษะทางภาษา (Language Skills) และความสามารถในการสื่อสาร (Communicative Ability) เพื่อทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้โครงสร้างทางภาษาเพื่อการสื่อสาร นอกจากนี้ยังได้อธิบายถึงความสำคัญของกฎเกณฑ์และโครงสร้างทางภาษาว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับผู้เรียน เทียบเท่ากับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) และความถูกต้องในการใช้ภาษา (Accuracy) ที่จะทำให้ผู้เรียนไม่ถูกจำกัด เมื่อต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยการเรียนการสอนภาษาแบบสื่อสาร จะเป็นการเรียนการสอนแบบควบคู่กัน คือ ไม่ละทิ้งการเรียนทางด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ แต่จะเป็นการเรียนโครงสร้างทางไวยากรณ์เพื่อนำหลักของภาษาไปใช้ โดยองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถแบ่งได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง (Grammatical Competence) เป็นความรู้ความสามารถทางด้านภาษา อันประกอบไปด้วย ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้างของคำ ประโยค การสะกดคำและการออกเสียง

2. ความสามารถทางด้านสังคม (Sociolinguistic Competence) เป็นการใช้คำ หรือ โครงสร้างของประโยคได้อย่างเหมาะสมตามบริบททางสังคม ตัวอย่างเช่น การกล่าวคำขอโทษ การกล่าวขอบคุณ การถามทิศทางและการให้ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการใช้ประโยคคำสั่ง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้โครงสร้างทางภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูดและการเขียน (Discourse Competence) เป็นความรู้ความสามารถในการเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างทางภาษา (Grammatical Form) เข้ากับความหมาย (Meaning) ในการใช้ภาษาเพื่อการพูดและการเขียน ในรูปแบบต่างๆ และตามสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกัน

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อความหมาย (Strategic Competence) เป็นการใช้เทคนิคทางภาษาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการสื่อสารทางการพูด โดยผู้พูดจะมีกลวิธีในการใช้ภาษาที่ไม่ทำให้การสนทนาหยุดชะงักกลางคัน ตัวอย่างเช่น การใช้ภาษาของท่าทาง (Body Language) หรือการขยายความโดยการใช้คำศัพท์คำอื่น แทนคำที่ผู้พูดนึกไม่ออก เป็นต้น

มอร์โรว์ (Morrow, 1979) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการสอนภาษา เพื่อการสื่อสารที่ครูผู้สอนควรคำนึงถึง ดังนี้

1) ครูผู้สอนควรมีการวางแผนการสอน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละคาบเรียน คือ การกำหนดให้ผู้เรียนเมื่อผ่านการเรียนในแต่ละคาบเรียนไปแล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำกิจกรรมในการใช้ภาษาสื่อสารอะไรได้บ้าง ตัวอย่างเช่น การฝึกพูดเพื่อสอบถามทิศทาง เป็นต้น

2) ครูผู้สอนควรตระหนักว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่มีการหยุดนิ่ง และไม่สามารถที่จะแยกเป็นส่วนๆ ได้ โดยที่ไม่ทำลายธรรมชาติของกระบวนการในการสื่อสาร ซึ่งแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาในระดับที่สูงกว่าระดับประโยค และเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

3) กระบวนการของการสื่อสารนับได้ว่ามีความเท่าเทียมกับรูปแบบของภาษา โดยกิจกรรมในการฝึกฝนทางภาษาจะต้องมีลักษณะที่เน้นด้านการสื่อสารมากขึ้น ประกอบด้วยปัจจัย 3 ประการ ดังนี้

(1) ช่องว่างของข้อมูล (Information gap) เป็นรูปแบบของกิจกรรมที่เป็น การเติมช่องว่างของข้อมูลเพื่อให้เกิดการสื่อสาร

(2) การเลือกสิ่งที่ต้องการจะพูด (Choice) เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมในการสนทนา โดยผู้พูดเป็นผู้เลือกเรื่องที่จะพูดและวิธีการที่จะพูดเอง โดยผู้พูดจะเป็นผู้เลือกทั้งความคิดที่ต้องการใช้ในการสื่อสารและรูปแบบของภาษาที่เหมาะสมกับตนเอง โดยคู่สนทนาจะไม่มีโอกาสทราบล่วงหน้าว่าผู้พูดจะพูดอะไร ซึ่งในทางกลับกันกิจกรรมที่มีการควบคุม การแสดงออกทางภาษาของผู้พูดและผู้ฟัง จะเป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นการสื่อสารอย่างแท้จริง

(3) การรับข้อมูลป้อนกลับจากผู้ฟัง (Feedback) ตามปกติผู้สื่อความหมายควรมีข้อมูลป้อนกลับจากอีกฝ่ายหนึ่ง จะทำให้ผู้ส่งสารรู้ว่าการสื่อความหมายของตนเองได้ผลหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ถ้าฝ่ายผู้รับสารแสดงท่าทางไม่เข้าใจ ตัวผู้ส่งสารจะทราบได้ทันทีว่าการสื่อความหมายของตนนั้นยังไม่ดี ทำให้ผู้รับสารไม่สามารถเข้าใจ ซึ่งผู้ส่งสารจะต้องหาวิธีอื่นมาใช้ในการส่งสารแทน ไม่ว่าจะเป็นการพูดซ้ำ หรือการพูดโดยการเปลี่ยนรูปแบบของภาษา การอธิบายเพิ่มเติม หรือการใช้ท่าทางประกอบ ซึ่งถ้ามีข้อมูลป้อนกลับย่อมแสดงว่าเรื่องที่ผู้พูดพูดนั้นเป็นที่เข้าใจ

4) ตัวผู้เรียนควรมีการเรียนรู้ด้วยการกระทำ โดยครูผู้สอนควรมีบทบาทเป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำ และจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน หรือกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้มีการทำกิจกรรม และกิจกรรมที่จัดขึ้นควรมีลักษณะของการสื่อสารที่แท้จริง

5) จากการเสนอแนะของนักวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร มักจะมีการละเลยต่อข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ของผู้เรียน แต่ข้อผิดพลาดนั้นไม่ถือว่าเป็นข้อผิดพลาดเสมอไป เพราะอาจเกิดจากการที่ผู้เรียนไม่ได้เตรียมตัวมา ซึ่งหากเปรียบเทียบกับการสอนแบบดั้งเดิมจะพบว่า ครูผู้สอนจะหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดนี้โดยการควบคุมสิ่งที่ผู้เรียนจะพูดด้วยวิธีการสอนแบบดั้งเดิม ซึ่งไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้ความรู้ภาษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มา ดังนั้นการที่ผู้เรียนมีอิสระในการใช้ความรู้ทางภาษา ตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารย่อมจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นบ้าง ถือได้ว่าวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีความยืดหยุ่นมากกว่า ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนมากกว่า

กล่าวโดยสรุป องค์ประกอบของการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร เป็นแนวทางในการให้ครูผู้สอนกำหนดรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียน และตัวผู้เรียน รวมทั้งให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในอนาคต ซึ่งองค์ประกอบของความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่สำคัญมีอยู่ 4 องค์ประกอบ คือ ความสามารถทางด้านด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง ความสามารถทางด้านสังคม ความสามารถในการใช้โครงสร้างทางภาษาเพื่อสื่อความหมายด้านการพูดและการเขียน และความสามารถในการใช้กลวิธีเพื่อการสื่อความหมาย นอกจากนี้ครูผู้สอนยังควรคำนึงถึง

การสื่อสารว่าเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่ง และไม่สามารถที่จะแยกเป็นส่วนๆ ได้ โดยที่ไม่ทำลายธรรมชาติของกระบวนการในการสื่อสาร ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการจัดสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย เพื่อให้การสื่อสารเป็นการสื่อสารที่แท้จริง

3.4 วิธีการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร

วิธีการสอนทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนใช้พิจารณาในการเลือกวิธีการที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะในแต่ละทักษะทางภาษาที่มีความแตกต่างกันไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

3.4.1 ทักษะด้านการฟัง

1) ความหมายของทักษะด้านการฟัง

นักการศึกษาจำนวนมากได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนทักษะการฟังไว้ ดังนี้

แครชเชน (Krashen, 1983) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นการรับสารจากตัวป้อนที่มีความหมายของผู้ส่งสารมายังผู้รับสาร เพื่อรับรู้ถึงตัวภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร หรือเป็นการพัฒนาทางด้านภาษาที่เกิดขึ้นภายหลังกระบวนการของการเรียนการสอน โดยตามธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาที่สอง ครูผู้สอนไม่ควรบังคับให้ผู้เรียนต้องพูดเพื่อสื่อสารสิ่งที่ตนเองได้ยิน เพียงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการฟังในขั้นตอนแรก และเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ไประดับหนึ่งแล้ว คือ เมื่อผู้เรียนสามารถรับรู้ภาษาได้มากพอ หรือเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดแล้วจึงจะเริ่มขั้นตอนของทักษะด้านการพูดต่อไป

พอล (Paul, 2003) ได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน ซึ่งครูผู้สอนต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้เรียนกับธรรมชาติของการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะนำมาปรับให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน คือ ควรมีความยากง่ายตามระดับของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจกับสิ่งที่เรียน และเกิดทัศนคติและความมั่นใจต่อการเรียน ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีการทำแบบฝึกหัดการฟังอย่างสม่ำเสมอจากเทปในสัปดาห์แรกๆ ของการเรียน ต่อจากนั้นครูผู้สอนควรเว้นระยะห่างของบทเรียนในแต่ละบทให้มีความเท่ากัน รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเปิดเทปภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนได้ฟังขณะอยู่ที่บ้าน หรือในรถ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเอื้ออำนวยของผู้ปกครองด้วย

นพเก้า ณ พัทลุง (2548) ได้กล่าวถึง ความหมายของการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสารไว้ว่า เป็นความสามารถของผู้ฟังที่จะจับประเด็นหรือใจความสำคัญหลักของเรื่องที่ได้ฟังอย่างถูกต้องและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่ผู้พูดต้องการที่จะสื่อสาร

โดยจะมีกระบวนการที่มีความซับซ้อนในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้ฟังได้เข้าใจถึงอารมณ์และความคิดเห็นของผู้พูดประกอบ

กล่าวโดยสรุป ความหมายของทักษะด้านการฟัง คือ การรับสารจากผู้ส่งสาร โดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการรับรู้ ซึ่งครูผู้สอนควรมีการจัดการเรียนรู้ตามธรรมชาติของการเรียนรู้ ควรเริ่มจากทักษะของการฟังเป็นทักษะแรก และควรมีการปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น จากง่ายไปยาก เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่เรียน สามารถที่จะจับประเด็นหรือใจความหลักของเรื่องที่ฟังได้ถูกต้องและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของเนื้อหา

2) วิธีการสอนทักษะด้านการฟัง

นักการศึกษาหลายได้นำเสนอวิธีการสอนทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

เสาวภา ฉายะบุระกุล (2554) ได้กล่าวถึง วิธีการสอนทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสารว่า เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อขั้นตอนการสอน มากกว่าการเป็นเพียงแค่แบบฝึกหัดเพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนเท่านั้น โดยได้แบ่งหลักการเบื้องต้นไว้ 6 วิธี ดังนี้

(1) ความสำคัญของเครื่องบันทึกเทปเทียบเท่ากับตัวเทป ด้วยความชัดเจนของสิ่งที่ผู้เรียนได้ยินมีความสำคัญต่อความเข้าใจถึงสิ่งที่ตนเองได้ยิน ซึ่งจะส่งผลต่อการนำไปใช้ และการส่งสารต่อไปในอนาคต

(2) การเตรียมตัวของครูผู้สอนและผู้เรียน การเตรียมความพร้อมของครูผู้สอนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนจำเป็นต้องฟังเทปทั้งหมดที่ตนเองจะนำมาใช้ในชั้นเรียน และเตรียมเนื้อหาที่จะใช้ประกอบกับเทป โดยครูผู้สอนอาจเตรียมผู้เรียนก่อนให้ผู้เรียนฟังเทปและทำงานประกอบการฟัง

(3) การเปิดเทปให้ผู้เรียนฟัง ครูผู้สอนควรเปิดเทปให้ผู้เรียนฟังอย่างน้อย 2 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะศึกษาลักษณะทางภาษาที่สอดคล้องอยู่ในเทปที่ตนเองได้ฟัง

(4) การกระตุ้นให้ผู้เรียนมีการตอบสนองกับเนื้อหาควบคู่กับภาษา สิ่งที่มีความสำคัญของทักษะการฟังคือ การให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะโดยการจับใจความหมายสำคัญของเนื้อหา และเจตนาของผู้พูด

(5) ครูผู้สอนควรมีการเลือกกิจกรรมที่จะนำมาประกอบการฟัง ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องเลือกกิจกรรมให้มีความแตกต่างตามลำดับขั้นตอนของการฟังที่มีความแตกต่างกันยากง่ายตามลำดับ โดยในการฟังรอบแรกควรเป็นลักษณะของกิจกรรมหรือคำถามที่มีความตรงไปตรงมา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจส่วนของการใช้ภาษา เกิดความผ่อนคลายต่อ

บทเรียนที่ตนเองกำลังศึกษา และเมื่อผู้เรียนได้มีการฝึกฝนหลายครั้ง ครูผู้สอนควรเพิ่มระดับของความละเอียดของข้อมูล การใช้ภาษา หรือการออกเสียงให้มากขึ้น

(6) ครูผู้สอนควรใช้ประโยชน์จากเรื่องที่น่าสนใจมาใช้ประกอบการสอนให้มากที่สุด โดยครูผู้สอนอาจใช้การเล่นเทพหลายครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำการศึกษาเนื้อหาก่อนการนำเสนอเรื่องไปใช้ในการจัดกิจกรรมหรือการถอดความจากเทพ ก่อนการเริ่มกิจกรรมใหม่

ปราณี ณะชานันท์ (2547) ได้กล่าวถึง วิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะด้านการฟังเพื่อการสื่อสารไว้ 3 วิธี ดังนี้

(1) การเขียนตามคำบอก เป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของทักษะด้านการฟัง เนื่องมาจากการพัฒนาการรับรู้เสียงทางภาษา ครูผู้สอนอาจใช้การออกเสียงเพื่อให้ผู้เรียนเขียนภาพประกอบสิ่งที่ตนเองได้ยิน การเล่นเกมบิงโกหรือแผนที่หาสมบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเขียนตามช่องที่ตนเองได้ยิน การใช้ใบงานที่มีเสียงหรือคำประกอบการทำกิจกรรม การฟังเสียงหรือตามคำบอก การเลือกคำตอบที่ถูกต้องจากคำที่กำหนดให้ในใบงาน การโยงเส้นภาพกับคำที่มีความหมายตามที่ตนเองได้ยิน ตัวอย่างเช่น การสะกดคำด้วยตะเกียบ (Chopstick Spelling) การค้นหาขุมทรัพย์ (Treasure Challenge) เกมบิงโก (Bingo) เป็นต้น

(2) การเล่าเรื่อง ในชั้นเรียนที่ครูผู้สอนสามารถจัดเวลาสำหรับการเรียนภาษาอังกฤษได้มากกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางทักษะการฟังด้วยการเล่าเรื่องเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมภาษาที่มีความกลมกลืนกับเนื้อหาที่ตนเองเรียน โดยครูผู้สอนอาจใช้วิธีการจำเรื่องมาเล่าให้ฟัง การอ่านเรื่องจากหนังสือ หรือเรื่องราวที่เหมาะสมกับชั้นเรียนของผู้เรียน หรือการเปิดเทพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนประกอบบทเรียน จากนั้นครูผู้สอนอาจตั้งคำถามหรือวันวรรณการเล่าเรื่องเพื่อพูดโต้ตอบกับผู้เรียน โดยครูผู้สอนควรดึงให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ทางด้านภาษานอกจากนี้ การใช้หุ่นหรือตุ๊กตาประกอบการเล่าเรื่องจะทำให้เรื่องเล่ามีความน่าสนใจ หรือการฟังเรื่องจากเทพจะทำให้ผู้เรียนได้ฟังเสียงพูดจากคนหลายคนที่มีความหลากหลาย การบันทึกเรื่องที่ตนได้ฟังเพื่อฟังซ้ำหรือทบทวน จะเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการฝึกฝนได้มากขึ้น

(3) การสอนแบบตอบสนองด้วยการกระทำ (Total Physical Response / TRP) ขั้นตอนแรกของการสอนกิจกรรมนี้ ครูผู้สอนควรใช้การออกคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษ พร้อมการออกท่าทางประกอบ จากนั้นครูผู้สอนออกคำสั่งอีกครั้ง โดยไม่ใช่ท่าทางประกอบ และให้ผู้เรียนทำตามคำสั่งที่ได้ยินโดยไม่ต้องพูด หรือพัฒนาให้ผู้เรียนพูดในขั้นตอนต่อไป ตัวอย่างเช่น การใช้คำสั่งให้ผู้เรียนยืนขึ้น Please stand up. ผู้เรียนทำท่าทางประกอบพร้อมพูดว่า We are standing up. เป็นต้น

พอร์ลสตัน และ คณะ (Paulston and Others, 1981) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนทางการฟังเพื่อการสื่อสาร ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และชี้แจงให้ผู้เรียนได้รู้ถึงจุดหมายของการฝึกฝนทักษะด้านการฟัง

(2) การเปิดเทปให้ผู้เรียนได้ฟังข้อความหรือเรื่องราวที่ครูผู้สอนได้เตรียมไว้ ครูผู้สอนควรเปิดให้ผู้เรียนฟังด้วยอัตราความเร็วปกติ และควรเปิดให้ผู้เรียนได้ฟังซ้ำ ซึ่งจำนวนครั้งที่ฟังซ้ำนั้นจะขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเรื่องที่จะฟัง

(3) หลังจากฟังเทปแล้ว ครูผู้สอนควรมอบหมายงานหรือแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนทำประกอบการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่อเนื่องจากการฟัง

(4) ครูผู้สอนให้คำติชมผลงานของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น เฉลยแบบฝึกหัด หรือพูดคุยเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดจากการทำกิจกรรม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป วิธีการสอนทักษะด้านการฟัง เป็นส่วนที่มีความสำคัญต่อขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน โดยเป็นมากกว่าแบบฝึกเพื่อใช้ในการฝึกฝน ดังนั้นครูผู้สอนควรมีการจัดเตรียมเนื้อหาและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาที่ใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาที่ถูกต้อง เหมาะสม และตรงตามวัตถุประสงค์ โดยครูผู้สอนอาจคัดเลือกวิธีการในการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ตัวอย่างเช่น การเขียนตามคำบอก การเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ รวมทั้งการให้คำติชมต่อผลงานเมื่อผู้เรียนสามารถทำได้ดี และพูดคุยเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม

3) การประเมินผลทักษะด้านการฟัง

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินผลทักษะด้านการฟังไว้ ดังนี้

แวลเล็ท และ ดิสสิก (Valette and Disick, 1972) ได้อธิบาย ระดับความสามารถของการฟังเพื่อการสื่อสารไว้ 5 ประเภท ดังนี้

(1) ขั้นกลไก (Mechanical Skills) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถรู้ถึงความแตกต่างของภาษาต่างประเทศที่ตนเองได้ฟัง แต่ยังไม่สามารถเข้าใจความหมายของสิ่งที่ตนได้ฟังได้

(2) ขั้นความรู้ (Knowledge) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงความหมายของคำ หรือประโยคที่ตนเองได้ฟัง สามารถที่จะปฏิบัติตามคำสั่ง หรือทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจับคู่ประโยคที่ได้ฟังที่มีความหมายตรงภาพได้

(3) ขั้นถ่ายโอน (Transfer) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างของประโยค คำศัพท์ สามารถทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตอบคำถามได้ว่า

ดังนั้นถูกหรือผิด สามารถเลือกข้อความหรือคำตอบที่มีความเหมาะสมกับคำถามที่ตนเองได้ยิน หรือเข้าใจข้อความที่มีหลายประโยคได้

(4) **ขั้นการสื่อสาร (Communication)** เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจคำสั่ง คำอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศ สามารถเข้าใจข้อความที่มีคำศัพท์ที่ตนเองไม่คุ้นเคย หรือเป็น คำศัพท์ใหม่ สามารถทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเดิมข้อความที่ไม่เคยได้ฟังมาก่อนให้สมบูรณ์ และเข้าใจสิ่งที่บดละคร ภาพยนตร์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ที่มีเจ้าของภาษาเป็นผู้พูดได้

(5) **ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism)** เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเภท ของข่าวสาร สามารถที่จะจำแนกมาตรฐานของเจ้าของภาษาที่มีความแตกต่างของชุมชนในสังคม หรือภาษาพูดที่มีจากท้องถิ่นที่แตกต่างกัน สามารถแยกแยะความหมายตรงหรือความหมายแฝงของ ข่าวสารที่ตนเองได้ฟัง ระดับน้ำเสียงของคำและประโยค อารมณ์และน้ำเสียงของผู้พูดได้

ฮิกกิน (Higgin, 1982) และรอสท์ (Rost, 1991) ได้แบ่งทักษะความสามารถของ การฟังเพื่อการสื่อสารไว้ 3 ทักษะ ดังนี้

(1) **ทักษะด้านการรับรู้ (Preceptive Skills)** เป็นความสามารถในการจำแนก เสียงต่างๆ และจดจำคำต่างๆ ที่ฟังได้ รวมทั้งความสามารถในการบอกถึงเสียงที่ได้ยินว่าเป็นเสียง ที่มาจากภาษาใด

(2) **ทักษะด้านการวิเคราะห์ (Analysis Skills)** เป็นความสามารถในการจำแนก ของไวยากรณ์ โดยการแยกแยะ โครงสร้างของประโยค ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ของประโยคที่ได้ยิน รวมทั้งการลงเสียงหนักเบาของคำ และการเน้นเสียงสูงต่ำของประโยค

(3) **ทักษะด้านการสังเคราะห์ (Synthesis Skills)** เป็นความสามารถในการ เชื่อมโยงส่วนประกอบด้านอื่นๆ ของภาษาเข้าด้วยกัน และเป็นความสามารถในการนำความรู้เดิมที่ ตนเองมีอยู่มาใช้ประกอบในการฟัง เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การประเมินด้านการฟัง มีระดับขั้นตอนของการพิจารณา ความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพ ของทักษะด้านการฟังของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้มานั้นไปใช้ประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนและคัดเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการประเมิน ทักษะด้านการรับรู้ ด้านการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ซึ่งจะเป็นไปตามขั้นตอนของการสื่อสาร ตามลำดับขั้นตอนจากขั้นพื้นฐานไปจนถึงขั้นสูงสุดของกระบวนการ คือ ขั้นกลไก ขั้นความรู้ ขั้น ถ่าน โอน ขั้นการสื่อสาร และขั้นวิพากษ์วิจารณ์

3.4.2 ทักษะด้านการพูด

1) ความหมายของทักษะด้านการพูด

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน ทักษะด้านการพูดไว้ ดังนี้

บราวน์ (Brown, 2001) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน ทักษะด้านการพูดเพื่อการสื่อสารว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาตาม จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศ โดยการใช้กระบวนการของการฝึกฝนภาษาอังกฤษ ตามหน้าที่หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น การกล่าวคำทักทาย การ กล่าวคำขอบคุณ การกล่าวคำขอโทษ เพื่อใช้ในการพูดในชีวิตประจำวันที่มีรูปแบบของภาษาหรือ สำนวนที่มีความแตกต่างกัน เป็นต้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่ต้องใช้ความสามารถในการสร้างรูปแบบ ของการเรียนรู้ทางภาษาต่างประเทศที่มีการปฏิสัมพันธ์ต่อบทบาทของการพูดของผู้เรียน เพื่อให้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้อย่างมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นครูผู้สอนควรจัดกิจกรรม ที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนในการแสดงความคิดเห็นกับสถานการณ์ต่าง ๆ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน ระหว่างการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ในการคิด วิเคราะห์ รวมทั้งการได้รับข้อมูลย้อนกลับในทันที จะทำให้สามารถนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ไบเกต (Bygate, 1991) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอน ทักษะด้านการพูดไว้ 2 ประเภท ดังนี้

(1) การสอนทักษะด้านการพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การสอนให้ผู้เรียนเกิดความจำ การพูดเพื่อออกเสียงให้ถูกต้องเหมือนกับเจ้าของภาษา การผัน คำกริยาตามกาล (Tense) การพูดประโยคได้ถูกต้องตามหลักของการใช้ภาษาและไวยากรณ์ เพื่อใช้ สื่อสารทางด้านความหมายที่ผู้พูดต้องการส่งสาร เป็นต้น

(2) การสอนเพื่อเพิ่มทักษะด้านการปฏิสัมพันธ์ โดยอาศัยการจัดการ เรียนการสอนที่สร้างสถานการณ์ให้มีความเสมือนจริง เมื่อผู้เรียนได้พบกับสถานการณ์ที่ตนเองต้อง เผชิญหน้า ผู้เรียนจะได้มีโอกาสในการฝึกฝนแสดงความรู้สึกลงตน และการฝึกพูดเพื่อสื่อสารสิ่ง ที่ตนเองต้องการตามจุดประสงค์ของตน รวมทั้งเป็นการฝึกฝนการเชื่อมคำ และวลีเข้าด้วยกันเพื่อ สื่อความหมาย

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540) ได้กล่าวถึง ความหมายของทักษะการพูดไว้ ว่า เป็นการใช้ทักษะภาษาด้านการพูดเพื่อถ่ายทอดความคิดความเข้าใจของผู้พูด และเป็นการแสดง

ความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจตามจุดประสงค์ของผู้พูด ซึ่งนับได้ว่าทักษะด้านการพูดเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนหรือผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

กล่าวโดยสรุป ความหมายของทักษะด้านการพูด คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถฝึกฝนการใช้ภาษาของตนตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถถ่ายทอดความคิดความเข้าใจของผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความรู้สึกและวัตถุประสงค์ของผู้พูด

2) วิธีการสอนทักษะด้านการพูด

นักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอวิธีการที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการพูดไว้ ดังนี้

สก๊อตต์ (Scott, 1980) ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

(1) ขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่ต้องเรียน

(2) ขั้นเสนอเนื้อหา ครูผู้สอนควรมีการคัดเลือกเนื้อหาที่อยู่ในบริบท คือ การฝึกให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร โดยอาศัยบริบทจากเนื้อหาเป็นคำสำคัญ ตัวอย่างเช่น ผู้พูดเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยดูจากเนื้อหาหรือความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อหาว่าอะไรเป็นสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสารกับคู่สนทนา เป็นต้น

(3) ขั้นฝึกและการถ่ายโอน ครูผู้สอนควรทำหน้าที่หลังจากการนำเสนอเนื้อหา โดยครูผู้สอนอาจใช้วิธีการฝึกพูดไปพร้อมกัน หรือการฝึกเป็นคู่ นอกจากนี้ครูผู้สอนควรมีการเตรียมเนื้อหาที่มีสำนวนภาษาหลาย แบบ หรือสำนวนภาษาที่เป็นของเจ้าของภาษาจริง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาได้อย่างเป็นอิสระ และมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้อธิบายถึงวิธีการในการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการพูดเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับ กุลยา แสงเดช (2545) ไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ดีครูผู้สอนควรมีการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดแบบ Automatic Speaking โดยครูผู้สอนอาจเลือกกิจกรรมและสถานการณ์สมมุติหรือจำลองหลักในการจัดการเรียนการสอนด้านการพูดมี 9 วิธี ดังนี้

(1) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนภาษา (Classroom English Expression) เพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยและเป็นตัวอย่างในการฝึกปฏิบัติ

(2) การใช้สื่อประกอบการสอนที่มีความหลากหลาย เพื่อช่วยจูงใจให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้านการพูดอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ครูผู้สอนไม่ควรแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทุกจุด ควรลงรายละเอียดในส่วนที่ต้องการความถูกต้องเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การนำเสนอความรู้ (Presentation)

(4) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเองให้มีทักษะ และความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ

(5) ครูผู้สอนควรมีการเลือกรูปแบบของการฝึกฝนที่มีความหลากหลาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

(6) การสอนภาษาอังกฤษควรจัดในแนวการสอนแบบทักษะสัมพันธ์ หรือเป็นการเรียนการสอนที่เป็นคู่ ตัวอย่างเช่น การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะการพูดคู่กับทักษะการฟัง

(7) ควรมีการจัดการเรียนการสอนทักษะด้านการพูดเป็นกิจกรรมคู่ (Pair Work) เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแสวงหาข้อมูล

(8) ครูผู้สอนควรชมเชยเมื่อผู้เรียน เพื่อเป็นกำลังใจ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน

(9) การฝึกพูดควรจัดการเรียนการสอนจากง่ายไปยาก และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้ฝึกฝน

กล่าวโดยสรุป ครูผู้สอนควรเลือกวิธีการสอนทักษะด้านการพูด กิจกรรม หรือสื่อที่เหมาะสมกับระดับขั้นของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน มีความสนุกสนานต่อการเรียน มีเจตคติที่ดี กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการสังเกต ให้การเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชย เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา กิจกรรมที่ใช้ควรเริ่มจากง่ายไปยาก ตามลำดับขั้นตอน มีความหลากหลาย และควรมีการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย

3) การประเมินผลทักษะด้านการพูด

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินผลทักษะด้านการพูดไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2544) ได้อธิบายถึงหลักเกณฑ์ในการประเมินทักษะการพูดว่า เป็นการประเมินตามสภาพจริงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยแบ่งการประเมินเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

(1) การประเมินตามเกณฑ์ (Criteria) เป็นการประเมินตามแนวทางต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณา ตัวอย่างเช่น ความถูกต้อง การใช้ภาษา ความคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น

(2) การประเมินตามคำอธิบายระดับคุณภาพ (Rubrics) เป็นการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่สำเร็จรูปอยู่แล้วว่าจะใช้หลักเกณฑ์ระดับใดในการประเมิน เพื่อให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่ต้องการ โดยทั่วไปหลักเกณฑ์ที่ใช้จะใช้หลักเกณฑ์ 4 แนวทาง คือ เกณฑ์การปฏิบัติ เกณฑ์ทางภาษา เกณฑ์ทางวัฒนธรรม และเกณฑ์ด้านยุทธศาสตร์การสื่อสาร

แฮร์ริส (Harris, 1988) ได้อธิบายถึงความสามารถของทักษะด้านการพูดว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ โดยอาศัยเกณฑ์ของ J.L.D Clark ในการวัดความสามารถทางทักษะด้านการพูด ดังนี้

(1) การออกเสียง (Pronunciation) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 1 พูดยังไม่ได้และโต้ตอบยังไม่ได้ ระดับ 2 ออกเสียงผิดและพูดเข้าใจยาก ระดับ 3 ออกเสียงผิดเป็นบางครั้ง และระดับ 4 ออกเสียงถูกต้องและสามารถพูดได้

(2) คำศัพท์ (Vocabulary) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 1 ใช้คำศัพท์ผิดและโต้ตอบไม่ได้ ระดับ 2 ใช้คำศัพท์ผิดบ่อย แต่ใช้คำศัพท์ในสถานการณ์ได้ ระดับ 3 สื่อความหมายได้เป็นส่วนใหญ่ ใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม และระดับ 4 ใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมในทุกสถานการณ์

(3) ไวยากรณ์ (Grammar) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 1 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ผิด ไม่สามารถสื่อสารได้ ระดับ 2 ใช้ไวยากรณ์เบื้องต้นผิด วลีถูกต้องบ้าง ระดับ 3 ใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ได้ถูกต้องแต่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย และระดับ 4 ไม่มีข้อผิดพลาด ทั้งในการใช้คำศัพท์หรือโครงสร้าง

(4) ความคล่องแคล่ว (Fluency) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ 1 พูดแล้วหยุดนาน พูดไม่จบประโยคหรือโต้ตอบไม่ได้ ระดับ 2 พูดแล้วพูดต่อไม่ได้ พยายามพูดต่อไปโดยการเริ่มต้นพูดใหม่ ระดับ 3 สนทนาเป็นธรรมชาติและต่อเนื่องบางครั้งยังพูดตะกุกตะกัก และระดับ 4 สนทนาเป็นธรรมชาติ หยุดบ้างเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา

(5) ความเข้าใจ (Comprehension) ความสามารถของผู้สื่อสารที่จะพูดเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหาหรือจุดมุ่งหมายของสารที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ

กล่าวโดยสรุป การประเมินทักษะด้านการพูด มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่หลายประการที่ครูผู้สอนต้องนำมาใช้ในการพิจารณาความสามารถของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการ

ออกเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ของภาษา ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และความเข้าใจของสารที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.5 กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1983) ได้กล่าวถึง กิจกรรมที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนแบบสื่อสาร คือ กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Functional Communication Activity) เป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อความหมาย และกิจกรรมพบปะสังสรรค์ในสังคม (Social Interaction Activity) เป็นการพัฒนาทักษะทางการสื่อสารที่ผู้เรียนจะได้ประสบการณ์จากสถานการณ์จริง ตัวอย่างเช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปรายโต้วาที และการเลียนแบบ เป็นต้น

สกาเซลลาและอ็อกฟอร์ด (Scarcella and Oxford, 1992) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการสอนภาษาแบบสื่อสาร ดังนี้

1. การใช้ภาษาจากสถานการณ์จริง เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติของภาษาที่ไม่ได้เกิดจากการคัดแปลงเพื่อใช้เฉพาะในชั้นเรียน แต่ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน
2. การสร้างสถานการณ์จำลอง ตัวอย่างเช่น การใช้บทบาทสมมติ (Role Play) การเลียนแบบ (Stimulation) หรือ กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem Solving Activity)
3. การเน้นความหมายของภาษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาเจตนาของผู้พูด
4. การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้สึก ความคิด และทัศนคติ
5. การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบร่วมมือ การทำงานเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
6. การออกแบบกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพทางการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของตน (Communicative Competence)

นูนัน และแลมบี (Nunan and Lamb, 1996) ได้กล่าวถึงกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบสื่อสารว่า กิจกรรมที่ใช้ควรเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์จริง ที่มีกระบวนการในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการปฏิสัมพันธ์ ลักษณะของกิจกรรมควรมีลักษณะ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยวิธีการสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์ โดยการใช้ภาษาเป็นเป้าหมาย (Target Language)

2. เป็นกิจกรรมที่เน้นการใช้สื่อและการใช้เนื้อหาที่เป็นของจริง (Authentic Material)

3. เป็นกิจกรรมที่เน้นทั้งทักษะทางภาษา (Language Skill) ประกอบกับกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)

4. เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

5. เป็นกิจกรรมที่มีการเชื่อมโยงในการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนและการเรียนรู้ภาษา นอกห้องเรียน

บิลาช (Bilash, 1998) ได้กล่าวถึง หลักเกณฑ์ที่มีความจำเป็นต่อการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามเกณฑ์ของบิลาช (Bilash's Criteria for Communicative Activities – BCCA) เพื่อเป็นเกณฑ์สำหรับครูผู้สอนที่จะใช้ในการประเมินกิจกรรมในชั้นเรียนไว้ 11 เกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมหน้าที่ทางภาษา (Functions of Language)
2. เป็นกิจกรรมที่เป็นสื่อของจริง (Authentic Material)
3. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างกว้าง
4. เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ นอกจากคำศัพท์ และหลัก

ไวยากรณ์

5. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้ฟังและผู้พูด
6. เป็นกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน
7. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการคิดแก้ปัญหา
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ทักษะคิด
9. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์
10. เป็นกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดความกังวล เกิดความเสี่ยงต่ำ (Low Risk) และมีความปลอดภัยสูง (High Security)

11. เป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน อยากมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

จันทร์ฉาย เติมยาการ (2533) ได้กล่าวถึง หลักการในเรื่องการใช้สื่อที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพไว้ ดังนี้

1. การเลือกใช้สื่อใดสื่อหนึ่งเพียงอย่างเดียว เป็นเรื่องที่ไม่อาจทำได้ เพราะไม่มีสื่อประเภทใดที่เหมาะสมกับทุกวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สื่อประเภทหนึ่งอาจจะเหมาะกับการเรียนการสอน

ประเภทหนึ่ง ส่วนสื่ออีกประเภทหนึ่งจะมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนอีกประเภทหนึ่งเท่านั้น

2. การเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนควรยึดที่จุดประสงค์เป็นสำคัญ
3. ครูผู้สอนควรมีการศึกษาถึงวิธีการใช้ ลักษณะเฉพาะของสื่อ และข้อจำกัด อย่างละเอียด
4. การเลือกใช้สื่อที่ดี ควรเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน
5. การเลือกใช้สื่อควรมีความเหมาะสมกับความสามารถ ประสบการณ์ของผู้เรียน
6. สื่อที่ดีควรเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย เรียงลำดับความเข้าใจจากง่ายไปยาก มีความชัดเจน และมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา
7. สื่อการสอนที่ใช้ควรอยู่บนพื้นฐานของวัตถุประสงค์ในการใช้ประกอบการเรียนการสอนมากกว่าความถนัดหรือความชอบของครูผู้สอน
8. ผลของการใช้สื่อจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน

ฮาร์เมอร์ (Harmer, 1992) และ ซาวิยอง (Savignon, 1983) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

- 1) ความต้องการในการสื่อสาร (Desire to Communicate) เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนใช้ในการฝึกภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรเป็นกิจกรรมที่สร้างความต้องการที่จะสื่อสารให้กับผู้เรียน ซึ่งถึงแม้ผู้เรียนจะต้องถูกบังคับให้เรียน แต่ผู้เรียนจะรู้สึกถึงความจำเป็นของการสื่อสาร
- 2) จุดประสงค์ในการสื่อสาร (Communicative Purpose) เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อจุดประสงค์ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง มากกว่าการใช้ภาษาเพื่อการฝึกฝนเท่านั้น รวมทั้งกิจกรรมควรมีช่องว่าง (Gap) หรือมีช่องว่างของข้อมูล (Information Gap) หรือช่องว่างของความคิดเห็น (Opinion Gap) เพื่อให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเชื่อมโยงช่องว่างดังกล่าวในขณะที่กำลังสื่อสาร
- 3) เนื้อหาไม่ใช่รูปแบบของภาษา (Content Not Form) เป็นกิจกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในระหว่างที่พูดทำกิจกรรม (What to Say) แต่ไม่ได้สนใจว่าพูดอย่างไร (How to Say) และผู้เรียนจะต้องมีข้อมูลที่จะใช้สื่อสารเสมอ (Message)
- 4) ความหลากหลายของภาษา (Variety of Language) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในรูปแบบที่หลากหลายไม่เฉพาะเจาะจงอยู่เพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ซึ่ง

ผู้เรียนควรมีความรู้ลึกในการใช้ภาษาที่ไม่มีการเตรียมตัวก่อน (Improvise) มีการใช้แหล่งข้อมูลที่ผู้เรียนเป็นผู้เลือกเอง

5) ไม่มีการแทรกแซงจากผู้สอน (No Teacher Intervention) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนจะมีปฏิสัมพันธ์กันเองระหว่างผู้เรียน มากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน ครูผู้สอนจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรม รวมทั้งไม่มีการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน หรือการประเมินร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ครูผู้สอนจะทำหน้าที่ในการประเมินผลสุดท้ายของการทำกิจกรรมเมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วเท่านั้น การประเมินจะต้องดูจากการบรรลุจุดประสงค์ของการสื่อสารไม่ใช่การใช้ภาษาที่ถูกต้อง

6) ปราศจากการควบคุมโดยสื่อ เอกสารหรือวัสดุที่จะฝึก (No Materials Control) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยไม่มีการกำหนดภาษาที่ผู้เรียนจะต้องใช้ ซึ่งผู้เรียนควรมีโอกาสที่จะเลือกเองว่าตนต้องการสื่อสารอะไรและอย่างไร

กล่าวโดยสรุป ครูผู้สอนควรมีวิธีการในการคัดเลือกกิจกรรมของการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับการใช้ภาษา โดยการพัฒนาทักษะทางการสื่อสารที่ผู้เรียนจะได้ประสบการณ์จากสถานการณ์จริง สามารถแสดงความรู้สึก ความคิด และทัศนคติ การทำงานเป็นทีม ครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเพียงเท่านั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการสื่อสารด้วยตนเอง ไม่มีการแทรกแซงจากผู้สอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการปฏิสัมพันธ์กับสื่อที่ครูผู้สอนเป็นผู้พัฒนาขึ้น โดยสื่อที่ดีควรเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย เรียงลำดับความเข้าใจจากง่ายไปยาก มีความชัดเจน มีความเที่ยงตรงของเนื้อหา และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.6 การประเมินผลทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร

นักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดหลักเกณฑ์ของการประเมินผลทักษะด้านการฟัง-พูด เพื่อการสื่อสารไว้ ดังนี้

คาลโร (Carroll, 1983) ได้แบ่งระดับความสามารถในการฟัง-พูด ออกเป็น 9 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1	ระดับของผู้ที่ไม่สามารถใช้ภาษาได้เลย (Non-User)
ระดับที่ 2	ระดับผู้ใช้ภาษาได้เล็กน้อย (Intermittent)
ระดับที่ 3	ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัดมาก (Extremely Limited) คือ พูดตะกุกตะกัก สามารถจับบทสนทนาที่มีความเร็วได้เพียงเล็กน้อย ไม่สามารถพูดคุยได้เป็นเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง สามารถจับได้แต่ใจความสำคัญ

ระดับที่ 4 ระดับผู้ใช้ภาษาได้จำกัด (Marginal) คือ สามารถโต้ตอบบทสนทนาได้ แต่ไม่สามารถเป็นผู้นำในการสนทนา พูดเสนอแนะ หรือพูดอภิปรายได้ มีข้อจำกัดในการสนทนา ขาดความคล่องแคล่วและความถูกต้อง แต่สามารถเข้าใจข้อความที่สนทนาได้ตรงประเด็น

ระดับที่ 5 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ปานกลาง (Modest) คือ สามารถสื่อสารใจความสำคัญของบทสนทนาได้ แต่การใช้ไวยากรณ์ยังมีข้อผิดพลาด ต้องทบทวนข้อความเพื่อให้ได้ใจความชัดเจน ขาดความคล่องแคล่ว สามารถเป็นผู้นำในการสนทนาแต่ยังขาดลีลาทางภาษา ทำให้การสนทนายังไม่น่าสนใจ

ระดับที่ 6 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ค่อนข้างดี (Competence) คือ สามารถพูดคุยในหัวข้อที่ต้องการ เปลี่ยนเรื่องที่สนทนาได้ มีการหยุดสนทนาเป็นครั้งคราว และสามารถเริ่มเรื่องสนทนาได้

ระดับที่ 7 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดี (Good) คือ สามารถเล่าเรื่องได้ชัดเจนและมีเหตุมีผล สามารถสนทนาได้อย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่คล่องแคล่วมาก สามารถติดตามการสนทนา มีการฟัง-พูดซ้ำข้อความเดิมบ้าง แต่มีการโต้ตอบด้วยน้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสม

ระดับที่ 8 ระดับผู้ใช้ภาษาได้ดีมาก (Very Good) คือ สามารถอภิปรายเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเป็นผู้นำในการสนทนาเพื่อให้การสนทนาดำเนินต่อไปได้ สามารถขยายความได้ตามความเป็นจริง มีการแสดงอารมณ์ขัน มีการโต้ตอบบทสนทนาด้วยน้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสม

ระดับที่ 9 ระดับผู้เชี่ยวชาญในการใช้ภาษา (Expert) คือ สามารถพูดได้เหมือนเจ้าของภาษา สามารถสนทนาในหัวข้อในเรื่องต่าง ๆ และสามารถจับใจความของบทสนทนาได้

นอกจากนี้ แครร์รอลได้เสนอแนวทางการให้คะแนนการพูดได้ ดังนี้

5 คะแนน สำหรับผู้เรียนที่สามารถฟังคำถามแล้วตอบคำถามได้ถูกต้อง ให้รายละเอียดได้ไม่ติดขัด

4 คะแนน สำหรับผู้เรียนที่สามารถฟังคำถามแล้วตอบได้ถูกต้อง ให้รายละเอียดได้เมื่อถามต่อ

คะแนน สำหรับผู้เรียนที่สามารถฟังคำถามแล้วตอบมีความลังเล ไม่ตอบทันที

2 คะแนน สำหรับผู้เรียนที่สามารถฟังคำถามแล้วตอบผิดในครั้งแรก แต่แก้ไขให้ถูกต้องได้

1 คะแนน สำหรับผู้เรียนที่สามารถฟังคำถามแล้วตอบผิดและตะกุกตะกัก แต่แก้ไขได้บ้าง

0 คะแนน สำหรับผู้เรียนที่สามารถฟังคำถามแล้วไม่เข้าใจคำถาม และไม่สามารถพูดได้เลย

แฮร์ริส (Harris, 1988) ได้กล่าวถึง ความสามารถของทักษะการพูดว่า มีองค์ประกอบหลัก 5 ประการ คือ

1) การออกเสียง คือ การออกเสียงสระ พยัญชนะ การเน้นเสียงระดับเสียงสูงต่ำ ในประโยค ตลอดจนถึงระดับของจังหวะในการพูด

2) โครงสร้างไวยากรณ์

3) การใช้คำศัพท์

4) ความคล่องแคล่ว

5) ความเข้าใจ คือ ปริมาณและคุณภาพของความเข้าใจของผู้ฟังต่อคำพูดที่พูดออกไป

บาร์ทซ์ (Bartz, 1979) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับความสามารถในการพูดของผู้พูดในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย

1) ความคล่องแคล่ว คือ ความราบรื่น ความต่อเนื่อง และความเป็นธรรมชาติในการพูด

2) ความเข้าใจ คือ ความสามารถที่จะพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ

3) คุณภาพของข้อความที่นำมาใช้ในการสื่อสาร คือ ความถูกต้องของภาษาที่พูดออกมา

4) ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ คือ ปริมาณของข้อความหรือข้อมูลที่สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ

5) ความพยายามในการสื่อสาร คือ ความพยายามที่จะให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด โดยการใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูดเพื่อการสื่อสาร

โคเฮน (Cohen, 1998) ได้กล่าวถึง การวัดผลการฟังที่มีหลายวิธีขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าต้องการที่เลือกใช้วิธีการใด เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ดังนี้

1) การฟังเพื่อแยกเสียง (Discrimination of Sounds) เป็นการทดสอบการฟังเพื่อแยกแยะเสียงที่มีความแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การแยกความหมายที่ต่างจากพวก ไม่ว่าจะเป็น คำศัพท์ หรือประโยค การแยกความเหมือนและความแตกต่างของประโยคที่ได้ฟัง และฟังเพื่อบ่งบอกความรู้สึกของน้ำเสียงของผู้พูด

2) การฟังเพื่อแยกไวยากรณ์ (Listening for Grammatical Distinctions) เป็นการฟังประโยคเพื่อแยกแยะไวยากรณ์ ตัวอย่างเช่น การแยกประโยคที่ครูผู้สอนกำหนดให้ว่า ประโยคดังกล่าวมีความเป็นเอกพจน์หรือเป็นพหูพจน์

3) การฟังคำศัพท์ (Listening for Vocabulary) เป็นการฟังคำศัพท์แล้วแสดงท่าทางประกอบ ตัวอย่างเช่น ประโยคคำสั่งต่าง ๆ

4) การฟังเพื่อความเข้าใจ (Auditory Comprehension) เป็นการฟังเพื่อทดสอบความเข้าใจ ตัวอย่างเช่น การฟังแล้วตอบคำถาม การเลือกคำตอบที่เหมาะสมกับบทสนทนา

แวลเล็ตและดิสซิค (Valette and Disick, 1972) ได้เสนอแนะวิธีการในการทดสอบความสามารถทางการฟังเพื่อความเข้าใจในขั้นตอนของการสื่อสาร ดังนี้

1) การทดสอบความสามารถในการจับใจความสำคัญของคำพูด (Skimming)

(1) การฟังข่าว จากนั้นให้ผู้เรียนเขียนชื่อบุคคลและสถานที่ที่ได้ยิน โดยวิธีการทดสอบนี้เหมาะกับผู้เรียนที่เพิ่งเริ่มเรียน

(2) การฟังครูผู้สอนเล่าเรื่องหรือนิทานที่ผู้เรียนคุ้นเคย จากนั้นให้ผู้เรียนตั้งชื่อเรื่อง เหมาะสำหรับผู้เรียนที่สามารถใช้ภาษาแม่ในการโต้ตอบได้

(3) การฟังครูผู้สอนเล่า อธิบายเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ บุคคล ภาพยนตร์หรือเหตุการณ์ จากนั้นให้ผู้เรียนเขียนชื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

(4) การฟังเทปที่บันทึกจากรายการวิทยุ จากนั้นให้ผู้เรียนอธิบายถึงสิ่งที่ตนได้ฟังว่าเป็นรายการประเภทใด ตัวอย่างเช่น ข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา พยากรณ์อากาศ เรื่องตลก เป็นต้น

2) การทดสอบความสามารถในการเข้าใจข้อความ (Oral Comprehension) เป็นการทดสอบความเข้าใจในการฟังที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งมักจะมีการทดสอบความเข้าใจจากข้อความที่บันทึกลงในเทป ข้อความที่ใช้มักเป็นบทสนทนาที่ครูผู้สอนแต่งขึ้น และให้เจ้าของภาษาเป็นผู้อ่านข้อความ หรือเป็นการฟัง-พูดคนเดียวก็ได้ คำถามเพื่อการทดสอบความเข้าใจมักเป็นแบบเลือกตอบ

3) การทดสอบความสามารถด้านการรับข้อมูล

(1) การแจกแผนที่ของสถานที่ ตัวอย่างเช่น เมือง ถนน หรือรถไฟ พร้อมกับ การบอกจุดเริ่มต้นในแผนที่ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนฟังการบอกวิธีไปยังจุดหมายปลายทาง รวมทั้ง การทำเครื่องหมายตามและการแสดงจุดหมายปลายทางลงในแผนที่

(2) การฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น อุณหภูมิ สภาพอากาศของแต่ละภาค หรือหมายเลขของผู้เล่นในทีมฟุตบอล จากนั้นผู้เรียนกรอรายละเอียดของข้อมูลหรือการทำเครื่องหมายแสดงตำแหน่งลงในตารางหรือแผนที่

(3) การให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์สมมุติ จากนั้นสรุปข้อความที่ผู้เรียนได้ยิน

(4) การให้ผู้เรียนฟังข้อความเฉพาะที่ครูผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้ยิน จากนั้นให้ผู้เรียนแยกข้อความจากประกาศหลาย ๆ เรื่อง โดยให้ผู้เรียนแยกเฉพาะเรื่องที่ครูผู้สอนกำหนดให้และทำการจดบันทึกข้อมูล

4) การทดสอบความสามารถในการถ่ายทอดคำพูดหรือเรื่องราว เป็นการประเมินที่ใช้ในการวัดทักษะที่ค่อนข้างสูง เพราะมีการทดสอบความสามารถ 2 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะความสามารถด้านการรับสารและทักษะความสามารถด้านการถ่ายทอดเพื่อการส่งสาร ซึ่งนับได้ว่าเป็นทักษะที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างเช่น การจดบันทึก (Take Note) จากนั้นให้ผู้พูดนำข้อความที่ได้ไปส่งต่อโดยการฟังและการพูด

5) การทดสอบความสามารถโดยการเขียนตามคำบอก (Dictation) ซึ่งจากเดิมเป็นการเขียนตามคำบอกของภาษาแม่ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถสะกดคำและสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องตามหลักภาษาหรือไม่ การเขียนตามคำบอกนี้เป็นการบอกให้เขียนโดยจะเป็นการฝึกฝนทักษะด้านการฟัง พูดประโยคแบบซ้ำๆ ซึ่งไม่เป็นธรรมชาติ แต่ลักษณะการเขียนตาม คำบอกในปัจจุบันเป็นการทดสอบความสามารถของผู้เรียนว่าจะสามารถเข้าใจภาษาที่ตนเองพูดมากน้อยเพียงใด และต้องใช้กับผู้เรียนที่สามารถเขียนจำนวนคำประมาณ 7-10 คำ ลักษณะการแบ่งประโยคในปัจจุบันจะมีความเป็นธรรมชาติมากกว่าสมัยก่อน การอ่านประโยคจะเป็นในแบบความเร็วปกติ ความยาวของข้อความในแต่ละช่วงจะมีการหยุดตามความต้องการของผู้อ่านว่าต้องการให้มีความยาวมากน้อยเพียงใด รวมทั้งการบอกให้เขียนเครื่องหมายวรรคตอนและการย่อหน้า แบบทดสอบที่ใช้ในการเขียนตามคำบอกนี้ จะสามารถทำนายความชำนาญทางภาษาที่มีอยู่ของผู้เรียน และครูผู้สอนสามารถทราบได้ถึงปัญหาของผู้เรียนในด้านโครงสร้าง ตัวอย่างเช่น ความบกพร่องในด้านการใช้คำกริยาตามกาล (Tense) เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การประเมินทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร เป็นขั้นตอนในการประเมินประสิทธิภาพของการใช้ภาษาทางการฟัง-พูด เพื่อการสื่อสารของผู้เรียน ที่มี การแบ่งระดับขั้นของความสามารถของการใช้ภาษาเป็นระดับ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานของการใช้ภาษา ไปจนถึงความสามารถระดับขั้นผู้เชี่ยวชาญของการใช้ภาษา ซึ่งในแต่ละระดับขั้น ความสามารถทางการใช้ภาษาก็จะมีความแตกต่างกันออกไป ครูผู้สอนสามารถนำหลักเกณฑ์มาปรับใช้กับผู้เรียนของตน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียนในแต่ละคนต่อไป

4. สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และมีแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความน่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็น ป่าไม้ ทะเล น้ำตก และภูเขา ส่งผลให้จังหวัดจันทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก

4.1 ประวัติของจังหวัดจันทบุรี

วิกิพีเดีย (2561) จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งภาคตะวันออกของประเทศไทย มีสภาพภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบไปด้วยภูเขาและเนินสูง ที่ราบสูงและที่ราบเชิงเขา และที่ราบลุ่มแม่น้ำและชายชายฝั่งทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับหลายจังหวัด โดยทางทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดสระแก้ว ทางทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดระยองและจังหวัดชลบุรี ทางทิศใต้ติดต่อกับอ่าวไทย และทางทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดตราดและประเทศกัมพูชา ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดจันทบุรีประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพประมง และการค้าขายอัญมณี เนื่องมาจากความอุดมสมบูรณ์ของสภาพภูมิประเทศและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรดิน น้ำ สัตว์ป่า ป่าไม้และพันธุ์พืช

จังหวัดจันทบุรีมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน ด้วยเป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีที่ใช้จังหวัดจันทบุรีเป็นที่รวบรวมไพร่พลและเสบียงอาหาร ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งเกิดสงครามอานัมสยามยุทธ ซึ่งในครั้งนั้นเมื่อไทยเป็นกรณีพิพาทกับเวียดนามในการแย่งชิงกัมพูชา และในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กรณีพิพาทกับฝรั่งเศส ด้วยการยึดจังหวัดจันทบุรีเป็นเมืองประกันจากวิกฤติการณ์ปากน้ำ รวมทั้งความสำคัญทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวตั้งแต่สมัยพระเจ้าพรหมทัต ที่มีการย้ายถิ่นฐานของเมืองมาที่บ้านหัววัง ในปีพ.ศ.1800 และอีกครั้งในปีพ.ศ.2200 ได้มีการย้ายมายังบริเวณบ้านลุ่ม ที่อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจันทบุรี ส่งผลให้จังหวัดจันทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นค่ายเนินวง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พานิชยนาวิ ตึกแดง ลูกจี่ไก่ เป็นต้น

ความน่าสนใจของจังหวัดจันทบุรีอีกอย่างหนึ่งก็คือ ประเพณีและวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ด้วยการสืบทอดจากบรรพบุรุษ ตัวอย่างเช่น ประเพณีการนมัสการรอยพระพุทธรูปบาทเขาคิชฌกูฏ หรือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตของคนจันทบุรี ไม่ว่าจะเป็นชุมชนริมน้ำจันทบูร ชุมชนชาวชอง เป็นต้น นอกจากนี้ด้วยความสมบูรณ์ของป่าไม้ ทำให้อาหารของจังหวัดจันทบุรีมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ตัวอย่างเช่น แกงหมูชะมวง ก๋วยเตี๋ยวเนื้อเลียหรือหมูเลีย น้ำพริกกระทำ เป็นต้น

นอกจากนี้ จังหวัดจันทบุรียังมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางทะเล ป่าไม้ สัตว์ป่า และสัตว์น้ำ ตัวอย่างเช่น ป่าชายเลนที่เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำ ปลาโลมา เต่าทะเล ปลาพูน ทำให้จังหวัดจันทบุรีมีแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ โอเอซิสซีวิลด์ หรือความสมบูรณ์ของป่าไม้ ทำให้มีแหล่งต้นน้ำที่มีความสำคัญที่เป็นต้นน้ำที่ใช้ในการเกษตรกรรม และการชลประทาน โดยสังเกตได้จากการที่จังหวัดจันทบุรีมีน้ำตกหลายแห่ง ตัวอย่างเช่น น้ำตกพลิ้ว น้ำตกกระทิง น้ำตกสอควาว และน้ำตกตรอกนอง เป็นต้น

การท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรี ตามสถิติในปีพ.ศ. 2555 จากการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวมีปริมาณเพิ่มขึ้นในทุกปี โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนปริมาณนักท่องเที่ยวต่างชาติคิดเป็นค่าเฉลี่ยได้ 2.31 คนต่อวัน

กล่าวโดยสรุป จังหวัดจันทบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ น้ำตก ทะเล สัตว์ป่า และสัตว์น้ำ มีศิลปวัฒนธรรมและประเพณีที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และประวัติศาสตร์ที่ยาวนานและมีความสำคัญ ส่งผลให้จำนวนของนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติยังมีปริมาณน้อยกว่าเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

4.2 ประเภทของสถานที่ท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2550) ได้กำหนดประเภทของการท่องเที่ยวในประเทศไทยตามลำดับความสำคัญไว้ 12 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางธรรมชาติที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นที่มีเรื่องราวทางวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ จำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกับการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากระบบนิเวศ ควบคู่กับการจัดสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ (Arts and Sciences Educational Attraction Standard) เป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นที่สามารถตอบสนองความสนใจที่เป็นพิเศษของนักท่องเที่ยว ที่สามารถเพิ่มเติมได้ตามความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสามารถให้ความรู้และดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑ์เฉพาะทาง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรมหรือเทคโนโลยี และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมบริษัทข้าม

ชาติ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดนิทรรศการ (Meetings & Incentives & Conventions & Exhibitions: MICE) เป็นต้น

3) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนา อาคารหรือสถานที่ ซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างที่มีอายุหลายร้อยปี มีความเก่าแก่ รวมทั้งเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ ตัวอย่างเช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑสถาน ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม เป็นต้น

4) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attractive) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดใช้เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติ เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นความงามตามธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพทางธรรมชาติ ธรณีสัณฐานและภูมิศาสตร์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการ

5) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ (Recreational Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการพักผ่อนและเสริมสร้างสุขภาพ ความสนุกสนาน ความรื่นรมย์ ความบันเทิง และการศึกษาหาความรู้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวร่วมสมัย ที่ไม่เน้นความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศาสนาหรือศิลปวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น ย่านบันเทิง สวนสัตว์ สวนสนุก สวนสาธารณะที่มีลักษณะพิเศษ และสถานกีฬา เป็นต้น

6) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ได้มีการสั่งสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดมาจากรุ่นหลัง ซึ่งประกอบไปด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า ตัวอย่างเช่น ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงช้างของสุรินทร์ ประเพณีวิ่งควายของชลบุรี ชุมชมริมน้ำจันทบูร งานร่มบ่อสร้างของเชียงใหม่ ประเพณีลอยกระทงของสุโขทัย หรือประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

7) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ เป็นการจัดทำมาตรฐานสำหรับแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดแหล่งท่องเที่ยวพุร้อนธรรมชาติ มีการเน้นด้านการกำหนดมาตรฐานที่จำเป็นต่อการนำมาใช้ในการบริการสำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งความจำเป็นในการกำหนดเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการจัดหน่วยงานให้เข้ามา

รับผิดชอบดูแล โดยการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของตนและนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว และเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

8) แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด (Beach Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชายหาดเป็นทรัพยากรธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและสร้างนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ รวมทั้งเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้ กิจกรรมที่เกิดขึ้นบริเวณชายหาด ตัวอย่างเช่น การเล่นน้ำ การอาบแดด การเล่นกีฬาทางน้ำ การนั่งพักผ่อน หรือการรับประทานอาหาร เป็นต้น

9) แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก (Waterfall Attraction) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีน้ำตกเป็นทรัพยากรธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและสร้างนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ รวมทั้งเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับน้ำตก ตัวอย่างเช่น การว่ายน้ำ การนั่งพักผ่อน การรับประทานอาหาร การเดินสำรวจน้ำตก การล่องแก่ง การดูนก และการตกปลา เป็นต้น

10) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทถ้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีถ้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและสร้างนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ รวมทั้งเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้ กิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ตัวอย่างเช่น การเข้าชมบรรยากาศ หินงอก หินย้อยภายในถ้ำ การศึกษาทางด้านโบราณคดีของมนุษย์ยุคต่าง ๆ ที่เคยพำนักอาศัยอยู่ในถ้ำ การนมัสการพระพุทธรูป การให้อาหารสัตว์ การปิกนิกหรือการรับประทานอาหาร เป็นต้น

11) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะสามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบ ตัวชี้วัดทั้งหมด 47 ตัวชี้วัด โดยแต่ละตัวชี้วัดมีค่าคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 คะแนน และค่าคะแนนรวมเท่ากับ 235 คะแนน การให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของคุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลายของเกาะมากที่สุด รองลงมาคือองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ และองค์ประกอบด้านศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวมีคะแนนความสำคัญน้อยที่สุด

12) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีแก่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินและสร้างนันทนาการในรูปแบบที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ รวมทั้งเสริมกิจกรรมเพื่อการศึกษาหาความรู้ กิจกรรม

หลักที่เกี่ยวข้องกับแก่ง ตัวอย่างเช่น การล่องแก่ง การพายเรือ การพักผ่อน การเดินป่า เป็นต้น ส่วนกิจกรรมรอง ตัวอย่างเช่น การดูนก การสำรวจธรรมชาติ การศึกษาพันธุ์พืชต่าง ๆ เป็นต้น

ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2549) ได้ให้ความหมายประเภทของการท่องเที่ยวไว้ 20 ประเภท ดังนี้

1) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีรูปแบบของการนำแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้ามาเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มีความท้าทาย น่าตื่นเต้น เป็นการสร้างความประทับใจ ความแปลกใหม่ และเป็นการท้าทายประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการฝึกฝนความชำนาญของทักษะทางด้านร่างกาย ตัวอย่างเช่น การปีนเขาและหน้าผา การเดินเขา หรือการล่องแก่ง เป็นต้น

2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agro Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีรูปแบบของการนำแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรที่มีหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเป็นหลักในการจัดแหล่งท่องเที่ยว มีการบริการและการจัดการเพื่อใช้รองรับการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร รวมทั้งมีการวางระบบเพื่อใช้ในการจัดการผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

3) การท่องเที่ยวแบบทางเลือก (Alternative Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีรูปแบบของการท่องเที่ยวที่หลีกเลี่ยงผลกระทบในทางลบที่จะเกิดขึ้น และส่งเสริมให้เกิดผลในทางบวกต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รูปแบบของการท่องเที่ยวในลักษณะนี้จะมีรูปแบบเฉพาะ ตัวอย่างเช่น จำนวนของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนน้อย การเดินทางเพียงคนเดียว การเดินทางด้วยตัวเองโดยอิสระ รวมทั้งการประกอบกิจกรรมกันเฉพาะกลุ่มที่เป็นกลุ่มเล็ก การพัฒนาจะเป็นไปอย่างช้าๆ อยู่ในลักษณะของการควบคุม มีกฎเกณฑ์ โดยมุ่งเน้นที่คนในชุมชนที่เป็นเจ้าของท้องถิ่น เจ้าของวัฒนธรรมที่จะได้รับประสบการณ์จากการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนถิ่นของตน รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์ค่านิยมและการดำเนินชีวิตของตนในสังคมที่ตนเองได้รับการสืบทอดกันมา

4) การท่องเที่ยวชุมชน (Community-Based Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นชุมชน ที่มีพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดพื้นที่เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะเป็นการสร้างความร่วมมือของคนในชุมชนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นด้วยการสร้างงาน และการกระจายรายได้ ซึ่งในขณะเดียวกันเป็นการช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ชุมชนคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

5) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์หรือความสนใจที่จะปรับปรุง ฟื้นฟูสุขภาพของตัวนักท่องเที่ยว โดยอาศัยการเล่นกีฬา และการควบคุมอาหาร หรือการบริการด้านสุขภาพด้านอื่น ๆ ตัวอย่างการท่องเที่ยว ได้แก่ การนวดสมุนไพร การนั่งสมาธิ และสปา เป็นต้น

6) การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ (Ethnic Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีลักษณะเด่นที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมชีวิตความเป็นอยู่หรือประเพณีของสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยนักท่องเที่ยวสามารถที่จะศึกษา เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตของคนในชุมชนหรือของชาติพันธุ์ที่มีความแตกต่างกัน รวมถึงพิธีกรรมเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็น พิธีการแต่งงาน พิธีการเผาศพ และความเป็นอยู่ดั้งเดิม เป็นต้น

7) การท่องเที่ยวรูปแบบฟาร์ม (Farm Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในเชิงเกษตรกรรม โดยที่นักท่องเที่ยวสามารถที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางการกสิกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฟาร์ม เป็นต้น

8) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์ โบราณคดี โบราณสถานในท้องถิ่น ตลอดจนพื้นฐานของความรับผิดชอบ การมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการร่วมมือของคนในชุมชนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ รวมทั้งการจัดเตรียมเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมทางประวัติศาสตร์ ตัวอย่างเช่น การจัดการท่องเที่ยวเส้นทางศิลปะขอม เป็นต้น

9) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Litho Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เป็นผา ลานหินทราย อุโมงค์ โพรง ถ้ำน้ำลอด หินงอกหินย้อย เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้ชมความงามของภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความแปลก และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก รวมทั้งศึกษาธรรมชาติของหินประเภทต่างๆ และซากบรรพชีวินหรือซากฟอสซิล

10) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิทยาทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อธรรมชาติทางทะเลที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมทั้งแหล่งวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศวิทยาทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในท้องถิ่นภายใต้การอนุรักษ์การจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว เพื่อให้ทุกฝ่ายเกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืน

11) การท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีการนำพื้นฐานทางธรรมชาติของชนบทมาเป็นจุดสร้างความสนใจหรือดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยวรูปแบบฟาร์ม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม เป็นต้น ซึ่งเป็นที่นิยมมากในประเทศแถบยุโรป ที่ถือเป็นการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น รวมทั้งการท่องเที่ยวชนบทจะเป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

12) การท่องเที่ยวชุมชนเมือง (Urban Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวที่เป็นการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับชีวิต สังคม ชุมชน และวัฒนธรรมของคนเมือง โดยมีการผสมผสานส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น สถานบันเทิง ศิลปะ ศูนย์การค้า โรงละคร และงานกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

13) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวมีจุดประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยเฉพาะเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ นักท่องเที่ยวจะเกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น เพื่อจุดประสงค์ในการปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติแบบยั่งยืน

14) การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีระบบ รอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อให้เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคม ควบคู่ไปกับความสวยงามทางสุนทรียภาพ มีการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน แต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

15) การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา หรือการดูดาวจักราศีที่มีปรากฏในท้องฟ้า เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางด้านระบบสุริยจักรวาล เป็นการเพิ่มความรู้อ ความเข้าใจ และเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว

16) การท่องเที่ยวประเพณีวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Tradition Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ในแต่ละท้องถิ่นมีการจัดขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวย่อมได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นตาตื่นใจ ต่อสุนทรียศิลป์ เพื่อศึกษาถึงความเชื่อ การยอมรับนับถือ ความเคารพ พิธีกรรม รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจต่อสภาพสังคม วัฒนธรรม ความรับผิดชอบ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

17) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu – Meditation Tourism) หมายถึง การจัดทัศนศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้จากปรัชญาทางศาสนา ความรู้ สัจธรรมของชีวิตการฝึกสมาธิ รวมทั้งการเรียนรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น การทำขนมไทย การนวดแผนไทย การเรียนรำไทย มวยไทย งานช่าง และงานหัตถศิลป์ เป็นต้น

18) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อการเล่นกีฬาตามความถนัดของตน ความสนใจต่อประเภทกีฬาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สกีนํ้า กระดานโต้คลื่น วัยน้ำ เรือใบ ยิงปืน จัมนํ้า เป็นต้น

19) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Long Stay) หมายถึง การใช้ชีวิตร่วมกันของกลุ่มผู้ใช้ชีวิตบั้นปลายหลังจากเกษียณอายุ และความต้องการในการใช้ชีวิตในต่างแดน เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิต คือ การท่องเที่ยว คราวละนาน ๆ หลาย ๆ เดือน

20) การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) หมายถึง การจูงนำเที่ยวให้กับกลุ่มลูกค้าของบริษัทภายหลังจากการประสบความสำเร็จในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็น การขาย หรือ การซื้อสินค้า เพื่อให้เป็นรางวัลตอบแทนลูกค้า โดยใช้รางวัลจากการท่องเที่ยวเป็นการตอบแทน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ด้วยความพร้อมของจังหวัดจันทบุรีที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีความหลากหลายทางสภาพภูมิประเทศ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของคนในชุมชน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะฟัง-พูด เพื่อการสื่อสาร โดยคัดเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในจังหวัดจันทบุรี ที่สอดคล้องกับประเภทของสถานที่ท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชนริมน้ำจันทบูร

แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ค่ายเนินวง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพานิชย์นาวิ

แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ ได้แก่ ศูนย์อัญมณีและเครื่องประดับ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ โอเอซิสซีวิลด์

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ธเนศ วงศ์สุวรรณ (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เท่ากับ 82.00/83.50 และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สูงขึ้น ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

รัชฎาภรณ์ จันทร์เกิด และ ไพบูรณ์ เปานิล (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดียเรื่องการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชุด Interesting Places in Pakchong District สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.25/82.75 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีผลค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้เท่ากับ 0.73 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น

โชคดี หมึกคำ (2554) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

รอกิเยาะ บาเหมม, กฤษยากาญจน์ โดพิทักษ์ และณัชชา มหปัญญานนท์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.63/80.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาที่ใกล้ตัวและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนสามารถใช้เวลาเรียนตามความสามารถของผู้เรียน และมีความสุขสนุกสนานต่อการเรียน

อภิรดี จินคร้าม, วิศวธร หนูกิจ และกิตติกา ลิมปวิวัฒนา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูด ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยเรียนภาษา มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยของการสัมภาษณ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ร้อยละ 24.62 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยเรียนภาษาในระดับมาก

อภิรดี จินคร้าม (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยเรียนภาษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดลำปาง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 หรือประมาณ 24.62%

ภัทรกมล รักสงวน (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนเพื่อการสื่อสารและคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 21.18 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.4 ในขณะที่ผลคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.41 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.9 รวมทั้งผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างยิ่ง โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (96.67%) และมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในส่วนของ การได้รับความรู้และความมีประโยชน์ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.81

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ศูมาล ดาลลิน และ รินคู รานี (Suman Dalal and Rinku Rani, 2013) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Effectiveness of Computer Assisted Instruction (CAI) improving The Pupils' Language Creativity in English ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างกว้างขวาง โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีส่วนช่วยในการสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เพิ่มขึ้น ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียน ไม่อายที่จะถามเมื่อเกิดข้อสงสัย และเป็นการนำเสนอรูปแบบประสบการณ์ใหม่ให้กับผู้เรียน

เสี่ยวจุน ฮี (Xiaojun He, 2015) ได้ทำการวิจัยเรื่อง CAI and ITS Application in Rural Junior English Class ผลการวิจัยพบว่า การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนถือได้ว่าเป็นเส้นทางของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเป็นแนวโน้มที่มีความสำคัญในการสอนภาษาอังกฤษ ในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียน เช่น การฟัง การพูด ซึ่งภายใต้หลักสูตรในปัจจุบัน ครูผู้สอนที่สอนในโรงเรียนชนบทที่สอนในระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ควรเพิ่มเติมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และจัดเตรียมสภาพแวดล้อมของผู้เรียนให้มีรูปแบบการเรียนภาษาด้วยภาพและเสียง (Audio-Visual Language) โดยการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรเป็นการเรียนรู้แบบผสมผสานกับการเรียนแบบดั้งเดิม ควบคู่ไปกับข้อมูล ข่าวสารใหม่ และวัสดุอุปกรณ์ที่จะเป็นตัวกระตุ้นความสนใจกับนักเรียน นอกจากนี้ครูผู้สอนควรให้ความสนใจต่อความแตกต่างของแต่ละบุคคล ความสนใจของผู้เรียน ความสามารถในการเรียนรู้ และเน้นย้ำเรื่องบทบาทของการเรียนภาษาอังกฤษ ด้วยปัจจัยดังที่กล่าวมานี้ ครูผู้สอนจึงควรพิจารณาในการจัดการเรียนการสอนในชั้นระดับประถม โดยเฉพาะในชนบทด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

พาร์วิน และ ซาลาม (Parvin & Salam 2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง The Effectiveness of Using Technology in English Language Classrooms in Government Primary Schools in Bangladesh ผลการวิจัยพบว่า จากการพัฒนาโปรแกรมซอฟต์แวร์มัลติมีเดียแบบโต้ตอบ (Interactive multimedia Software) ตามหลักสูตรการศึกษาภาษาอังกฤษในระดับชั้นปีที่ 4 (English Class 4) โดยการใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยี ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการใช้ภาษามากขึ้น โดยผ่านการกระบวนการฝึกฝนจากโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ไม่ว่าจะป็นทักษะด้านการฟังและการพูด ซึ่งส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งยังเป็นการสร้างเสริมและเป็นการส่งเสริมในการเรียนภาษาในเชิงโต้ตอบ ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้มีวิธีการในการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี (2 ห้องเรียน)
จำนวน 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี (1 ห้องเรียน)
จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1.3.1 ตัวแปรต้น การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.3.2 ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี (Tourist Attractions in Chanthaburi Province)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ประกอบแผนการเรียนรู้จำนวน 6 ชุด โดยมีวิธีการสร้าง และการหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน

2.1.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา และหนังสือเรียน ภาษาอังกฤษ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และกรอบเนื้อหาที่จะใช้ในการเรียนการสอน

2.1.2 ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการประเมินประสิทธิภาพของ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบ ออฟไลน์ด้วยภาษา HTML 5 ผ่านเว็บเบราว์เซอร์

2.1.3 กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีกรอบ เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ออกเป็นแผนการเรียนรู้จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและการ ประเมินผล และสื่อ/แหล่ง การเรียนรู้

2.2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ

2.2.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นแผนการเรียนรู้ทักษะการฟัง 1 ชั่วโมง และแผนการ เรียนรู้ทักษะการพูด 1 ชั่วโมง ประกอบด้วย แผนการเรียนรู้ที่ 1 People around us – ชุมชนริมน้ำ จันทบุรี แผนการเรียนรู้ที่ 2 The Place – อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว แผนการเรียนรู้ที่ 3 The museum – พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พานิชยนาวิ และค่ายเนินวง แผนการเรียนรู้ที่ 4 Shopping – ศูนย์อัญมณี และเครื่องประดับ จันทบุรี แผนการเรียนรู้ที่ 5 The Direction – ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แผนการเรียนรู้ที่ 6 Our Environment – โอเอซิส ซี วิลด์ จากนั้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไข โดย อาจารย์ที่ปรึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ดังนี้

1) ปรับปรุงรูปแบบของแบบฝึกให้ตรงตามวัตถุประสงค์ กระชับ และเหมาะสมกับระยะเวลาเรียน

2) ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะด้านการฟังและการพูดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

2.2.2 นำแผนการเรียนรู้ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว แบบร่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนั้นนำแบบร่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขทั้งในเรื่องของการใช้ภาษา เนื้อหา ตัวหนังสือ เสียง และสื่อที่ใช้ประกอบบทเรียน

2.2.3 ดำเนินการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้โปรแกรมภาษา HTML 5 ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ จัดทำคู่มือการใช้งานบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง

2.2.4 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้รับการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ด้านเนื้อหา กิจกรรมที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ออกแบบสื่อ และการวัดผลประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะตามหัวข้อในการประเมินทั้ง 4 ด้าน ตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาคะแนนแต่ละข้อตามเกณฑ์ ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ซึ่งตามหลักเกณฑ์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) ได้ให้ความหมายของการหาค่าดัชนี (IOC: Item Objective Congruence) ว่า ในการวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนี (IOC) ค่าคำนวณที่ได้ต้องมีค่าคำนวณมากกว่า 0.5 หมายความว่า หากข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ครูผู้สอนต้องการจะวัด แต่หากข้อคำถามใดมีคะแนนน้อยกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นต้องมีการปรับปรุงโดยผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์การให้คะแนน (IOC) และคำแนะนำเพิ่มเติม ดังนี้

1) ด้านเนื้อหาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับจุดประสงค์ มีความถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งมีค่า IOC อยู่ที่ 0.67 (จากตารางที่ 1.1 ภาคผนวก)+

2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและภาษาที่ใช้ มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย

สอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ตัวอย่างเช่น ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม เพื่อการฟัง-พูด เป็นต้น ซึ่งมีค่า IOC อยู่ที่ 0.67 (จากตารางที่ 1.1 ภาคผนวก)

3) ด้านออกแบบสื่อการเรียนรู้ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยภาพรวมมีการแบ่งที่เนื้อหาที่เหมาะสม มีการเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหา มีความเหมาะสมของภาพที่ใช้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีการใช้สีสันทที่น่าสนใจและสอดคล้องกับเนื้อหา อาจเพิ่มเติมในส่วนของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในจังหวัดจันทบุรี ในแผนการเรียนรู้ที่ 1 ให้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีค่า IOC อยู่ที่ 1.0 (จากตารางที่ 1.1 ภาคผนวก)

4) ด้านการวัดผลประเมินผล มีค่า IOC อยู่ที่ 0.67 (จากตารางที่ 1.1 ภาคผนวก) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะเกี่ยวกับความเหมาะสมของจำนวนแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน ควรปรับจำนวนข้อทดสอบเหลือประมาณ 20 ข้อ โดยเลือกตัดข้อที่มีวัตถุประสงค์ซ้ำกันออก เพื่อให้จำนวนข้อทดสอบมีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น โดยผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ โดยผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกข้อที่มีความซ้ำกันของจุดประสงค์ที่ใช้วัดเหลือจำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การฟัง (listening) จำนวน 10 ข้อ และการพูด (Speaking) จำนวน 10 ข้อ

2.2.5 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ก่อนการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การทดลองใช้

2.3.1 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) กับผู้เรียนจำนวน 3 คน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการออกแบบ ขนาดของตัวอักษร ภาพที่ใช้ประกอบ คำบรรยาย สีและเสียง โดยการสอบถามผู้เรียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อใช้ในการทดลองกับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็กในขั้นตอนต่อไป

2.3.2 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้ปรับปรุงไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) กับผู้เรียนจำนวน 9 คน ทั้งผู้เรียนที่อ่อนและเก่ง โดยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เพื่อใช้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน จากแบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้เรียนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พร้อมตรวจสอบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม โดยประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต้องเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526)

ที่มีเกณฑ์ E_1/E_2 จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการหาประสิทธิภาพในครั้งนี้ ไปใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้ง เพื่อนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

2.4 การประเมินและปรับปรุงบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.4.1 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว มาใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง (Field Tryout) จำนวน 30 คน โดยใช้เวลา 12 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง โดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ควบคุมการทำกิจกรรมของผู้เรียน และให้คำแนะนำ ครูผู้สอนแจกเอกสารประกอบการเรียนให้กับผู้เรียน ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ ใบงาน และแบบทดสอบหลังเรียน ในระหว่างทำกิจกรรมในแต่ละชั่วโมง ครูผู้สอนทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้อง สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน เก็บรวบรวมข้อมูล และบันทึกผลคะแนนของผู้เรียน เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.2 ตรวจสอบให้คะแนน ประเมินผลการทำกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด

2.4.3 นำคะแนนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามเกณฑ์ E_1/E_2 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ครูผู้สอนดำเนินการสอนโดยเริ่มจากแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้ แนะนำการเรียนรู้อย่างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

3.2 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ลงในกระดาษคำตอบ จากนั้นให้เข้าสู่การเรียนตามแผนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน

3.3 ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละหน่วยให้ครบ เมื่อครบทุกแผนการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

3.4 นำผลที่ได้จากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลทางตามสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการตรวจแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และคะแนนหลังเรียน มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยการรวบรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้

E_1 คือคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

E_2 คือคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

โดยการคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (E_1) และการคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (E_2) มีสูตรในการคำนวณดังนี้

การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{(\sum x)}{n} \times 100$$

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

n หมายถึง จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{(\sum x)}{n} \times 100$$

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากคะแนนทดสอบหลังเรียน

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบหลังเรียน

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

n หมายถึง จำนวนผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การวิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยการรวบรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์หาค่าความแตกต่างโดยใช้สถิติแบบ t – test แบบ Dependent Samples

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 30 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวัตรกรรมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารด้านการฟัง-พูด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จะเป็นประโยชน์ในการช่วยเพิ่มทักษะความรู้ด้านการสื่อสารให้กับผู้เรียน ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจบริบทของจังหวัดจันทบุรีผ่านคนท้องถิ่นที่สามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษได้ และสร้างคุณค่าให้กับสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพื่อการอนุรักษ์ทางสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมที่ยั่งยืนต่อไป สามารถแบ่งวัตถุประสงค์ และสมมติฐานได้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

2. สมมติฐานการวิจัย

2.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

2.2 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี (Tourist Attractions in Chanthaburi Province) มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์สูงกว่าก่อนเรียน

ในการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ หลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยตรวจสอบความเหมาะสมของการออกแบบ ขนาดของตัวอักษร ภาพที่ใช้ประกอบ คำบรรยาย สีและเสียง จากการสอบถามผู้เรียน โดยทดลองใช้กับกลุ่มทดลองเดี่ยว (One to One Tryout) จำนวน 3 คน ผลการสอบถามพบว่า

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการสอบถามกับกลุ่มทดลองเดี่ยว (One to One Tryout)

รายการ	ผลการสอบถาม / การปรับปรุง
1. การออกแบบ	มีความน่าสนใจ มีการจัดแบ่งเป็นบท การใช้งานง่าย
2. ขนาดของตัวอักษร	อ่านง่าย แต่บางครั้งการแยกหัวข้อยังไม่ชัดเจน
3. ภาพที่ใช้ประกอบ	<p>แก้ไข โดยการใช้ตัวอักษรที่มีขนาดต่างกัน บวกการให้สีตัวอักษร</p> <p>ภาพที่ใช้ประกอบดี แต่ยังไม่ชัดเจนในส่วนของแผนที่ในบทเรียน</p> <p>5</p> <p>แก้ไข โดยการสร้างแผนที่เอง กำหนดจุดเฉพาะที่ผู้เรียนต้องใช้ในการอ่านข้อความ ประกอบการทำกิจกรรม และใช้เป็นข้อความเพื่อความชัดเจน</p>

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	ผลการสอบถาม / การปรับปรุง
4. คำบรรยาย	คำบรรยายบางครั้งยาวเกินไป ทำให้อ่านแล้วเข้าใจยาก แก้ไข เขียนประโยคที่เกิดปัญหาขึ้น เน้นการเขียนให้เกิดความ กระชับ เข้าใจง่ายขึ้น เลือกใช้ภาษาง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับ ระดับชั้นของผู้เรียน
5. สีของตัวอักษร	สีของตัวอักษรดูกลมกลืนกับพื้นหลัง ทำให้อ่านยาก แก้ไข โดยการแยกสีให้หัวข้อกับเนื้อเรื่อง สร้างตารางในการ อธิบายความ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น
6. เสียง	เสียงที่ฟังเข้าใจง่าย เพราะมีการฟังแบบเป็นประโยค และฟังเรื่อง ทั้งหมด

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการออกแบบ และการใช้เสียงประกอบ แต่ในส่วนของขนาดของตัวอักษร ภาพที่ใช้ประกอบ คำบรรยาย และสีของตัวอักษร ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขจากข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้เรียน

1.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยทดลองใช้กับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) กับผู้เรียนจำนวน 9 คน ทั้งผู้เรียนที่อ่อนและเก่ง โดยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เพื่อใช้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน จากแบบทดสอบหลังเรียนที่ผู้เรียนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พร้อมตรวจสอบเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม โดยประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต้องเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526) ที่มีเกณฑ์ E_1/E_2 ซึ่งผลการทดลองใช้พบว่า

ตารางที่ 4.2 แสดงผลคะแนนการทดลองใช้กับกลุ่มทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout)

คะแนน	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน (E_1)	9	60	48.89	0.86	81.48
หลังเรียน (E_2)	9	20	16.33	0.25	81.67

จากตารางที่ 4.2 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (E_1/E_2) เท่ากับ 81.48/81.67 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 80/80 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ โดยเป็นการทดลองเหมือนการทดลองจริง ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบฝึกหัดระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า เวลาที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนดีแล้ว

1.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี โดยการรวบรวมคะแนนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526) ที่มีเกณฑ์ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80

ตารางที่ 4.3 แสดงผลคะแนนระหว่างการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 6 บท

คะแนน	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน (E_1)	30	60	49.00	0.69	81.67
หลังเรียน (E_2)	30	20	16.43	0.39	82.17

จากตารางที่ 4.3 แสดงประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้จากกระบวนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน E_1 มีค่าเท่ากับ 81.67 และประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ได้จากกระบวนการทำแบบฝึกหัดหลังเรียน E_2 มีค่าเท่ากับ 82.17 แสดงว่า

ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 81.67/82.17 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 80/80 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลการทดลองดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงผลคะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

คะแนน	จำนวน (คน)	คะแนนเต็ม	(\bar{X})	(S.D.)	t-test	df	Sig
ก่อนเรียน	30	20	12.60	0.39	15.36	29	0.00**
หลังเรียน	30	20	16.43	1.77			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 4.4 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 12.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.39 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 16.43 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.77 ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ค่าสถิติ t-test เท่ากับ 15.36 แสดงว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig = .000 < .01) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 2

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผลการวิจัยการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี (2 ห้องเรียน) จำนวน 60 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี (1 ห้องเรียน) จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา

2.3.1 *ตัวแปรต้น* การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.3.2 *ตัวแปรตาม* ผลสัมฤทธิ์ทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี (Tourist Attractions in Chanthaburi Province)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ประกอบแผนการเรียนรู้จำนวน 6 ชุด

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดผลทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกหัดระหว่างเรียนจำนวน 6 แบบฝึก และแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการตรวจแบบฝึกหัดระหว่างเรียน คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและหลังเรียน มาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 จากนั้นนำค่าที่ได้มาตีความตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

4.2 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนแบบรายบุคคล มาใช้ในการเปรียบเทียบ แล้วนำค่าที่ได้มาตีความตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

1. สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/82.17 ที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 โดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) เป็นค่าที่ได้มาจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และค่าประสิทธิภาพของ

ผลลัพธ์ (E_2) เป็นค่าที่ได้มาจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพตามแนวคิดในการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนที่ 16.43 ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่มีค่าเท่ากับ 12.60 มีค่าสถิติ t-test เท่ากับ 15.36 แสดงว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สูงกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Sig = .000 < .01)

2. อภิปรายผล

ผลการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี เพื่อพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เนื่องด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีการใช้ภาพ สี และเสียงประกอบบทเรียนให้มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดของกิดานันท์ มลิทอง (2540) ที่กล่าวว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนควรมีความแปลกใหม่ สีสันสวยงาม น่าสนใจ กระตุ้น การเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถได้รับผลความก้าวหน้าในการเรียนโดยทันที ตอบสนองความสามารถของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ช้า เรียนไม่ทันเพื่อน บทเรียนคอมพิวเตอร์ได้มีการออกแบบกิจกรรมให้มีการทบทวนความรู้เดิม ปูความรู้พื้นฐาน เตรียมความพร้อมในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ผ่านชุดบทเรียนทั้งหมด 6 บท อีกทั้งมีแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน และมีกิจกรรมที่ใช้ประกอบบทเรียนที่มีความหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมของ กาย์ (Gagne', 1985) ที่กล่าวถึงหลักของการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมที่ต้องเน้นด้านความสนใจของผู้เรียน การทบทวนความรู้เดิม นำเสนอความรู้ใหม่ และความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถสร้างกิจกรรมได้หลากหลาย

ประเด็นที่สอง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย มีความท้าทายต่อความสามารถของผู้เรียน มีการลำดับเนื้อหาตามความยากง่ายที่เหมาะสมกับความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจของมาโลน (Malone, 1981) ที่กล่าวว่าการออกแบบกิจกรรมควรมีความท้าทาย ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้

เลือกเรียนตามความสามารถของตน สร้างเสริมจินตนาการ ความอยากรู้อยากเห็น และความรู้สึกที่ได้ควบคุม ที่มีการเลือกความยากง่ายของเนื้อหา ความถนัด ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ในแต่ละคน รวมทั้งการตระหนักถึงการพัฒนาบทเรียนให้สามารถอ่านง่าย ชัดเจน และเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับจันทร์ฉาย เตมียาการ (2533) ที่ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนที่ดีว่าต้องมีการจัดเนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ ตามประสบการณ์ของผู้เรียน ต้องมีการจัดเนื้อหาตามความยากง่าย มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ทั้งนี้เลปเปอร์ (Lepper, 1985) กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ซึ่งแรงจูงใจภายในจะเป็นแรงจูงใจที่อาจส่งผลต่อเป้าหมายทางการเรียนดีกว่าเมื่อเทียบกับแรงจูงใจภายนอก ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเป็นแรงจูงใจภายในที่ดีและเป็นตัวกระตุ้นที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในการฝึกฝนด้วยตนเอง หรือฝึกฝนเป็นคู่ได้นั้น

ประเด็นที่สาม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความทันสมัย มีเนื้อหาของเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน สอดคล้องกับบริบทชีวิตประจำวัน, ภูมิปัญญาท้องถิ่น, วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เนื่องจากบทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีเนื้อหาที่ใกล้ตัวและสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.63/80.18

ประเด็นที่สี่ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียน ได้ดี ช่วยเสริมสร้างความสามารถของผู้เรียนทั้งทางด้านการใช้ภาษาเพื่อทักษะการฟัง-พูด และสามารถเรียนรู้ควบคู่ไปกับทักษะด้านไวยากรณ์ สอดคล้องกับแนวทางการสอนภาษาแบบสื่อสารของคานอล และสวैन (Canale and Swain, 1980) เซวิกนอน (Savignon, 1983) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาที่อาศัยความเชื่อมโยงของความรู้และทักษะทางภาษาด้านความสามารถในการสื่อสาร (ฟัง-พูด) ควบคู่กับการเรียนรู้ด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์ ซึ่งการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารรูปแบบนี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางการสื่อสารและทำให้ผู้เรียนไม่เกิดข้อจำกัดในการใช้ภาษา สอดคล้องกับงานวิจัยที่นำการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร (CLT) ไปพัฒนากับ โปรแกรมซอฟต์แวร์มัลติมีเดียแบบโต้ตอบ (Interactive multimedia Software) ของพารวิน และ ซาลาม (Parvin & Salam 2015) ที่พบว่า โปรแกรมซอฟต์แวร์มัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นสามารถสร้างเสริมและส่งเสริมการเรียนภาษาในเชิงโต้ตอบให้กับผู้เรียนและครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี

2.2 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของทักษะด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (16.97) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน (14.67) สามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้านทักษะการสื่อสาร (ฟัง-พูด) สูงขึ้น และสามารถนำทักษะไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับการอภิปรายผลงานวิจัยของธนศ วงศ์สุวรรณ (2550), รัชฎาภรณ์ จันทร์เกิด และไพบูลย์ เปานิล (2554), อภิรดี จินคร้าม, วิชาธร ทนุกิจ, และกิตติกา ลิ้มปรีวัฒนา (2558), โชคดี หมึกคำ (2554), กัทรมล รักสงวน (2559), อภิรดี จินคร้าม (2559), และสุมาล ดาลลิน และรินคูรานี (Suman Dalal and Rinku Rani, 2013) ที่ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (ฟัง-พูด) พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น โดยผู้วิจัยแต่ละท่านมีการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับชั้นที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีความแปลกใหม่และทันสมัยจากการนำเสนอแบบมัลติมีเดียมีการใช้ภาพ สี และเสียงประกอบบทเรียนสามารถดึงดูดความสนใจ สร้างแรงจูงใจช่วยกระตุ้นให้เกิดการจดจำของผู้เรียนด้วยเนื้อหาในบทเรียนเกี่ยวข้องกับจังหวัดที่เป็นที่อยู่อาศัยของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิดานันท์ มลิทอง (2540) ที่กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การใช้สี ภาพ และเสียงจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นในการเรียนรู้ และการทำกิจกรรม รวมทั้งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นโปรแกรมที่ให้ความเป็นส่วนตัวกับผู้เรียน ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เรียนรู้ช้า สามารถเรียนรู้โดยไม่รีบเร่งตามความสามารถของตน และเพิ่มประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ นอกจากนี้ผลการหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบทำให้ได้เนื้อหาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพัฒนาการด้านการเรียนรู้และความสนใจที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบผลการเรียนด้วยตนเองได้ทันที พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างทันท่วงที ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมเสริมแรงภายในที่มีประสิทธิภาพและส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนของทักษิณา วิไลลักษณ์ (2551) ที่กล่าวถึงข้อดีของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ว่า การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนมากขึ้น ด้วยผู้เรียนสามารถโต้ตอบและได้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันที ผู้เรียนสามารถเรียนซ้ำบทเรียนที่ตนเองต้องการเรียนซ้ำได้ตามความต้องการ สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนได้เร็วขึ้น และเกิดความคงทนต่อการเรียนรู้สูงขึ้น รวมทั้งภาพ สี เสียงของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญต่อการเรียนรู้และ

ความน่าสนใจของบทเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

3.1.1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี มีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับผู้เรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ในจังหวัดจันทบุรี ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหของการไม่รู้ข้อมูลของสถานที่แต่ละแห่ง ครูผู้สอนควรมีการป้อนพื้นฐานของข้อมูลของสถานที่แต่ละแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานก่อนการเรียนรู้ที่เท่ากัน ก่อให้เกิดความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.1.2 ครูผู้สอนควรอธิบายถึงการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ในการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็น การเปิดปิดคอมพิวเตอร์อย่างถูกวิธี การเข้าถึงโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเลือกไฟล์ข้อมูลที่ผู้เรียนจะต้องใช้ในการเรียนรู้ เป็นต้น

3.1.3 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังการเรียนในแต่ละคาบเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถฝึกฝนด้วยตนเอง และการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

3.1.4 ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียนในการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ ความพร้อมของจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ควรมีเพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการเรียนที่อาศัยการตอบโต้ของผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรง โดยวิธีการแก้ไขเรื่องจำนวนของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน คือ การปรับเอาท์เอกสารให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมประกอบการควบคุมบทเรียนด้วยครูผู้สอน โดยอาศัยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อในการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้ามาใช้บทเรียนด้วยตนเองเพื่อทบทวนหรือฝึกฝน เมื่อผู้เรียนมีเวลาว่าง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ในทักษะด้านอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ทักษะด้านการอ่าน และทักษะ

ด้านการเขียน เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้ของผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

3.2.2 ควรมีการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ไปใช้ในการศึกษากับตัวแปรในระดับชั้นอื่น ตัวอย่างเช่น ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีรายวิชาภาษาอังกฤษเสริมเพื่อการสื่อสาร หรือในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป เป็นต้น

3.2.3 ควรมีการศึกษาพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ต่อยอดความรู้ของตน เล็งเห็นความสำคัญของการนำภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถเชื่อมโยงภาษาอังกฤษเข้ากับการประกอบอาชีพของตนเองได้ในอนาคต

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว. (2559). สถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย ปี 2559. สืบค้นจาก <http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/25516>.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 8 โครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. (ม.ป.พ.).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุลยา แสงเดช. (2545). แบบฝึกคู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ขจิต ฝอยทอง. (2548). สนุกการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมนักวิจัยรุ่นเยาว์ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเรื่อง. วารสารวิชาการ, 8(2). 48-50.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง การนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2544). โครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศ.
- จันทร์ฉาย เตมียาการ. (2533). การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2526). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการสอน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- โชคดี หมึกดำ. (2554). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดนาควารี สังกัดเทศบาลเมืองปากพอง*. สืบค้นจาก <http://www.vcharkarn.com/journal/download/2693/12>.
- ทักษิณา วิไลลักษณ์. (2551). *ออกแบบบทเรียน*. ปทุมธานี: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธนศ วงศ์สุวรรณ. (2550). *การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ประกอบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2548). *การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิวาดี นิवादโสภณ. (2555). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ เรื่องข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2551). *เทคโนโลยีสารสนเทศ ไอทีกับแนวโน้มโลก*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปราณี ธนะชานันท์. (2547). *ทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ*. สืบค้นจาก http://dueannapatest.blogspot.com/2010_09_01_archive.html.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). *การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา E₁/E₂*. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 5(11). 44 – 51.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พัชรี สหจิตตา. (2549). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.

- พิมพ์ อัมเฟิลบี. (2552). ความสามารถด้านการฟัง-พูดและแรงจูงใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ. สืบค้นจาก http://www.journal.msu.ac.th/upload/articles/article689_6066.pdf.
- ไพโรจน์ ตีรณชนากุล และไพบุลย์ เกียรติโกมล. (2541). Creating IMMCAI Package. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 1. 14-18.
- ภัทรกมล รักสงวน. (2559). การพัฒนานวัตกรรมการภาษาอังกฤษที่ใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และคู่มือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง – พูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. (โครงการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่). สืบค้นจาก <http://www.research.cmru.ac.th/research59/ris/view.php?no=734>.
- รอกีเยาะ บาเหม. (2557). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- รัชฎาภรณ์ จันทร์เกิด และไพบุลย์ เปานิล. (2554). การพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดียเรื่องการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชุด Interesting Places in Packchong District สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารมทร.อีสาน*, 4(1). 70.
- รัชนิกร สุทธิจิตต์. (2535). วิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. *โครงการตำราเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ วิทยาลัยครูลำปาง*. (ม.ป.พ.)
- วิรสสร วิรัชนิกรพันธ์. (2557). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบฝึกทักษะที่ส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(1). 479.
- จังหวัดจันทบุรี. (2561). *วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2561, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/จังหวัดจันทบุรี>.
- วีระ ไทยพานิช. (ม.ป.ป.) บทบาทและปัญหาของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. *รวมบทความเทคโนโลยีทางการศึกษา*. ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา: กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 9-19.
- วุฒิชัย ประสารสอย. (2543). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นวัตกรรมเพื่อการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิ เจ พรินติ้ง.

- ศูนย์พัฒนาทรัพยากรการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2549). *ทรัพยากรการท่องเที่ยว*. สืบค้นจาก <http://wbc.msu.ac.th/ge/0299101/suphab/tour-02html>.
- ศุทธพร ฉายะรดี. (2551). *ปัญหาและความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี*. (ม.ป.พ.).
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2544). *การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- เสาวภา ฉายะบุระกุล. (2554). *การเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. (2554). *เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์.
- องอาจ ชาญเชาว์. (2544). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง โลกและการเปลี่ยนแปลงที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีรูปแบบการนำเสนอบทสรุปต่างกัน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- อดิศา เบญจรัตน์นันทและสุชาดา แก้วประถม. (2552). *การสอนทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษแบบเข้มให้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลันครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อภิรดี จินคร้าม, วิสาธร หนูกิจ และกิตติกา ลิ้มปรีวัฒนา. (2558). *การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟัง-พูด ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ปู่ ตำบลแม่ปู่ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 5(1). 83-97.
- อนุสิษฐ์ พันธุ์กล้า. (2552). *การพัฒนาชุดการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*. กำแพงเพชร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- Apiradee Jeenkram. (2016). The Study of English Listening and Speaking Skills Development by using Computer Assisted Language Learning of Primary Students in Lampang Province. In The International Academic Forum (iaofr). *The Asian Conference on Language Learning 2016 Official Conference Proceedings*, Retrieved from <http://www.iafor.org>.
- Bartz, W.H. (1979). *Testing Oral Communication in the Foreign Language Classroom: Language in Education: Theory and Practice*. Virginia: The Center for Applied Linguistic.
- Bilash, O. (1998). Planning for Writing Instruction in a Middle Years Partial Immersion Setting. *Foreign Language Annals*. 31(2). 159-168.
- Biyaem, Suda. (1997). *Learner Training: Changing Roles for a Changing World, Educational Innovation for Sustainable Development*. 3rd UNESCO-ACEID International Conference, Bangkok.
- Bower, G.H. & Hilgard, E.R. (1981). *Theories of learning*. 5th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Brown, Douglas H. (2001). *Principles of Language Learning and Teaching*. London: Prentice Hall.
- Bygate, Martin. (1991). *Speaking*. Oxford: Oxford University Press.
- Bygate, D. (1984). *Teaching oral English (9th ed.)*. London: Longman.
- Carroll. (1983). *Testing Communicative Performance*. New York: Oxford Pergamon Press.
- Canale, M and Swain, M. (1980). *Approach to Communicative Competence*. Singapore: Seameo Language Center.
- Chen, A.Y.W. (2006). *The Language Learning Strategies Used in the English-Speaking Chinese Cantonese Consistent with Basic English: studies in Hong Kong Cantonese pronunciation of Chinese Learners of English as a Second Language*. Retrieved from <http://file.scirp.org/Html/35719.html>.
- Chomsky, Noam. (1965). *Aspect of the Theory of Syntax*. Massachusetts: The MIT Press.
- Cohen, A.D. (1998). *Strategies in Learning and Using a Second Language*. Essex, UK.: Longman.
- Finocchiaro, Mary, and Christopher Brumfit. (1983). *The Function – National Approach*. New York: Oxford University Press.

- Ferris, D. R. (1988). Reading and Second Language Vocabulary Acquisition. Unpublished Paper. Department of Linguistics. University of Southern California.
- Hall, G.E. and Loucks, S. (1977). A Developmental Model for Determining Whether the Treatment is Actually Implemented. *American Educational Research Journal*. 14(3). 263-276.
- Hannafin, M.J. and Peck, K.L. (1988). *The Design Development and Evaluation of Instructional Software*. New York: Macmillan.
- Harmer, Jeremy. (1992). *The Practice of English Language Teaching*. London: Longman.
- Harris, D.P. (1988). *Testing English as a Second Language*. New York: McGraw Hill.
- Higgins, J. (1982). The Use of the Computer in English Language Teaching. In Davies G. and Higgins J. Computers, Language and Language Learning. *Centre for Information on Language Teaching and Research*. London.
- James A. Kulik, Chen-Lin C. Kulik, and Robert L. Bangert-Drowns. (1985). Effectiveness of Computer-Based Education in Elementary Schools. *Computer in Human Behavior*. 1. 59 – 74.
- Krashen, Stephen. (1983). *The National Approach: Language acquisition in the classroom*. Oxford: Pergamon.
- Lepper, M. R. & Chabay, R. W. (1985). Intrinsic Motivation and Instruction: Conflicting Views on the Role of Motivational Processes in Computer-Based Education. *Educational Psychologist*. 20 217-231.
- Littlewood, William. (1983). *Communicative Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Malone, T. (1981). Toward a Theory of Intrinsically Motivating Instruction. *Cognitive Science*. 4. 333-369.
- Morrow K. (1979). Communicative language Testing: Revolution or Evolution. In C.J. Brumfit & K. Johnson (EDs.). *The Communicative Approach to Teaching*. Oxford: Oxford University Press. 143-158.
- Nunan, D. and Lamb. (1996). Language Teaching Methodology. *A Handbook for Teachers*. London: Prentice Hall.
- Nunan, D. (2003). *Practical English Language Teaching*. New York: McGraw Hill.

- Parvin, R. H., & Salam, S. F. (2015). The Effectiveness of Using Technology in English Language Classrooms in Government Primary Schools in Bangladesh. *FIRE: Forum for Information Research in Education*, 2(1). Retrieved from <http://preserve.lehigh.edu/fire/vol2/iss1/5>.
- Paul, D. (2003). *Teaching English to Children in Asia*. Hong Kong: Pearson Education North Asia.
- Paulston, C.B. and Others. (1981). Notional Syllabuses Revisited: Some comments. *Applied Linguistics*. 2(1). 93-95.
- Richards, JC and Rodgers, TS (1995). *Approaches and Methods in Language Teaching. A Description and Analysis*. Cambridge: CUP.
- Robert Gagne'. (1985). *Essentials of learning for instruction (Expanded ed.)*. New York Holt: Rinehart and Winston.
- Robertson. M. Line, M, Jones, S. (2000). International students, learning environments and perceptions: a case study using the Delphi technique. *Higher Education Research and Development*. 19(1). 89–102.
- Rost, Micheal. (1991). *Listening in Language Learning*. London: Longman.
- Savignon, S.J. (1983). *Communicative Competence: Theory and Classroom Practice Reading*, Mass: Addison Wesley.
- Scarcella, R. and Oxford, R. (1992). *The Tapestry of Language Learning: The Individual in the Communicative Classroom*. Boston: Heinle & Heinle.
- Scott, Roger. (1980). *Speaking in Communication in the Classroom*. Great Britain: Longman Group UK.
- Suman Dalal and Rinku Rani, (2013). Effectiveness of Computer Assisted Instruction (CAI) Improving The Pupils' Language Creativity in English. *International Journal of Engineering Research & Technology (IJERT)*. 2(7), 30 – 38.
- Valette, Rebecca M. and Ranee S. Disick. (1972). *Modern Language Performance Objectives and Individualization: A Handbook*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Wright, Edward B. and Forcier, Richard C. (1985). *The Computer: A Tool for the Teacher*. California: Wadsworth.

Xiaojun He. (2015). CAI and Its Application in Rural Junior English Class. *English Language Teaching*, 8(11), 11 – 16.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางชรินทร์เพ็ญ เขาวนัถลิตกุล
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1. สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 10 ปี
 2. สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 15 ปี
 3. เข้าร่วมอบรม ภาษาอังกฤษที่โรงแรมแอมบาสเดอร์
2. ชื่อ นางฉัตรวารินทร์ ต้นเถาว์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
 วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 26 ปี
3. ชื่อ นางสาวฉวี แสนภักดี
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 17 ปี

ตารางที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนวัตกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 ความสอดคล้องกับหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
1.2 ความสอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
1.3 ความสอดคล้องเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
1.4 ความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและปัญหา	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
1.5 ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
1.6 ความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
1.7 ครบถ้วน ในการสร้างความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
เฉลี่ย				0.67	นำไปใช้ได้
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2.2 ความเหมาะสมกับเวลา และสื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2.3 น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2.4 สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2.5 ความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	+1	0	+1	0.67	นำไปใช้ได้
2.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
2.7 เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
เฉลี่ย				0.67	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	หมายเหตุ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3. ด้านการออกแบบสื่อการเรียนรู้					
3.1 ความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
3.2 ความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
3.3 ความพึงพอใจในการเรียน	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
เฉลี่ย				1.0	นำไปใช้ได้
4. ด้านการวัดผลประเมินผล					
4.1 วิธีการวัดและเครื่องมือที่ใช้วัด มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	+1	+1	+1	1	นำไปใช้ได้
4.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	0	0.67	นำไปใช้ได้
เฉลี่ย				0.84	นำไปใช้ได้

ตารางที่ 1.2 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มทดลองเดี่ยว 3 คน

รายการ	ผลการสอบถาม / การปรับปรุง
1. การออกแบบ	- มีความน่าสนใจ - มีการจัดแบ่งเป็นบท - การใช้งานง่าย
2. ขนาดของตัวอักษร	- อ่านง่าย - การแยกหัวข้อยังไม่ชัดเจน แก้ไข โดยการใช้ตัวอักษรที่มีขนาดต่างกัน บวกการให้สีตัวอักษร
3. ภาพที่ใช้ประกอบ	- ภาพที่ใช้ประกอบดี - แต่ยังไม่ชัดเจนในส่วนของแผนที่ในบทเรียน 5 แก้ไข โดยการสร้างแผนที่เอง กำหนดจุดเฉพาะที่ผู้เรียนต้องใช้ในการอ่านข้อความ ประกอบการทำกิจกรรม และใช้เป็นข้อความเพื่อความชัดเจน
4. คำบรรยาย	- คำบรรยายบางครั้งยาวเกินไป ทำให้อ่านแล้วเข้าใจยาก แก้ไข เขียนประโยคที่เกิดปัญหาขึ้น เน้นการเขียนให้เกิดความกระชับ เข้าใจง่ายขึ้น เลือกใช้ภาษาง่าย เพื่อให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน
5. สีของตัวอักษร	- สีของตัวอักษรดูกลมกลืนกับพื้นหลัง ทำให้ข้อความอ่านยาก แก้ไข โดยการแยกสีให้หัวข้อกับเนื้อเรื่อง สร้างตารางในการอธิบายความ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น
6. เสียง	- เสียงที่ฟังเข้าใจง่าย เพราะมีการฟังแบบเป็นประโยค และฟังเรื่องทั้งหมด

ผู้เรียน	คะแนนระหว่างเรียน (E ₁)							ค่าเฉลี่ย (%)	คะแนนหลังเรียน (20) (E ₂)	ค่าเฉลี่ย (%)
	lesson 1 (10)	lesson 2 (10)	lesson 3 (10)	lesson 4 (10)	lesson 5 (10)	lesson 6 (10)	รวม (60)			
1	8	8	9	8	7	9	49	81.67	16	80.00
2	8	9	8	8	9	8	50	83.33	17	85.00
3	9	8	8	7	8	8	48	80.00	16	80.00
4	7	7	8	9	9	9	49	81.67	16	80.00
5	8	7	9	9	8	7	48	80.00	16	80.00
6	8	8	8	9	9	8	50	83.33	16	80.00
7	7	8	9	7	8	9	48	80.00	16	80.00
8	8	8	9	9	8	8	50	83.33	17	85.00
9	8	8	9	9	9	8	51	85.00	18	90.00
10	9	8	9	8	7	9	50	83.33	17	85.00
11	7	7	9	8	9	9	49	81.67	16	80.00
12	8	9	7	8	9	8	49	81.67	16	80.00
13	8	8	9	8	8	8	49	81.67	17	85.00
14	8	9	9	8	8	8	50	83.33	16	80.00
15	8	7	7	9	8	9	48	80.00	16	80.00

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

ผู้เรียน	คะแนนระหว่างเรียน (E ₁)							ค่าเฉลี่ย (%)	คะแนนหลังเรียน (20) (E ₂)	ค่าเฉลี่ย (%)
	lesson 1 (10)	lesson 2 (10)	lesson 3 (10)	lesson 4 (10)	lesson 5 (10)	lesson 6 (10)	รวม (60)			
16	8	8	9	8	7	9	49	81.67	18	90.00
17	8	7	9	9	8	8	49	81.67	17	85.00
18	7	7	8	9	8	9	48	80.00	17	85.00
19	7	7	8	9	9	9	49	81.67	16	80.00
20	9	8	8	9	9	7	50	83.33	17	85.00
21	9	9	9	8	7	7	49	81.67	16	80.00
22	8	8	7	8	9	9	49	81.67	16	80.00
23	7	9	7	8	8	9	48	80.00	16	80.00
24	7	9	8	8	8	9	49	81.67	16	80.00
25	9	7	8	8	7	9	48	80.00	16	80.00
26	8	8	9	7	8	8	48	80.00	16	80.00
27	8	9	8	8	9	7	49	81.67	17	85.00
28	7	9	7	8	8	9	48	80.00	17	85.00
29	8	9	9	8	9	7	50	83.33	16	80.00
30	8	8	9	9	7	8	49	81.67	16	80.00
เฉลี่ย							49.00	81.67	16.43	82.17

ตารางที่ 1.5 การหาค่า t-test

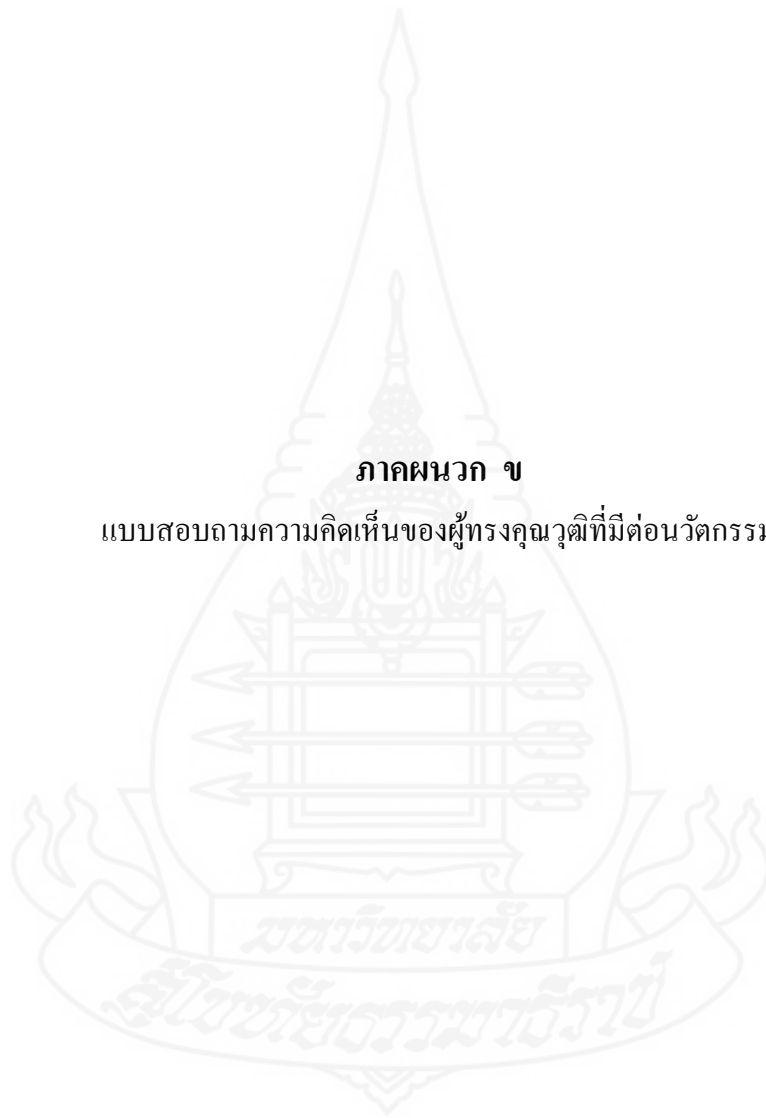
ผู้เรียน	ก่อนเรียน (x_1)	หลังเรียน (x_2)	$D(x_2 - x_1)$	D^2
1	11	16	5	25
2	13	17	4	16
3	11	16	5	25
4	13	16	3	9
5	11	16	5	25
6	14	16	2	4
7	11	16	5	25
8	12	17	5	25
9	14	17	3	9
10	14	18	4	16
11	11	16	5	25
12	11	16	5	25
13	12	17	5	25
14	14	16	2	4
15	14	16	2	4

ตารางที่ 1.5 (ต่อ)

ผู้เรียน	ก่อนเรียน (x_1)	หลังเรียน (x_2)	$D(x_1 - x_2)$	D^2
16	12	18	6	36
17	12	17	5	25
18	12	17	5	25
19	12	16	4	16
20	11	17	6	36
21	13	16	3	9
22	14	16	2	4
23	11	16	5	25
24	13	16	3	9
25	12	16	4	16
26	12	16	4	16
27	15	17	2	4
28	15	17	2	4
29	14	16	2	4
30	14	16	2	4
ค่าเฉลี่ย	$\bar{X} = 12.60$ S.D. = 0.39	$\bar{X} = 16.43$ S.D. = 1.77		

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนวัตกรรม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนวัตกรรม
เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องสถานที่ท่องเที่ยว
ในจังหวัดจันทบุรี เพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบุญสมวิทยา จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ผู้ประเมินเห็นว่ามึระดับความเหมาะสมตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 1 หมายถึง มีระดับความเหมาะสม ดี
 0 หมายถึง มีระดับความเหมาะสม พอใช้
 -1 หมายถึง มีระดับความเหมาะสม ปรับปรุง

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
1. ด้านเนื้อหา				
1.1 ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด				
1.2 ความสอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติวิชา				
1.3 ความสอดคล้องเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
1.4 ความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและปัญหา				
1.5 ความเหมาะสมของเนื้อหาต่อระดับชั้นของผู้เรียน				
1.6 ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร				
1.7 ความเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน				
1.8 ครบถ้วน ในการสร้างความรู้ใหม่ให้กับผู้เรียน				

รายการขอความคิดเห็น	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	ไม่เหมาะสม	
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
2.2 ความเหมาะสมกับเวลา และสื่อการเรียนรู้				
2.3 น่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้				
2.4 สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน				
2.5 ความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
2.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์				
2.7 เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง				
3. ด้านการออกแบบสื่อการเรียนรู้				
3.1 ความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้				
3.2 ความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
3.3 ความพึงพอใจในการเรียน				
4. ด้านการวัดผลประเมินผล				
4.1 วิธีการวัดและเครื่องมือที่ใช้วัด มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์				
4.2 เกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจน เข้าใจง่าย				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค

แผนการเรียนรู้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

แผนการจัดการเรียนรู้

Unit 1 People around us

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ภาคเรียนที่ _____

ผู้สอน _____

โรงเรียน _____

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อนครอครบถ้วนและเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ทำงาน การฟังถามตอบเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองอยากเป็นในอนาคต การพูดบรรยายเกี่ยวกับอาชีพ การใช้ Present simple ที่เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และ โครงสร้างทางภาษา (K)
- มีทักษะด้านการฟังถามตอบเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองอยากเป็นในอนาคต (P)
- มีทักษะด้านการพูดบรรยายเกี่ยวกับอาชีพ (P)
- มีการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. ตารางการเรียนรู้

4.1 ตารางการเรียนรู้แกนกลาง

- คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ทำงานเช่น

An accountant	A dentist	A baker
A butcher	A carpenter	A firefighter
A plumber	A mechanic	A veterinarian

- คำศัพท์ยากประจำบทเรียน เช่น

Wooden	Waterfront	Souvenir
Drugstore	Pharmacist	Occupation
Amazing	Medicine	

- ประโยคถามตอบเกี่ยวกับอาชีพในอนาคต เช่น

What do you want to be in the future? I want to be a veterinarian.

- ประโยคที่ใช้ในการถามตอบเกี่ยวกับอาชีพและสถานที่ทำงาน เช่น

What does a doctor usually do? A doctor looks after patients.

Where does a doctor work? A doctor works at the hospital.

- ประโยคที่ใช้ในการบรรยายอาชีพและสถานที่ทำงาน เช่น

- An accountant prepares and examines financial records.
- A dentist takes care of the teeth.
- A bakery makes a delicious cake for the customer.
- A butcher sells meat to the customer.
- A carpenter saws wood to make furniture.
- A firefighter rescues people from the fire.
- A plumber installs and repairs water supply lines.
- A mechanic fixes the cars.
- A veterinarian treats sick animals.
- โครงสร้าง Present Simple: Subject + Verb1 (s/es) + Object.

4.2 ตารางเรียนรู้ท้องถิ่น

- ชุมชนริมแม่น้ำจันทบุรี

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา

- กระบวนการปฏิบัติ (ฟังพูด)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ครูผู้สอนทักทายนักเรียน ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากนั้นให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 20 ข้อ

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนในบทเรียนที่ 1 (Lesson 1: People Around Us)

7.2 กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 การฟัง

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาคำศัพท์ (Vocabulary) ประกอบบทเรียนที่ 1 (Lesson 1: People Around Us) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่กำหนดให้ และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 1

2. ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ประจำบทเรียน (Grammar) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ประจำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 2

3. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน (Exercise 4) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 10 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใหม่แล้วทดสอบอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2 การพูด

4. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาบทสนทนาประจำบทเรียน (Conversation) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยการฝึกฝนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ครูผู้สอนให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมประกอบบทสนทนา ชื่อกิจกรรม Exercise 3 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

7.3 กิจกรรมรวบยอด

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ปัญหาที่พบในระหว่างเรียน ครูให้คำแนะนำ

8. การวัดและการประเมินผล

8.1 การประเมินก่อนเรียน

- แบบทดสอบก่อนเรียน

8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประเมินการทำแบบฝึกหัด

- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในช่วงการทำกิจกรรม

8.3 การประเมินหลังการเรียน

- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 1 People around us

2. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้

Unit 2 The Place

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลาเรียน 2 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ _____
 ผู้สอน _____ โรงเรียน _____

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อนครอบครัวและเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่การฟังบรรยายเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในอดีต การพูดประโยคถามตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในอดีตการใช้ไวยากรณ์ Past simple ที่เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา (K)
- มีทักษะด้านการฟังบรรยายเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในอดีต (P)
- มีทักษะด้านการพูดประโยคถามตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในอดีต (P)
- มีการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. ตารางเรียนรู้

4.1 ตารางเรียนรู้แกนกลาง

- คำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่เช่น

Gas station	Fire station	Pet shop
Post office	Supermarket	Restaurant
Forest	Bridge	Beach

- คำศัพท์ยากประจำบทเรียน เช่น

Waterfall	Stupa	Rename
National Park	Attractive	Wild Animals

- การใช้ประโยคถามตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ทำในอดีต เช่น

1. ถามตอบเกี่ยวกับสถานที่

A: Where were you yesterday? B: I was at the beach yesterday.

A: Where did you go last night? B: I went to Chinese restaurant last night.

2. ถามตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหรือจุดประสงค์ที่ไป

A: What did you do? B: I went swimming and made a sandcastle.

A: What did you eat? B: I ate fried-rice and roasted duck.

A: What did you buy? B: I bought some vegetables.

A: What did you see? B: I saw a lot of flowers, animals and trees.

3. ถามตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสิ่งที่พบ

A: How was the weather? B: It was sunny.

A: How did you find the food? B: It was great. I loved it.

4. ถามตอบเกี่ยวกับการเดินทาง

A: How did you go there? B: I went there by bus.

A: How did you get there? B: We got there on foot.

5. ถามตอบเกี่ยวกับบุคคล

A: Who did you go with? B: I went with my family.

A: Who was with you? B: I was there by myself.

- โครงสร้าง Past Simple: Subject + Verb2 + Object.

4.2 ตารางเรียนรู้ท้องถิ่น

- อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา

- กระบวนการปฏิบัติ (ฟังพูด)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย
- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ครูผู้สอนทักทายนักเรียน สอบถามถึงปัญหาที่นักเรียนได้พบจากการปฏิบัติกิจกรรมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนในบทเรียนที่ 2 (Lesson 2: The Place)

7.2 กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 การฟัง

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาคำศัพท์ (Vocabulary) ประกอบบทเรียนที่ 2 ((Lesson 2: The Place) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่กำหนดให้ และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 1

2. ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ประจำบทเรียน (Grammar) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ประจำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 2

3. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน (Exercise 4) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 10 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใหม่แล้วทดสอบอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2 การพูด

4. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาบทสนทนาประจำบทเรียน (Conversation) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยการฝึกฝนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ครูผู้สอนให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมประกอบบทสนทนา ชื่อกิจกรรม Exercise 3 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

7.3 กิจกรรมรวบยอด

1.ครูผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ปัญหาที่พบในระหว่างเรียน ครูให้คำแนะนำ

8. การวัดและการประเมินผล

8.1 การประเมินก่อนเรียน

-

8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประเมินการทำแบบฝึกหัด
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในช่วงการทำกิจกรรม

8.3 การประเมินหลังการเรียน

- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

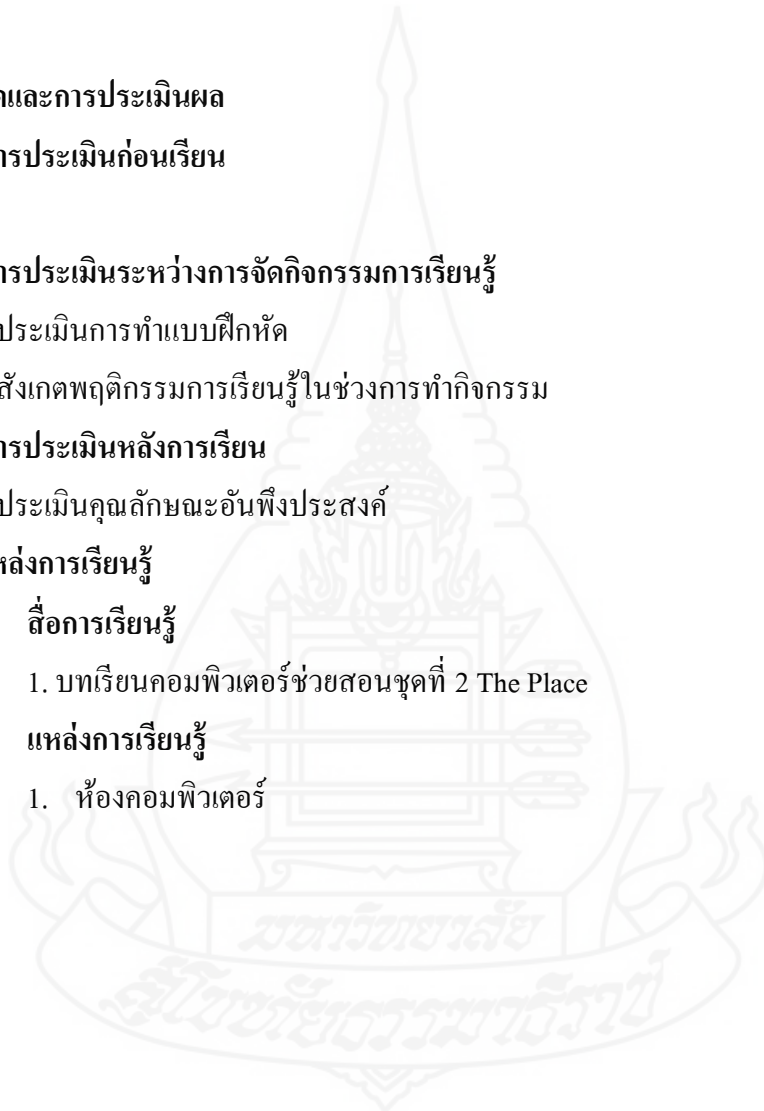
9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 2 The Place

2. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้

Unit 3 The Museum

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลาเรียน 2 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ _____
 ผู้สอน _____ โรงเรียน _____

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อนครบครวและเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสัญลักษณ์การฟังประโยคคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งการพูดอธิบายป้ายสัญลักษณ์ที่ตนเองพบใกล้ตัว การใช้ประโยคคำสั่งหรือประโยคขอร้อง (Imperative Sentence) ที่เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา (K)
- มีทักษะด้านการฟังประโยคคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่ง (P)
- มีทักษะด้านการพูดอธิบายป้ายสัญลักษณ์ที่พบใกล้ตัว (P)
- มีการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. ตารางการเรียนรู้

4.1 ตารางการเรียนรู้แกนกลาง

- คำศัพท์เกี่ยวกับสัญลักษณ์ เช่น

Exit	Electrical Hazard	Slippery Floor
Warning	No Cycling	No Smoking
No Entry	No Swimming	

- คำศัพท์ยากประจำบทเรียน เช่น

Exhibition	Commerce	Submarine
History	Archaeological	Maritime

- ประโยคคำสั่งหรือประโยคขอร้องเช่น

1. สัญลักษณ์ "Exit"

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is **"Exit."**

A: What does it mean? B: It means **"Go out this way."**

2. สัญลักษณ์ "Electrical Hazard"

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is **"Electrical Hazard."**

A: What does it mean? B: It means **"Don't touch it."**

**It is a dangerous place where you could
make electrical contact."**

3. สัญลักษณ์ "Slippery Floor"

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is **"Slippery Floor."**

A: What does it mean? B: It means **"Please be careful."**

The floor is wet."

4. สัญลักษณ์ "Warning"

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is **"Warning."**

A: What does it mean? B: It means **"Please be careful."**

You could be at risk."

5. สัญลักษณ์ "No Cycling"

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is **"No Cycling."**

A: What does it mean? B: It means **"Don't ride a bike."**

This area is not allowed to ride a bike."

6. สัญลักษณ์ “No Smoking”

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is “**No Smoking.**”

A: What does it mean? B: It means “**Stop smoking, please. It is not allowed to smoke here.**”

7. สัญลักษณ์ “No Entry”

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is “**No Entry.**”

A: What does it mean? B: It means “**Don’t entry. You should not enter.**”

8. สัญลักษณ์ “No Swimming”

A: Do you know what that sign is? B: Yes, I do. It is “**No Swimming.**”

A: What does it mean? B: It means “**Don’t swim here. You are not allowed to swim this area.**”

- โครงสร้าง Imperative sentence: (Don’t) + Verb + Object

4.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

- พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พานิชยนาวิและค่ายเนินวง

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา

- กระบวนการปฏิบัติ (ฟังพูด)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย

- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ครูผู้สอนทักทายนักเรียน สอบถามถึงปัญหาที่นักเรียนได้พบจากการปฏิบัติกิจกรรมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนในบทเรียนที่ 3 (Lesson 3: The Museum)

7.2 กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 การฟัง

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาคำศัพท์ (Vocabulary) ประกอบบทเรียนที่ 3 (Lesson 3: The Museum) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่กำหนดให้ และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 1

2. ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ประจำบทเรียน (Grammar) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ประจำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 2

3. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน (Exercise 4) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 10 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใหม่แล้วทดสอบอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2 การพูด

4. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษบทสนทนาประจำบทเรียน (Conversation) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยการฝึกฝนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ครูผู้สอนให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมประกอบบทสนทนา ชื่อกิจกรรม Exercise 3 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

7.3 กิจกรรมรวบยอด

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ปัญหาที่พบในระหว่างเรียน ครูให้คำแนะนำ

8. การวัดและการประเมินผล

8.1 การประเมินก่อนเรียน

-

8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประเมินการทำแบบฝึกหัด
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในช่วงการทำกิจกรรม

8.3 การประเมินหลังการเรียน

- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 3 The Museum

2. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้

Unit 4 Shopping

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลาเรียน 2 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ _____
 ผู้สอน _____ โรงเรียน _____

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการบรรจุสิ่งของ การฟังการถามตอบถึงความต้องการและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ การพูดถามตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการและแสดงความคิดเห็น การซื้อของ ต่อรองราคาและเปลี่ยนสินค้าการใช้ Wh – questions ที่เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และ โครงสร้างทางภาษา (K)
- มีทักษะด้านการฟังการถามตอบถึงความต้องการในการซื้อสินค้าต่าง ๆ และต่อราคา (P)
- มีทักษะด้านการฟังการถามตอบการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าต่าง ๆ (P)
- มีทักษะด้านการพูดการถามตอบเกี่ยวกับความต้องการในการซื้อสินค้าต่าง ๆ และต่อราคา (P)
- มีทักษะด้านการพูดการถามตอบการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าต่าง ๆ (P)
- มีการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- คำศัพท์เกี่ยวกับภาชนะที่ใช้บรรจุสิ่งของเช่น

A can of Coke	A jar of honey	A slice of bread
A kilo of meat	A bar of soap	A bottle of water
A carton of milk	A packet of tea	A piece of furniture

- คำศัพท์ยากประจำบทเรียน เช่น

Gem	Jewelry	Trader
Popular	Ruby	Present

- ประโยคถามตอบถึงความต้องการ เช่น

A: What would you like to drink? B: Can I have a can of coke, please?

A: What would you like to order, sir? B: I would like two slices of bread with some butter.

A: What can I do for you? B: I am looking for a bar of an English rose soap.

- ประโยคที่เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำ เช่น

A: What do you think? B: I like the one on the left.

A: What should I buy for my mom? B: I think a jar of honey would be great.

- ประโยคถามตอบเกี่ยวกับราคาสินค้า เช่น

A: How much is it? B: It's 50 baht each.

A: How much do they cost? B: They cost \$300 bath.

- ประโยคถามตอบเกี่ยวกับการต่อราคาสินค้า เช่น

A: Could you give me a discount? B: Sorry, sir. But it's on sale.

- โครงสร้าง Wh – questions: Wh + verb ช่วย + subject + verb แทน?

4.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ศูนย์อัญมณีและเครื่องประดับ จันทบุรี

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา

- กระบวนการปฏิบัติ (ฟังพูด)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย

- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ครูผู้สอนทักทายนักเรียน สอบถามถึงปัญหาที่นักเรียนได้พบจากการปฏิบัติกิจกรรมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนในบทเรียนที่ 4 (Lesson 4: Shopping)

7.2 กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 การฟัง

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาคำศัพท์ (Vocabulary) ประกอบบทเรียนที่ 4 (Lesson 4: Shopping) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่กำหนดให้ และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 1

2. ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ประจำบทเรียน (Grammar) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ประจำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 2

3. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน (Exercise 4) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 10 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใหม่แล้วทดสอบอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2 การพูด

4. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาบทสนทนาประจำบทเรียน (Conversation) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยการฝึกฝนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ครูผู้สอนให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมประกอบบทสนทนา ชื่อกิจกรรม Exercise 3 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

7.3 กิจกรรมรวบยอด

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ปัญหาที่พบในระหว่างเรียน ครูให้คำแนะนำ

8. การวัดและการประเมินผล

8.1 การประเมินก่อนเรียน

-

8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประเมินการทำแบบฝึกหัด
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในช่วงการทำกิจกรรม

8.3 การประเมินหลังการเรียน

- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 4 Shopping

2. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้

Unit 5 The Direction

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ภาคเรียนที่ _____

ผู้สอน _____

โรงเรียน _____

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อนครอกร่วมและเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับการให้เส้นทาง การฟังประโยคที่ใช้ในการบรรยายเส้นทาง การพูดประโยคบรรยายตำแหน่งของสถานที่ การใช้ไวยากรณ์ have to/ has to ที่เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และ โครงสร้างทางภาษา (K)
- มีทักษะด้านการฟังประโยคที่ใช้ในการบรรยายเส้นทาง (P)
- มีทักษะด้านการพูดประโยคบรรยายตำแหน่งของสถานที่ (P)
- มีการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. ตารางเรียนรู้

4.1 ตารางเรียนรู้แกนกลาง

- คำศัพท์เกี่ยวกับการให้เส้นทาง เช่น

Go past	Cross	Turn right
Turn left	Go straight ahead	Roundabout
Take the second on the right	Zebra Crossing	Traffic Lights

- คำศัพท์ยากประจำบทเรียน เช่น

Bay	Aquarium	Marine
The walk	Anniversary	Celebration

- ประโยคถามตอบเกี่ยวกับสถานที่ เช่น

A: How can I go to (Place)

A: Could you please tell me how I go to (Place)

A: Could you please tell me where (Place) is?

A: Where is the (Place)

- ประโยคที่เกี่ยวกับบอกตำแหน่งของสถานที่ เช่น

A: Could you please tell me where the cinema is?

B: You have to turn left at the traffic lights. The cinema is opposite the bus office.

A: How can I go to the museum?

B: You have to go pass the traffic lights. The museum is between the hospital and the bus station.

A: Where is the police station?

B: You have to go straight ahead on this road and the police station is on the right.

A: Could you please tell me where the church is?

B: You have to cross the road at the zebra crossing.

The church is opposite the supermarket.

A: Can you tell me how to go to the library, please?

B: You have to go straight ahead on this road. The library is next to the school.

A: How can I go to the park?

B: You have to go straight ahead until you reach the roundabout.

Then, go around the circle to the right. The park is next to the cinema.

A: Where is the pet shop?

B: You have to go straight ahead on this road. Cross the road at the traffic lights.

Go pass the hospital and museum. Take the second on the left.

The pet shop is behind the bus station.

- โครงสร้าง have to/ has to: Subject + have to / has to + verb + object.

4.2 ตารางการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา

- กระบวนการปฏิบัติ (ฟังพูด)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย

- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ครูผู้สอนทักทายนักเรียน สอบถามถึงปัญหาที่นักเรียนได้พบจากการปฏิบัติกิจกรรมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนในบทเรียนที่ 5 (Lesson 5: The Direction)

7.2 กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 การฟัง

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาคำศัพท์ (Vocabulary) ประกอบบทเรียนที่ 5 (Lesson 5: The Direction) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่กำหนดให้ และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 1

2. ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ประจำบทเรียน (Grammar) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ประจำบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อ
กิจกรรม Exercise 2

3. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน (Exercise 4) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 10 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใหม่แล้วทดสอบอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2 การพูด

4. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาบทสนทนาประจำบทเรียน (Conversation) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยการฝึกฝนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ครูผู้สอนให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมประกอบบทสนทนา ชื่อกิจกรรม Exercise 3 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

7.3 กิจกรรมรวบยอด

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ปัญหาที่พบในระหว่างเรียน ครูให้คำแนะนำ

8. การวัดและการประเมินผล

8.1 การประเมินก่อนเรียน

-

8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประเมินการทำแบบฝึกหัด
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในช่วงการทำกิจกรรม

8.3 การประเมินหลังการเรียน

- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 5 The Direction

2. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคอมพิวเตอร์

แผนการจัดการเรียนรู้

Unit 6 Our Environment

รหัสวิชา/ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลาเรียน 2 ชั่วโมง ภาคเรียนที่ _____
 ผู้สอน _____ โรงเรียน _____

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด 4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังบทสนทนา

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด 4. พูดเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองเพื่อนครอบครัวและเรื่องใกล้ตัว

5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัวและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด 1. พูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว

3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การฟังการถามตอบสภาพอากาศ สาเหตุ และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การพูดถามตอบและให้คำแนะนำในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมการใช้ไวยากรณ์ Modal verb: should ที่เป็นพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และ โครงสร้างทางภาษา (K)
- มีทักษะด้านการฟังการถามตอบสภาพอากาศ สาเหตุ และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (P)
- มีทักษะด้านการพูดถามตอบและให้คำแนะนำในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (P)
- มีการพัฒนาความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน (A)

4. ภาระการเรียนรู้

4.1 ภาระการเรียนรู้แกนกลาง

- คำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเช่น

Air pollution	Ozone layer	Trash can
Water pollution	Recycle	Global warming
Littering	Reforestation	Deforestation

- คำศัพท์ยากประจำบทเรียน เช่น

Extinct	Creatures	Conservation
Mammals	Species	Endangered

- ประโยคถามตอบที่เกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา ความสำคัญของสิ่งต่างๆเช่น

A: Why does the Earth have higher temperature?

B: Because the Earth is facing the global warming.

A: What is the importance of the ozone layer?

B: The ozone layer is a layer which protects our planet from the ultraviolet rays.

A: Why do the animals become extinct?

B: Because there is too much deforestation all over the world.

A: What is the problem of water pollution?

B: All the submarine animals and plants will die.

- ประโยคพูดให้คำแนะนำ (should) เช่น

A: What should we do to prevent ozone layers?

B: We should not use the CFCs products.

A: What should we do to protect our planet?

B: We should plan for reforestation.

A: What should we do to prevent the environment?

B: We should do more recycle, reuse and reduce.

A: What should we do to reduce the pollution?

B: We should put the litter in the trash can and conserve about the environment.

- โครงสร้าง Should: Subject + should + verb + object.

4.2 ตารางการเรียนรู้ท้องถิ่น

- โอเอซิสซี เวิลด์

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5.1 ความสามารถในการสื่อสาร

5.2 ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา

- กระบวนการปฏิบัติ (ฟังพูด)

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- มีวินัย

- ใฝ่เรียนรู้

- มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ครูผู้สอนทักทายนักเรียน สอบถามถึงปัญหาที่นักเรียนได้พบจากการปฏิบัติกิจกรรมจากชั่วโมงที่ผ่านมา

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงเรื่องที่จะเรียนในบทเรียนที่ 6 (Lesson 6: Our Environment)

7.2 กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 การฟัง

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษาคำศัพท์ (Vocabulary) ประกอบบทเรียนที่ 6 (Lesson 6: Our Environment) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่กำหนดให้ และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 1

2. ครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ประจำบทเรียน (Grammar) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมประกอบการเรียนรู้ประจำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และบันทึกผลการทำกิจกรรมลงในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ชื่อกิจกรรม Exercise 2

3. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน (Exercise 4) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 10 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนใหม่แล้วทดสอบอีกครั้ง

ชั่วโมงที่ 2 การพูด

4. ครูผู้สอนให้นักเรียนทำการศึกษบทสนทนาประจำบทเรียน (Conversation) จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จากนั้นให้นักเรียนฝึกฝนด้วยตนเอง โดยการฝึกฝนกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5. ครูผู้สอนให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อทำกิจกรรมประกอบบทสนทนา ชื่อกิจกรรม Exercise 3 จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)

6. ครูผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จำนวน 20 ข้อ โดยหากนักเรียนคนใดไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนทำการศึกษบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอีกครั้ง และทำการทดสอบใหม่จนกระทั่งผ่านเกณฑ์ 80%

7.3 กิจกรรมรวบยอด

1. ครูผู้สอนให้นักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ ปัญหาที่พบในระหว่างเรียน พร้อมทั้งวิธีการ

8. การวัดและการประเมินผล

8.1 การประเมินก่อนเรียน

-

8.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประเมินการทำแบบฝึกหัด
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในช่วงการทำกิจกรรม

8.3 การประเมินหลังการเรียนรู้

- แบบทดสอบหลังเรียน
- ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนชุดที่ 6 Our Environment

2. แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องคอมพิวเตอร์

เครื่องมือและเกณฑ์ประเมินการฟัง

คนที่	ความเข้าใจ	จับใจความสำคัญ	ตอบคำถาม	คะแนนรวม
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

เกณฑ์การให้คะแนนการฟัง

การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนัก/ ความสำคัญ	คะแนน รวม
	4	3	2	1		
ความเข้าใจ	สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังและตอบคำถามจากการฟังได้ทั้งหมด	สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังและตอบคำถามจากการฟังได้เป็นส่วนใหญ่	สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังและตอบคำถามจากการฟังได้บ้าง	สามารถเข้าใจเรื่องที่ฟังและตอบคำถามการฟังได้น้อยมาก	1	4
การจับใจความสำคัญ	สามารถจับใจความสำคัญหลักจากการฟังได้ทั้งหมด	สามารถจับใจความสำคัญหลักจากการฟังได้เป็นส่วนใหญ่	สามารถจับใจความสำคัญหลักจากการฟังได้บ้าง	สามารถจับใจความสำคัญจากการฟังได้น้อยมาก	2	8
การตอบคำถาม	สามารถใช้รูปแบบประโยคที่เรียนในการตอบคำถามได้ครบถ้วนและถูกต้อง	สามารถใช้รูปแบบประโยคที่เรียนในการตอบคำถามได้เกือบครบถ้วนแต่ตอบคำถามได้ถูกต้อง	สามารถใช้รูปแบบประโยคที่เรียนในการตอบคำถามได้บางส่วนแต่ตอบคำถามถูกต้อง	สามารถใช้รูปแบบประโยคที่เรียนในการตอบคำถามได้บ้างและตอบคำถามได้บ้าง	2	8
รวม					5	20

เครื่องมือและเกณฑ์ประเมินการพูด

คนที่	ความเข้าใจ	จับใจความสำคัญ	ตอบคำถาม	คะแนนรวม
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

เกณฑ์การให้คะแนนการพูด

การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนัก/ ความสำคัญ	คะแนน รวม
	4	3	2	1		
ความ ถูกต้อง	สามารถพูด ถามตอบ ตามบท สนทนาที่ เรียนมาได้ ทั้งหมด	สามารถพูด ถามตอบ ตามบท สนทนาที่ เรียนมาได้ เป็นส่วน ใหญ่	สามารถพูด ถามตอบ ตามบท สนทนาที่ เรียนมาได้ บาง	สามารถพูด ถามตอบ ตามบท สนทนา ที่เรียนมาได้ น้อยมาก	2	8
ความมั่นใจ	สามารถพูด โดยใช้ ประโยคใน การถาม ตอบได้ อย่างมั่นใจ และ ครบถ้วน	สามารถพูด โดยใช้ ประโยคใน การถาม ตอบได้ อย่างมั่นใจ แต่ยังไม่ ครบถ้วน	สามารถพูด โดยใช้ ประโยค แต่เหมือน ท่องจำ ไม่ ค่อยมั่นใจ ในการพูด	สามารถพูด ไม่ค่อยได้ ขาดความ มั่นใจใน การพูด	1	4
ความ คล่องแคล่ว	สามารถพูด ต่อเนื่องไม่ ติดขัด สื่อสารได้ ชัดเจน	สามารถพูด แบบ ตะกุกตะกัก แต่พอ สื่อสารได้	สามารถพูด เป็นคำๆ ทำ ให้การ สื่อสารไม่ ชัดเจน	สามารถพูด ได้เป็นบาง คำ ไม่สามารถ สื่อสาร ความหมาย ได้	2	8
รวม					5	20

เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
1. มีวินัย	<ol style="list-style-type: none"> ปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน
2. ใฝ่เรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	<ol style="list-style-type: none"> เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้แล้วเสร็จ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ วิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน
2. อ่านออกเสียงประโยค ข้อความและบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน
3. ระบุ/วาดภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ ที่ฟัง หรืออ่าน
4. บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่าย ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาต และให้คำแนะนำง่าย ๆ
3. พูด/เขียนแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ ในสถานการณ์ง่าย ๆ
4. พูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว
5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสารความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด

1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้ตัว
2. เขียนภาพ แผนผังและแผนภูมิแสดงข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ฟังหรืออ่าน
3. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

แบบทดสอบก่อนเรียน
วิชาภาษาอังกฤษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 20 ข้อ

Listening

Listen to the conversation and complete the question 1 – 3.

Jane: What do you want to1..... in the future?

Pam: I want to be a fruit seller.

Jane: Where do you work?

Pam: I work at the2.....

Jane: What do you usually do at work?

Pam: I3..... fresh fruit.

1. a. am	b. is
c. are	d. be
2. a. hospital	b. supermarket
c. police station	d. zoo
3. a. work	b. drink
c. teach	d. sell

Listen to the questions and choose the correct answer. (4-6)

4. If you want to get some money. Where did you go?
a. bank	b. restaurant
c. school	d. library
5. Mike's house is not far from his school. He walks to school every day.
- How does Mike go to school?
a. on feet	b. on foot
c. by walk	d. on walk

6. I look after sick people and make them healthy. I sell medicine.

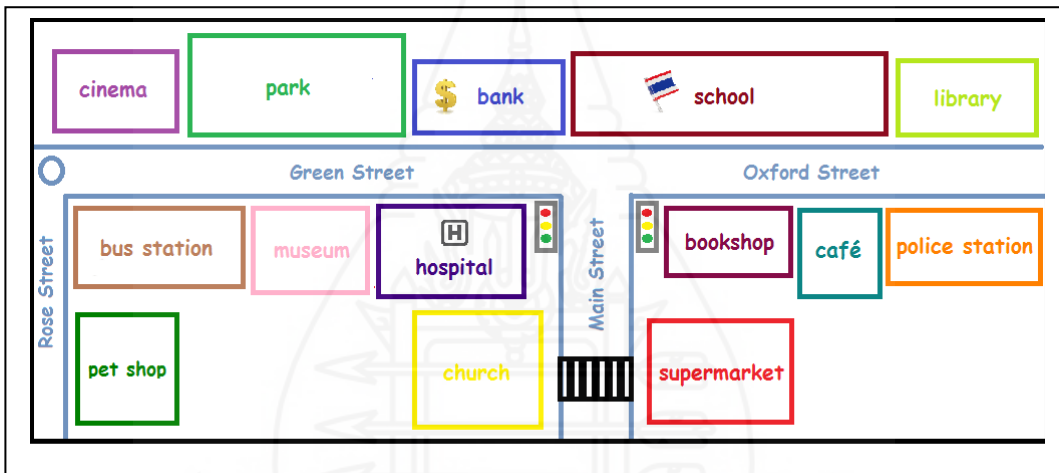
What do you think who I am?

- a. I am a mechanic.
- b. I am a plumber.
- c. I am a pharmacist.
- d. I am a veterinarian.

Listen to the passage and use the words in the box to complete the conversation.

(7 - 10)

A. go pass	B. cross
C. turn right	D. go straight ahead

From the map, Jane is asking the girl how to go to the bookshop.

Jane: Hello, I am looking for the nearest bookshop. How can I get there?

The girl: We are here at the bus station. First, you have to 7..... on this road.

Then, 8..... the museum and the hospital. Next, 9..... at the traffic lights. Finally, 10..... the road at the zebra crossing. The bookshop is next to the supermarket.

Speaking

11. **Mike:**

Sam: We are at Oasis Sea World.

a. When are we now?	b. Where are we now?
c. How are we now?	d. What are we now?

12. **Nick:** What does that sign mean?

Milk:

- a. We can't smoke here.
 b. We can't throw litter here.
 c. We can't use camera here.
 d. We can't use phone here.

13. **Peter:** What should we do to protect our environment?

Alex:

a. We is do more recycle.	b. We was do more recycle.
c. We are do more recycle.	d. We should do more recycle.

14. **Paul:** What did you do yesterday?

Chris: I to museum with my sister.

a. gone	b. went
c. goes	d. go

15. **My sister wants to buy 4 pieces of cake. Each cake costs 16 baht.**

How much does she pay?

a. She pays 4 baht.	b. She pays 12 baht.
c. She pays 20 baht.	d. She pays 56 baht.

Use this conversation to complete the question 16 – 17.

At Oasis Sea World

Pete: I love dolphins. They are16..... mammals.

Mark: Me too. Some of them are endangered or extinct.

Pete: Yes. I think we should be more careful about17.....

Mark: I agree with you.

16. a. insect
b. fly
c. land
d. marine
17. a. the forest pollution
b. the mountain pollution
c. the air pollution
d. the water pollution

Use this conversation to complete the question 18 – 20.

At the Gems and Jewelry Center

Seller:18.....

Tum: Yes, please. I am looking for a gift for my mom.

Seller: I think you may like the19.....

Tum: Wow!20.....

Seller: It's about 2,300 baht.

18. a. What is this?
b. What is your name?
c. How can you do?
d. May I help you?
19. a. notebook
b. flower
c. ring
d. cake
20. a. It's on sale.
b. How many are they?
c. How much is it?
d. Could I get a discount?

แบบทดสอบหลังเรียน
วิชาภาษาอังกฤษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 20 ข้อ

Listening

Listen to the conversation and complete the question 1 – 3.

Pat: What do you want to1..... in the future?

Nid: I want to be a Chinese pharmacist.

Pat: Where do you work?

Nid: I work at my2.....

Pat: What do you usually do at work?

Nid: I3..... medicine for the sick.

1. a. be	b. are
c. is	d. am
2. a. library	b. school
c. supermarket	d. drugstore
3. a. buy	b. lent
c. sell	d. borrow

Listen to the questions and choose the correct answer. (4 – 6)

4. If you want to send the letter to your friends. Where did you go?
a. police station	b. post office
c. garden	d. bank
5. Pete's house is not far from his school. He walks to school every day.
- How does Pete go to school?**
a. on foot	b. by foot
c. on feet	d. by feet

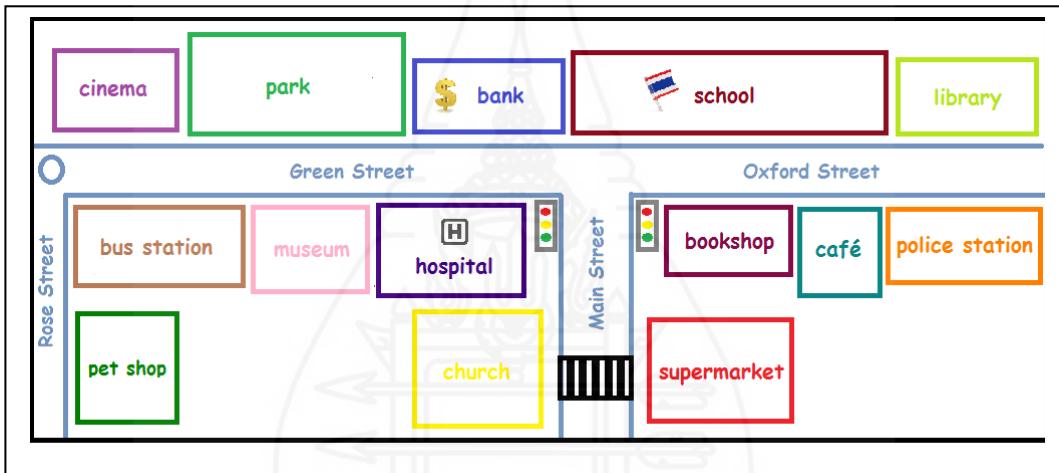
6. I like animals. I look after sick animals. What do you think who I am?

- a. I am a vegetable.
- b. I am a veterinarian.
- c. I am a vegetarian.
- d. I am a vegetative.

Listen to the passage and use the words in the box to complete the conversation.

(7 - 10)

A. cross	B. turn left
C. go straight ahead	D. go pass

From the map, Anna is asking the woman how to go to the hospital.

Anna: Hello, I am looking for the nearest hospital. How can I get there?

The woman: We are here at the police station. First, you have to 7 on this road. Then, 8 the cafe and the book shop. Next, 9 at the traffic lights. Finally, 10 the road at the zebra crossing. The hospital is next to the church.

Speaking**11. Jane:****Ben:** We are at the National Maritime Museum.

a. Where are we now?	b. How are we now?
c. When are we now?	d. What are we now?

12. Tom: What does that sign mean?**Bill:**

- a. We can't park the car here.
 b. We can't throw litter here.
 c. We can't use camera here.
 d. We can't use phone here.

13. Litty: What should we do to protect our environment?**Chris:**

a. We are do more recycle.	b. We should do more recycle.
c. We is do more recycle.	d. We were do more recycle.

14. Ann: What did you do yesterday?**Nid:** I to Phliu Waterfall with my parents.

a. goes	b. went
c. gone	d. go

15. Mom wants to buy 2 bottles of milk. Each bottle costs 23 baht.

How much does she pay?

a. She pays 2 baht.	b. She pays 23 baht.
c. She pays 25 baht.	d. She pays 46 baht.

Use the conversation to complete the question 16 – 17.

At Oasis Sea World

Sam: I love dolphins. They are16..... mammals.

Tim: Me too. Some of them are endangered or extinct.

Sam: Yes. I think we should be more careful about17.....

Tim: I agree with you.

16. a. land
b. fly
c. marine
d. insect
17. a. the water pollution
b. the air pollution
c. the forest pollution
d. the mountain pollution

Use this conversation to complete the question 18 – 20.

At the Gems and Jewelry Center

Seller:18.....

Mark: Yes, please. I am looking for a gift for my mom.

Seller: I think you may like the19.....

Peter: Wow!20.....

Seller: It's about 2,200 baht.

18. a. What can you do for me?
b. When do you want?
c. May I help you?
d. What is this?
19. a. flower
b. book
c. cake
d. ring
20. a. Could I get a discount?
b. How many is it?
c. How much is it?
d. It's on sale!

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวอัจฉิมา รัชัทธิรัญ
วัน เดือน ปีเกิด	9 พฤศจิกายน 2522
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 ปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สถานที่ทำงาน	พ.ศ. 2559 โรงเรียนกวัดวิชาไอซ์คเซส จันทบุรี
ตำแหน่ง	ครูสอนวิชาภาษาต่างประเทศ

